MHP'nin kurtarılmış bölgesinde bu kez de bir parlamenter hedef seçildi

Faşist cinayet çeteleri tarafından alçakca katledilen CHP İstanbul Milletvekili Köksaloğlu 50 yaşındaydı. Öldürüldüğü yer ise MHP Şişli İlçe Merkezi'nin hemen yakınında bulunuyordu. Faşistler, yukarda krokisi görülen bu bölgeyi işgal ederek çok sayıda yurttaşı katletmişlerdi.

HABERİ 7. SAYFADA

- 50 yaşında olan Köksaloğlu evli ve iki çocuk babasıydı
- İstanbul CHP Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu, Şişli Abidei Hürriyet Caddesi üzerinde Şişli MHP ilçe binasının 50 metre yakınındaki işyerinde iki faşistin silahlı saldırısına uğradı. Ağır yaralanan Köksaloğlu kaldırıldığı Şişli Etfal Hastanesi'nde kurtarılamayarak öldü

FAŞİSTLER CHP MİLLETVEKİLİ KÖKSALOĞLU'NU KATLETTİ

16 TEMMUZ 1980 ÇARŞAMBA 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

Olayları ve operasyonu yerinde izleyen Hüseyin ÖZKAN yazdı

Çamaş-Fatsa Kavşağı

Bugün 5. Sayfada

Bilim adamları, demokratik kitle örgütleri ve hukukçular Fatsa operasyonunu kınıyorlar

Fatsa operasyonu tepkiyle karşılandı

Prof. Ruşen Keleş (SBF): "Fatsa'da örneği görülen halk komiteleri halkın yönetime katılmasını sağlamanın bir aracıdır. Bu komiteler dünyanın birçok ülkesinde vardır"

Prof. Fehmi Yavuz (SBF): "Başarılı bir yerel yönetim örneği verdiği izlenimi edinilen Fatsa'da gelişen olaylar düşündürücüdür"

Asistan Can Hamamcı (SBF): "Fatsa'da yerel yönetimin özerkliği iktidar tarafından çiğnenmiştir"

ODTÜ Öğretim Üyesi Gökçeli: "Fatsa'da noktalanan, bireylerin özgür iradeleriyle yönetimi belirleme hakkıdır"

Çağdaş Hukukçular Derneği: "Fatsa'da Anayasa fiilen çiğnendi"

Mimarlar Odası: "Fatsa Operasyonu halk iradesine indirilen bir darbedir"

TYS: "Fatsa'da uygulanan insanlık dışı tutum hükümetin faşist kimliğini ortaya koymuştur"

CHP Gençlik Kolları: "Çorum'da insanlar öldürülürken, AP azınlık iktidarının Fatsa'da olaylar yaratmasıtoplumumuza ve bu ülkeye ihanettir"

HABERİ 7. SAYFADA

HABERİN İÇİNDEN

Maskeli demokrasi

İktidarın Fatsa'da düzenlediği operasyon sırasında kullandığı maskeli kişilerin azılı faşistler olduğu kesinleşmiş bulunmaktadır. Sayıları onu bulan bu maskeli kişilerin her birisinin hakkında *halka el kaldırmaktan* cinayet işlemekten dava açıldığı da bilinmektedir.

Sağduyu sahibi bütün toplum kesimlerinin pervasızlık olarak nitelendirdiği bu durum aslında iktidar tarafından bir süredir kullanılıyordu. Anayasa'da ve yasalardaıyer almayan, uygar ve demokratik hiç bir ülke tarihinde rastlanmayan ve ancak sömürge ülkelerde görülebilen Fatsa türü operasyonlar Türkiye'nin durumunu bir kez daha somutlaması bakımından önem taşımaktaydı.

İlginç olan ise, iktidarın hàla "hürriyetçi parlamenter demokrasi"den bahsetmesiydi.

Çorum'da faşist güçler can alıyor, ev yıkıyor, iktidar "bunlar devleti korumak için yapılmıştır" diyordu.

Fatsa'da hırsızlık, karaborsa, vurgun ve kumar; kısacası sömürü düzeninin toplumumuzda yol açtığı maddi ve manevi tahribatın *ancak bir bölümü* ortadan kaldırılıyor; AP'lisi, CHP'lisi, MSP'lisi ve ilerici devrimcisiyle bütün Fatsalılar huzur içinde olduklarını söylüyorlar, iktidar–sanki bütün bu güzel şeylere karşı olduğunu ve sanki bu ilçede yeniden karaborsanın, hırsızlığın, kumarın ve vurgunun tekrar başlamasını istediğini kanıtlamak istercesine operasyon düzenlettiriyor.

Şimdi bir çok kişi ve kuruluş sadece Fatsa operasyonu sırasında değil, bütün bir Türkiye'nin yönetiminde "maske" kullanıldığını düşünmektedir. Bu kanı toplumumuzda gittikçe yaygınlaşmaktadır.

Ancak bunun da iktidara yarar -sağlamadığı, faşist katillerin Fatsalılar tarafından hemen tanınmasıyla anlaşılmıştır. Halkımız, maske de taksalar, kendilerine el kaldıranları, huzurunu kaçıranları artık tanımaktadır.

Bu son gelişmelerden sonra ister istemez herkes şu soruyu soracaktır:

Türkiye'de "maskeli demokrasi" mi uygulanmaktadır? "Demokrasi" sözcüğü varolan durumu maskelemek ve gizlemek için mi kullanılmaktadır?

Yeraltı Maden-İş Genel Başkanı Uygur:

"Yeni Çeltek'te nokta operasyonu için hazırlık yapılıyor"

- 46 gündür grev uygulanan Yeni Çeltek'te, Çalışma Bakanlığı'nın kanunsuz emirle iş müfettişleri göndererek, işçilerin ihbar ve kıdem tazminatlarının hesaplattırılmasını istediği bildirildi.

ANKARA (DEMOKRAT) Yeraltı Maden–İş Sendikası Genel Başkanı Çetin Uygur, 46 gündür grev uygulanan Yeni –Çeltek'te Çalışma

(Devamı 7. Sayfada)

Eskişehir'de MHP'li bir ilçe başkanı dövülerek ağır yaralandı

Çorum katliamı ve Fatsa operasyonu protesto ediliyor

- Sungurlu'da öldürülen köylülerin kimlikleri belirlendi
- Balıkesir'de bir öğretmen faşistlerce öldürüldü
- Adana'da bir kahve tarandı bir kişi öldü
- Konya Karaman'da bir kişi öldürüldü
- Ankara'da bombalanan evde bir kişi öldü
- Adıyaman'da bir baba iki oğlu ve bir şöför arabalardan indirilerek öldürüldüler.
- Erzurum ve Urfa'da iki kişi öldürüldü.
- Kars'ta faşistler belediye binasını bombaladılar

HABERİ 5. SAYFADA

"OY İSTİYORLAR VERİYORUZ, DOZER İSTİYORUZ VERMİYORLAR"

Keşap'ta yapılan "Fındıkta Sömürüye Son" mitingine yüzlerce kadın erkek üretici katıldı. Hayat pahalılığını, faşist saldırıları, protesto eden üreticiler, fındık taban fiyatının en az 160 lira olmasını istediler.

(Fotoğraf: DEMOKRAT)

Keşap ve Karabulduk'ta fındık mitingleri yapıldı

HABERİ 7. SAYFADA

Uluslararası Af Örgütü, ölüm cezalarının kaldırılması için Birleşmiş Milletler'e başvuruyor

LONDRA (THA) Uluslararası Af Örgütü'nün Genel Sekreteri Thomas Hammarberg Birleşmiş Milletler'in bu yılki genel kurulunda ölüm cezasının kaldırılması konusu-

(Devamı 7. Sayfada)

Askeri Yargıtay Erdal Eren hakkında verilen idam kararını bozdu

- Kararı bozma gerekçesi sanık avukatlarının daha önce karara yaptıkları itirazlar doğrultusunda olduğu bildirildi.

HABERİ 7. SAYFADA

CHP Ortak Grubundaki genel görüşme tamamlandı

Ecevit parti-içi muhalefeti sert bir dille eleştirdi

HABER MERKEZİ. Genel Başkan Bülent Ecevit'in isteği üzerine CHP Ortak Grubunda açılan Genel Görüşme dün tamamlandı. 6 gün süren ve 65 üyenin sözaldığı görüşmenin son gününde Ecevit, parti içi muhalefeti sert bir dille eleştirdi. Ecevit, hazırlıkları tamamlanmış olan tüzük değişikliği önerisinin de yakında gündeme geleceğini açıkladı.

Görüşmelerin son gününde hakkındaki eleştirileri yanıtlamak için kürsüye gelen Genel Başkan Bülent Ecevit, parti içinde öz eleştiriden değil, bunun partiyi yıpratacak boyutlara varmasından tedirgin olduğunu belirtti. Ecevit şöyle konuştu : 'Parti içi muhalefet bu kez önemli bir sorun haline geldi. Yönetimi yıpratmaya çalışırken partiyi yıpratıcı sonuçlar veren davranışlara karşı grubumuzda belli ve yaygın bir tepki ortaya çıktığı görüldü. 'Parti içi muhalefetin son za-

(Devamı 7. Sayfada)

Fatsa notları

FATSALAR ÇOĞALMADAN (2)

Yaşar GÖREN

"Nokta operasyonu", "Güvenlik 'noktaları", "Yeni noktalar çıkabilir"... Bunlar Fatsa'da düzelenen operasyonda kullanılan bazı sözcükler. Operasyonun başladığı 11 Temmuz sabahı askeri kariyerlerin harekatını Emek Otelinin balkonundanseyreden bir gazeteci "Bu operasyonu kavramak için İmla klavuzu gerek operasyon öğleden sonra da herhalde noktalı virgül adını alacak, akşama da iki nokta üstüste şeklinde sürecektir" diyordu.

Şaka başlangıçta tüm gazetecilere biraz "sululuk" gibi geldiyse de daha sonra ağızdan düşmeyen bir espri halini aldı. Örneğin Emniyet Amirigazetecileri kaymakamlıktan "içimize kadar girdiniz. Gelin bari operasyonu siz yönetin. Defolun buradan" diyerek kovduktan sonra bir

(Devamı 7. Sayfada)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Barajlar ve insanlar

Başbakanımız "Fatsa Fatihi" Demirel, polislerin Fatsa'da Fatsa Belediye Başkanı'nın dişlerini dökerken, bir başta Karadeniz ilçesi Bafra'da AltınkayaBaraj'ınıntemel atma töreninde kalkınma edebiyatı yapıyordu. Baraj şu kadar milyara, şu kadar yılda çıkacaktı. Şu kadar bin dönüm arazi sulayacak, şu kadar milyon ton su biriktirecek, şu kadar milyon kilovat elektrik üretecekti. Büyüklük açısından falan barajdan şu kadar kere büyüktü, enerji üretimi falan barajın üretiminin şu kadar misliydi. Falan filan barajlar Fırat'a kolye oluyordu. Bu da Kızılırmak'a küpe olacaktı vb.

Temel atma törenleri, 1950–1960 Demokrat Parti döneminde merhum Menderes'in büyük tutkusu ve en etkili politika araçlarından biriydi. Çeyrek yüzyıllık Tek Parti döneminde –Büyük Dünya Ekonomik Bunalımının ve II. Dünya Savaşı'nın da etkisiyle– CHP iktidarının izlediği aşırı ihtiyatlı ekonomik politikanın ardından, Menderes'in başlattığı-zaman zaman plansız, programsız, mali kaynakları yetersiz de olsa- dinamik yatırım politikası ve buna koşut yürüttüğü "Kalkınan Türkiye", "Yurt çapında şantiye" propagandası geniş halk yığınları üzerinde etkili oluyor ve seçim sandıklarını DP oylarıyla dolduruyordu. (Yurt çapında şantiyenin neleri getirdiği ve neleri götürdüğü, sonuçta neye malolduğu ayrı bir konu) Demirel, işbu 1950–1960 döneminin, Devlet Su İşleri Genel Müdürü olarak, önde gelen bürokrat yıldızlarındandı ve Demirel'in politik formasyonunda bol rakamlı, yer yer demagojik, "Böyyük Türkiye", "Kalkınan Türkiye" edebiyatı önemli bir rol oynadı.

Demirel 1960'ların ortalarında başlayan Başbakanlığından bu yana-1961 Anayasası'nın getirdiği ekonomik ve sosyal planlama kavramının ve Devlet Planlama Teşkilatı'nın varlığına karşın –genelde Menderes'in ekonomik felsefesinin şampiyonluğunu sürdürdü. Ancak, son yıllardaki Başbakanlıklarında –ve boğazımıza kadar dış borca batmışlığımız, "yetmiş sente muhtaçlığımız" da-kalkınma edebiyatına pek yer veremiyordu. Ne var ki, AP Azınlık Hükümeti'nin MSP desteğinin sallanmaya başlaması ve CHP gensorusunun gündeme gelmesiyle birlikte, Demirel eski kalkınma sakızını yeniden çiğnemeye, sık sık temel atma törenleri düzenlemeye başladı. Bu tutum, her ne kadar erken seçim zorlamalarına koşut bir çaba olarak yorumlanabilirsede, daha çok AP Azınlık İktidarı'nın yurt çapında sürdürdüğü devlet teröründe odaklanan kamuoyu dikkatini başka yönlere çekmek kaba kurnazlığını içermektedir.

Siyasi cinayetler, işkenceler, faşist baskılar ve başlatılan yeni nokta operasyonları altında kıvranan vatandaşın ızdırabı karşısında Demirel barajlar, kilovat saatlerle yeni bir yem borusu çalmaya yeltenmektedir.

Ne var ki, Menderes döneminin kalkınma edebiyatının halk kitleleri üzerindeki sihirli etkisi çoktan uçup gitmiştir. Ve Demirel tüm Türkiye'yi barajlarla donatsa, suya boğsa, elektrikle aydınlatsa da-yapamaz ya- ülkeye yerleşmesinde başrolü oynadığı faşist karanlığı unutturması sözkonusu değildir.

Demirel kafasının anlayamadığı, insana saygı duymayan iktidarların baraj ve kilovat saat elektrik enerjisiyle göz boyayamayacağıdır.

Kalplerinde insan sevgisi taşımayanların başlarına Baraj Krallığı taçları yerleştirilse ne yazar?

GÜNÜN YAZISI

Bugünün Türkiye'si gelecek Türkiye'ye gebe

Cihan ATEŞ

Fatsa Belediye Başkanı Fikri Sönmez ilçede operasyon düzenlenmeden önce basına yaptığı bir açıklamada "Fatsa, kadını, erkeği, genci, ihtiyarı ile gelecek Türkiye'nin temsilcisidir" demiş...

Evet, "Gelecek Türkiye"....

Yerli yabancı bir avuç sömürücünün değil işçisiyle, köylüsüyle, tüm üretenlerin yönetmeye başladığı Türkiye.Emekçilerin bu yurtta neyin, ne kadar, nasıl üretileceğini biçimlendirdiği ve salt bununla da kalmayıp üretilenlerin nasıl bölüşüleceğine de karar verdiği Türkiye.

Emekçilerin toplumun salt ekonomik yaşamıyla ilgili değil, siyasal, toplumsal, kültürel, sanatsal tüm etkinliklerini doğrudan katılıp biçimlendirdiği, yön verdiği Türkiye...

Sömürünün, her türlü ayrıcalığın, baskının giderek yokolduğu emekçi kitlelerin özgür iradesinin *mutlak* egemen olduğu Türkiye...

Fabrika işleyişinden, yurt ekonomisinin planlanmasına; mahalledeki yaşantıdan yurt çapındaki işlerin tek tek ve aralarındaki eşgüdüm sağlanarak örgütlendirilmesine kadar toplumsal yaşamın çeşitli düzeylerindeki tüm sorunlarının çözülüp aşılmasında halkın ve onun doğrudan seçtiği kişi ya da biçim ve yön verdiği kurumların belirleyici olduğu Türkiye....

Yurt çapında, tüm insanların temel gereksinmelerinin sağlanıp her türlü yetenek ve becerilerinin özgürce gelişmesinin koşullarının yaratıldığı Türkiye...

Toplumun tüm bireylerinde kadere boyun eğme değil, yaşamı yönlendirme anlayışının egemen olduğu Türkiye...

Karamsarlığın, batıl inanışların, kinin değil, yarına ve bilime güven ve inancın, sevginin, kardeşliğin kök salıp çiçek açtığı Türkiye...

Daha nice, şimdiden betimlenemeyip tanımlanamayacak özellikleriyle *Gelecek Türkiye...*

* * *

Bugünün Türkiye'si gelecek Türkiye'ye gebe. Fatsa da gebe, büyük kentlerin emekçi mahallelerinde gebe, üzerine *faşist* köpeklerinizi saldığınız Çorum'un Milönü'sün de gebe. Ve siz, siz çağımızın kelaynakları, bunun için, bunun için bu kadar zalimsiniz. Bunun için Fatsa'da insanları fındık kabukları üzerinde yalınayak zıplatıyorsunuz.

Nerde kaldı o dilinizden düşürmediğiniz halkın özgür iradesine saygı?

İsterseniz Fatsa'da bir referandum yapın da görelim? Görürsünüz o zaman halk nasıl sizi değil *yine* Fikri Sönmez'i ve kendi komitelerini seçecek. Gizliyemezsiniz halka ve demokrasiye düşmanlığınızı; maskeniz Fatsa'da bir kez daha düştü.

Siz sömürücüler ve egemenler, "herkesin eşit oy hakkına sahip olduğu genel seçimler"e, ancak bilinçlenmemiş halk yığınları sizleri seçtiği ölçüde "saygınız var"; bu Fatsa'da bir kez daha *somutlandı* ve *kanıtlandı.*

Halk, gerçekten özgür iradesini dile getirip kendi gerçek temsilcilerini seçip, kendi egemenlik araçlarını örgütlemeye yönelince, geçmişte ve bugün heryerde, her zaman olduğu gibi, "*zor*"a başvuruyorsunuz. Yadsıyamazsınız, yönetiminiz "*zor*"a dayanıyor beyler. Ama ne düzeyde ve ne ölçüde "*zor*" kullanırsanız kullanın, işiniz bu kez gerçekten *zor* beyler. Çünkü Türkiye "*Gelecek Türkiye*"ye gebe.

Bu çocuk, ne yaparsanız yapın doğacak beyler.

Ne yaparsanız yapın, engelleyemezsiniz; biz "Gelecek Türkiye" geliyoruz.

Siz çürüyen ve yokolansınız. Biz ise yeni doğan, serpilip ve büyüyeniz. Siz "geçmiş", biz ise "geleceğiz".

Ve tarih her zaman geleceğe doğru akar.

HALKIN DİLİNDEN

MEMURLARIN ORGANİZE ETTİĞİ BAKANLIK YEMEKHANESİ FAŞİSTLERİN ÇİFTLİĞİ YAPILDI

Yeni MC'nin kurulmasından hemen sonra, daha önce TÜM-DER üyeleri tarafından organize edilen Bakanlık Yemekhanesi, Bakan tarafından, 24 Aralık 1979 Kahramanmaraş katliamının protestosu bahane edilerek kapatıldı. Yemekhane sorumlusu arkadaşların faşistlerin yoğun olduğu illere sürülmeleriyle, yemekhane yönetimi, tepeden inme bir şekilde bizzat makam emriyle faşistlere teslim edildi.

TÜM-DER üyelerinden oluşan geçmiş dönemdeki yemek komitesi, gün be gün artan hayat pahalılığını gözönüne alarak, her ay düzenli bir şekilde tespit edilen aylık yemek fiyatlarını, kar ve zararı yemek yiyen üyelere duyurmakta idi. Kaldı ki, TÜM-DER'lilerce yönetilirken 8-10 TL arasında değişen yemek ücretleri bugün 25 TL'ye ulaştı. Oysa, bu geçen süre içinde çalışanların maaşlarına hiç bir artış getirilmeksizin yemek fiyatlarının artması, bakanlık çalışanlarını öğle yemeğini bile yiyemez duruma getirmiştir.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, bu defa da yeni bir uygulamayla, yemek fiyatlarının bir aylık tutarı olan 550 TL memurlardan 990 TL sözleşmeli personelden peşin olarak aybaşında alınmaktadır.

Halbuki eski yöneticilerce ay sonunda yemek kartlarındaki yemek yedikleri günler tutarı alınırken, düzenli bir biçimde işleyen yemekhane bugün faşistlerin kendi çıkarları doğrultusunda kullanılmaya çalışılmaktadır.

Bizler Turizm ve Tanıtma Bakanlığı çalışanları olarak, faşist yönetimce peşin olarak toplanan yemek paralarının tutarı olan 300.000-400.000 TL arasında değişen bu meblağın, hangi amaçlara hizmet edeceğini bilmekteyiz.

Yukarıda belirtilen toplam paranın aylık faizi 30.000 TL civarındadır. Tüm bu paraların faşist cinayet örgütleri ÜYD,UGDgibi örgütlerde kullanılmasının amaçlanmakta olduğu kanısındayız. Ancak bizler Turizm Bakanlığı çalışanları olarak, faşistlerin ve idarenin tertiplerini bozacağımızı ve en aktif bir şekilde tüm faşist tertip ve oyunlara karşı mücadele edeceğimizi kamuoyuna açıklarız.

TURİZM BAKANLIGI ÇALIŞANLARI

"Hemşire adayları olarak mücadelede kararlıyız"

Okulumuz faşistlerin denetim altında bulundurduğu Cebeci-Aktaş bölgesindedir. Faşistlerin okul öğrencilerine karşı yoğun bir baskısı gündemdedir. Bunlar okulun çevresini sarmakta, saldırı girişimlerinde bulunmakta, küfür ve tehditlerini savurmaktalar. Okul içindeki, sayıları çok az olan yandaşlarıyla, "komünistlerin sonu geldi' diye haber göndermektedirler. İzin günlerimizde bile, 1-2 saatliğine ihtiyaçlarımızı karşılamak üzere dışarıya çıkmak bizler için büyük sorun olmakta.

Böylesi bir durumda,olup bitenleri bilmesine karşın, okul müdiresi Gönül Güngör biz öğrencilerin can güvenliği istemlerini kulak ardı etmekte, bizi bu durum karşısında susmaya, sessiz kalmaya çağırmaktadır!

Can güvenliği konusunda alınan bu tavır, bizlerin diğer sorunları karşısında da aynen devam etmekte.

Okulumuzun binası yatılı okul koşullarına uygun yapıda bir bina değildir. Banyo tesisatı ve yemekhane yatılı okul koşullarına uygun olarak yapılmamıştır. Örneğin, yemeklerimiz Ankara Hastanesinden kovada ve yetersiz bir biçimde gelmektedir.

Bunun yanısıra, ülkemizdeki sağlık sisteminin bozuk olduğunu biliyoruz. Biz ülkemizdeki tüm insanların eşit olanaklar içinde eşit olarak tedavi edilmesini istiyoruz. Ayrıca, hemşirelik eğitiminin de yetersiz olduğunu, hasta bakımında ve tedavisinde hemşireliğin katkısını geliştiren, ilerleten daha çağdaş, daha ilerici bir eğitim isterken, bugün uygulanması gereken eğitimimizi bile yapamıyoruz. Hemşirelik eğitiminde, teorik eğitimin yanısıra pratik eğitimin diğer derslere oranla daha ağırlıklı olması gerekirken, bizler uygulama alanı olan hastaneye gitmek yerine okulda bırakılmaktayız. Nedeni ise okulumuzun, bizleri Numune Hastanesine götürecek arabasının olmayışı. Bu konuda da Sayın Müdiremiz sessizliğini, devam ettirmekteler. Yoksa bizim hastaneye staja yürüyerek gitmemizi mi istemekteler?

Evet; Sayın Müdiremiz bu gibi olaylar karşısında sessiz kalabilmekte, ama bazı durumlarda şaşırtıcı davranışlarda bulunup, öğrencilerinin nefretini üzerinde toplayabilmektedir.

Bunun örneğini 4. sınıf öğrencilerinin 6.6.1980 günü yapılan mezuniyet töreninde yaşadık.

Okul Müdiresi Gönül Güngör, Baş Müd. Mv. Gülcan Zafer ve Meslek Dersi öğretmeni Emine Bulut tarafından , ilerici bir arkadaşımıza gerekçe gösterilmeden derecesi verilmemiş, bunun yerine faşist bir öğrenciye derece verilmiştir.

Ancak, bütün bu uygulamalar, biz devrimci hemşire adaylarını mücadelemizden döndüremiyecektir.

ATATÜRK SAĞLIK MESLEK LİSESİ DEVRİMCİ ÖĞRENCİLERİ

Bir çocuk geldi dünyaya
Gülen kahverengi gözleriyle
Acılar içine doğan kimbilir kaçıncı
Bir yanında anası yorgun bitkin
Bir yanında babası, kafasında borçlar
Kahverengi gözler dolaşır çevrede

Yumuk yumuk elleri
sıska bacakları vardır çocuğun
HALKI için atacak bir yüreğe sahipti
Bilmem kaç örüğü bit bağlayacaktı saçları
ya da dibinden kazınacaktı

belki adı Gülizar, belki Pori, belki Zeriye olacaktı

hangisi ile çağrılırsa çağrılsın
Of of diye başlayan
ağıtları söyleyecekti minik dudakları

Kızıl kan gölü oluştuğunda Maraş'ta
Kahverengi gözlü kızın da kanı vardı bu gölde

Kahverengi gözleri kin dolu
bakakalmıştı derinlere

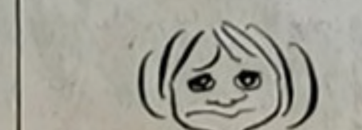
Ne çok severim kahverengi gözü
Ne çok severim çocuklarda olunca
Cin cin bakınca hele

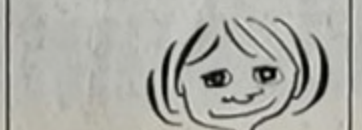
Bakamadındoyasıya küçüğüm
Bakamadın
Uzun sürmedi bakışların
Faşizmin kanlı elleri sana da değdi
Lanetleyemeden tanıdın faşizmi.

P. Aydın

KÜÇÜMEN

Haslet Soyöz

NE VAR NE YOK

Basından seçmeler

HAZIRLAYA... Hüseyin A...

Ters-yüz etmedeki ustalık yarışı

Çorum'daki faşist saldırılarda 27 yurttaşımız hayatını yitirirken olaylarla ilgili olarak basında çok ilginç yorumlar yer aldı.Saldırganlara arka çıkanlar, olayları ters yüz ederek göstermeye çalıştılar. Saldırıya uğrayanlar, ölenler haksızdı.

Peki ya kim yaptı bütün bunları?..

Ahmet Kabaklı Tercüman'da "Ne yapıyorsunuz Çorumlular" başlıklı yazısında kurnaz bir edayla şöyle diyor:

"Fakat ne zamandır inanılmaz şeyler duyuyoruz! Bazı Çorumlular,(Maraşlılar, Yozgatlılar, Sivaslılar, Malatyalı,Elazizliler) birbirlerine düşman kesilmişler. Biri, komşu mahalledeki kardeşini öldürmüş, ötekinin işyerini ateşe vermişler! (...) 13 ölü, otuz yaralı var. 200 ev dükkan ateşe verilmiş. Daha korkunç alçaklığa bakın siz: Yangını söndürmeye gelen itfaiye arabalarının hortumları kesilmiş... Çorum'dan halk göç ediyormuş. Nereye?"

Bir ters-yüz daha

İnsanın damarlarındaki kanı donduracak şekilde kayıtsızca saptırılan olaylarla ilgili yorumlara bir örnek de aynı gün Hergün'de "imzasız" olarak yayınlandı:

"Çorum'daki olayları başlatanların ve sürdürenlerin Alevi yurttaşlarımıza sahip çıkar görünen , gerçekte Alevi,-Sünni diye ayırt etmeksizin büyük milletimizi Sovyet saldırgan emperyalizmine tutsak etmek isteyen komünistlerdir. Hainler işte sırf bunu sağlamak için tahriklere devam etmektedirler. Bugün yapılacak tek ve önemli iş kışkırtıcıları, komünist elebaşlarını, bunların silahlarını bulup ortaya çıkartmak ve hepsini adalete teslim etmektir."

Ve böylece eli kanlı katillerin cinayetlerini sürdürmeleri de sağlanmalıdır, değil mi?

CHP de istismar ediyormuş

Çorum'daki faşist katliam karşısında,pasif kaldığı için tabanından tepki bile gören CHP hakkında Ahmet Kabaklı şunları yazıyor:

"CHP'nin memleketin başını belaya sokan kışkırtmaları, baştan kuyruklara doğru sirayet etmektedir. Çorum olayları gibi memleketi can evinden vuran hadisenin istismarına, genel başkandan sonra, onun bilmem kaçıncı muavini de katılmıştır: -Çorum'daki bazı öldürme, yangın olaylarına bazı polisler öncülük ettiler..."

Kabaklı'yı kızdırıp, "istismar ediyor" dedirten açıklama bu işte!

Tahrik nereden geliyor?.

Son Havadis'in başyazarı olan Cihad Baban ise Çorum olayları ile ilgili olarak yazdığı yazısında Alevilik-Sünnilik "meselesine" de değinerek bunlar arasındaki tahrikin nereden çıktığını şöyle açıklıyor:

"Ama açık söylemeli bir zamanlar bir Diyanet İşleri Başkanı Alevi vatandaşın cenaze namazı kılınmaz diyecek kadar taasubu ileri götürmüştür. Bu olunca bir tarafın taasubu diğerinin tepkisi halinde ortaya çıkacaktı."

Buradaki mantık oyunuyla, faşist saldırı ustalıkla gözardı edilmeye çalışılıyor.

Aynı Baban ertesi gün de bir kehanette bulunuyor:

"Türkiye'de bu kargaşalığı yaratan komünizm, bir gün ordunun da bu fırtınayı dindiremeyeceğini hesaplamakta ve o günü beklemektedir. Vatandaşın arasına girecek olan kinin ordu saflarına girmesine engel olamazsınız. Oraya da sirayet eder. Bu gün Bolivya'da olduğu gibi ordu da birbirine düşman olan vatandaş gru... hangisini desteklemesi lazım... ğini şaşırabilir, o da parç... olabilir."

Yüzü kızarmı...

Taha Akyol adlı Hergün... da Çorum hakkında şunları ... yor.

"Zaten günlerce hazırlı... mıştır. Bu barikatları ku... münist militanlar silahsız ... hiç? Artık çatışmaya ha... Bunun için polisleri öldürü... milliyetçi genci işkenceyle ... cuduna bıçakla orak çekiç ... öldürürler. Cami duvarına ... cı sloganlar yazarlar ve ... taşıran son damla: Al... Camii hadisesi ve hadisenin ... cemaatini kışkırtmakta k... şı... Barikat hazır olduğun... barikat savaşı olmalıydı art..."

Demokrat okurlarına yu... ki yazının ne gibi yal... demagojiyle dolu olduğunu ... leriyle gösterme işini burad... rarlamayı gereksiz görüyoru... rada ilginç olan saldırının ... bir zemine oturtulma çabası...

Erken seçim... engellemek... içinmiş...

Aynı Taha Akyol bir ... günkü yazısında Çorum olay... ne için "tezgahlandığı" n... açıklıyor:

"Komünistler bir-iki ... olayı" daha kundaklayabil... Ekim seçimleri suya düşecek...

Anlaşılan ufukta birkaç ... saldırı daha görülüyor.

Sistemli ve da... geniş boyut...

Günaydın yazarı Teoman ... ise Çorum olayları hakkında ... yazdı:

"İstenmeyen adam ilan ed... sınır dışı edilen bazı diploma... özellikle bu bölgedeki illeri ... dolaştıklarına dair haberler g... lere kadar geçmiştir. Şiddet... nimsemiş ve şiddetle içiçe ... fırsatı bulmuş olan bir ... özellikle bu illerde örgütler... önem vermiştir. Gerek MC ... metleri döneminde, ge... AP azınlık iktidarında bu ... yönetici ve emniyet görevlis... rak gönderilenlerin aşırı par... lık yaptıkları yolundaki şika... yeri göğü tutmuştur."

Erel, ertesi gün "Fatsa bo... nun uçurulmasından" sonra ... derler pasta yiyor"başlıklı bi... yazdı:

"İktidarın eğilimi, uzlaşm... ğil sert gidişatı sürdürme y... dedir. Çorum olaylarının AP-... işbirliği nedeniyle böylesine ... tiği ortaya çıkarken bu ke... başka yerde hararet yara... dikkatleri dağıtma hesapları... pılmış ve solcuların egemen ol... bir Karadeniz ilçesinde -Fats... büyük askeri operasyon yapıl... kulaklara fısıldanmıştır."

...ve Fatsa balo...

Tercüman yazarlarından E... Göze, "Fatsa'daki terzi" adlı ... sında şöyle dedi:

"Fatsa'daki terzi dev... başına çorap örüyor. XVIII... Fransa'sının komün ihtilalini ... temcit pilavı gibi, şirin Fatsa... mubarek vatan toprağını kirle... pahasına asırlar sonra te... yelteniyor. Halk komiteleri, ... mahkemeleri ve barikatlar ... yor. Zaman zaman böyle çıba... çıkar. Fakat devlet v...sa bir ... bir nefesi, bir esprisi ile ç... patlatır. İrini deşer."

Umdukları gerçekten bir p... tıydı. Buna göre belkidaha önc... yazılarını bile yazmışlardı. ... dendiği gibi: "Hevesleri kurs... rında kaldı."

Nuh'u bekliyoruz

Nazlı Ilıcak Tercüman'da Türkiye'deki son gelişmeler üzerine yazdığı bir yazıda "işlerin kötüye gittiğini" belirtiyor:

"Demokrasi bir cinnet rejimi değil, bir itidal ve muvazene rejimidir. Kargaşalık, haklı olarak halkın en çok yıldığı şeydir. Böyle bir vaziyet karşısında kalan milletler anarşi tufanında boğulmamak için, kendi yarattıkları bir Nuh Peygamberinin gemisine sığınmışlardır. Barış ve düzen vaadeden diktatörlerin bidayette birer kurtarıcı gibi karşılanmalarının sebebi budur. İşler kötüye gidiyor Devlet büyük bir dağınıklık manzaras... zediyor. Herkes üz... düşeni yapmalıd... Yoksa... Yoksa ne ... cağını söylemeye dil... varmıyor..."

Yoksa, "Godot ... bekler gibi Nuh ... gamberi beklerken ... minle karşılaşabi... acaba..? Başbugu... bir diktatör mü?

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

16 TEMMUZ

1960 İstanbul Ekmek-İş Sendikası'na üye 30 işçi çalıştıkları fırını işgal ederek verilmeyen haftalıkların hemen ödenmesini istediler. İşçiler ayrıca kendilerine bazı ekonomik ve sosyal hakların da tanınmasını istediler.

1968 İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademesi'nde 29 günden beri öğrenci... "asistan ve öğrencilerin yönetime ... ması" talebi ile sürdürdükleri "boyk... işgal" eylemlerine son verildi.

1977 İstanbul Aksaray TÖB-DER binası... yarısı faşistlerce bombalandı. Binada ... bin liralık hasar meydana geldi.

İsrail polisine göre işgal altındaki Arap topraklarında bu yıl 115 gerilla eylemi yapıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsrail Polis Sözcüsü Yediot Aharonot bu yıl içersinde Filistinli gerillalar tarafından 115 operasyon gerçekleştirildiğini açıkladı. İsrail'li sözcü bunun son on hafta içersinde her hafta ortalama beş askeri operasyon anlamına geldiğini de kaydetti.

İsrail resmi kaynaklarınca açıklanan bu sayının, İsrail'in işgal altında tuttuğu Arap topraklarında Filistinli gerillaların eylemleri konusunda bilgi veren FKÖ askeri sözcüsünün verdiği sayıdan çok daha fazla olduğu belirtildi.

İsrail tarafından yapılan açıklamada, ayrıca, bu saldırılar sırasında şimdiye kadar denenmemiş saldırı yöntemlerinin kullanıldığı da ileri sürüldü.

Öte yandan, bir başka İsrail askeri yetkilisi, İsrail askerlerine taş atan beş Filistinli öğrenciyi üç ay hapis 20'şer bin İsrail Lirası para cezası verildiğini açıkladı. Tutuklanan beş Filistinli öğrencinin 15, 17 ve 18 yaşlarında oldukları belirtildi. Açıklamada ayrıca, İsrail'e karşı komplo planları hazırlamak ve molotof kokteyli bulundurmak gerekçesiyle üç Filistinlinin hapis cezasına çarptırıldığı Otel ve Lokanta İşçileri Sendikası Başkan yardımcısı Mahmud Ziyade'nin de göz hapsine alındığı kaydedildi.

Grenada Başbakanı Maurice Bishop:

"Emperyalizm Orta Amerika ve Karayiplerdeki devrimci, ilerici yönetimleri yoketmek istiyor"

● ABD Kongresinin CIA üzerindeki yasal denetimleri azaltmasından sonra Orta Amerika ve Karayiplerde ilerici, devrimci yönetimlere ve hareketlere yönelik operasyonların yoğunlaştığı bildiriliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Orta Amerika ve Karayiplerde ilerici yönetimlerin ve devrimci hareketlerin önderlerine yönelik komplolar yoğunlaşırken, bunların büyük çapta CIA ve yerli faşist güçlerin işbirliğiyle gerçekleştirildiği bildirilmektedir. Bu arada Karayipler denizinde devrimci bir yönetime sahip bulunan Granada'nın başbakanı Maurice Bishop da, Prensa Latina'ya yaptığı açıklamada bu komplolara örnek olarak El Salvador'un ilerici piskoposu Romero'nun Guyana Emekçi Halk İttifakı lideri Walter Rodney'in suikastler sonucunda öldürülmesini, IMF üyeliğinden ayrılan Jamaika'daki Mainley hükümetine karşı düzenlenen başarısız darbe girişimini, Surinam'da paralı askerlerin ezilen çıkartma girişimini ve Grenada'da kendisine karşı düzenlenen suikast girişimini gösterdi. Bu arada turizmden sağlanan gelirlerin önemli bir rol oynadığı Grenada'nın Amerikan turizm şirketleri tarafından boykot edildiği açıklandı.

100 000 nüfuslu bir ada olan Grenada'nın başbakanı, emperyalizmin komplolarına karşı halk milisine 20 bin kişinin daha katılmasını sağlamağa çalıştıklarını söyledi. Bishop verdiği demeçte ABD emperyalizminin bölgede faşist güçleri egemen kılmak için üç ayrı hedefe yönelik operasyonlar düzenlediğini belirtti. Birinci olarak Küba, Nikaragua ve Grenada'daki devrimci yönetimlerin yıkılmağa çalışıldığını, söyleyen Bishop, ikinci olarak Jamaika, Guyana, Saint Lucia ve Surinam'da iktidarda bulunan ya da iktidara eleştirel bir destek sağlayan liderlere karşı suikastler düzenlendiğini söyledi. Bishop, üçüncü kategoride ise, halkın desteğini kazanmakta olan ilerici örgütlerin ve liderlerinin hedef alındığını belirtti. Grenada başbakanı, bu girişimlerden CIA'yı sorumlu tutarak, açık, dolaysız terör ve liderlere yönelik suikast girişimleri ile kargaşa yaratılmak istendiğini söyledi. Bishop bölgedeki bütün demokratik, yurtsever ve devrimci güçleri, ülkelerinde henüz olaylar başlamamış olsa bile uyanık olmağa ve faşist terör karşısında hazırlıklı bulunmağa çağırdı. Yalnızca siyasal önderlerin değil, sendika ve öğrenci liderlerinin de hedef alındığını belirten Bishop, sonunda faşist terörün herkesi etkileyebileceğini söyledi. Faşizmin iktidarı ele geçirmek ve elinde tutmak için teröre başvurmak zorunda olduğunu söyleyen Bishop, buna karşı en iyi yanıtın, emperyalizm ve faşizm karşısındaki mücadeleyi yoğunlaştırmak ile verilebileceğini belirtti.

Kum kentinde yüzbinlerce kişinin katıldığı gösteriler yapıldı

İran'da darbenin bastırılması kutlandı

● İRAN KÜRDİSTAN BÖLGESİ TEMSİLCİLERİYLE GÖRÜŞEN AYETULLAH HUMEYNİ, KÜRTLERİN İRAN YÖNETİMİNİ DESTEKLEMELERİNİ VE IRAK, İSRAİL VE ABD KOMPLOLARINA KARŞI UYANIK OLMALARINI İSTEDİ.

TAHRAN (THA)

İran'ın Hamadan kentinde yönetime karşı düzenlenen darbe girişimlerinin bastırılması, yüzbinlerce kişinin katıldığı gösterilerle kutlandı. Kum kentinde yapılan gösterilerde çevre illerden gelen çok sayıda kişinin de yer aldığı bildirildi.

Önceki gün gece saat 22.00'de başlayan gösteriler arasında Amerika, İsrail ve Irak'ın İran'a karşı sürdürdükleri politika kınandı. Gösterıciler devrim andı içerek dağıldılar.

Hamadan kentinde geçtiğimiz hafta İran Silahlı Kuvvetleri ve Devrim Muhafızları tarafından kanlı bir biçimde bastırılan darbe girişimine adları karışanların bu hafta içerisinde yargılanacakları bildirildi. Devrim mahkemelerinde yargılanacak 300 kadar darbeci arasında iki genaralin de bulunduğu açıklandı. Bu arada darbenin ortaya çıkarılması ve bastırılmasında payları olan dört Devrim Muhafızı komutanının da ordunun çeşitli kademelerine komutan olarak atandıkları kaydedildi.

Öte yandan Ayetullah Humeyni, Iran Kürdistan bölgesi temsilcileriyle bir süre görüştü. Tahran Radyosu'nun bu konudaki haberinde, Humeyni'nin Kürt temsilcilerle yaptığı görüşmede Irak, ABD ve İsrail kompolalarına karşı uyanık olunmasını istediği bildirildi.

Alman - Amerikan görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı

BONN(THA)

Bonn'da bulunan ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Warren Christopher'ın Batı Alman Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher'le yaptığı görüşmelerinde Doğu ile Batı arasındaki askeri sorunlar konusunda anlaşmaya varılamadığı bildirildi.

Siyasal kaynaklar görüşmelerin ardından yayınlanan ortak bildirinin kaleme alınış biçiminden bu sonucun çıktığına işaret ettiler.

Batı Alman Başbakanı Helmut Schmitd'in Moskova'yı ziyareti sırasında Sovyet liderlerinin öne sürdükleri koşulların ele alındığı görüşmede Washington ve Bonn'un Doğu ile Batı arasında stratejik silahların sınırlandırılması için yeni görüşmeler açılması konusunda kesinlikle aynı görüşleri paylaşmadıkları ifade edildi.

Ortak bildiride Sovyetler Birliği'nin orta menzilli füzelerin sınırlandırılması ve Orta Avrupa'daki askeri kuvvetlerin dengeli olarak azaltılması yolundaki önerilerin görüşmelerinde ele alındığına dikkat çekilerek şu ifade kullanıldı: "Genscher, batının bu konuda açık bir tutum izlemesi gerektiğini vurgulamış ve bu tutumun batının görüşmeleri başlatmak istediği ve kararlılığıyla güç kazanması gerektiği görüşünü savunmuştur. NATO'nun Amerikalı ve Avrupalı ortaklarının görüşleri aynı olduğu takdirde Sovyetler'in Avrupa'daki stratejik ve klasik silahlarla ilgili olarak verdikleri önerilere batının tepkisi çok daha tutarlı bir nitelik kazanacaktır."

ERİTRE HALK KURTULUŞ CEPHESİ SÖZCÜSÜ İSSAYAS AFEVERKİ:

"Etyopya Cuntası «Bölgesel Özerklik» önerisi ile zaman kazanmaya çalışıyor"

● Eritre Halk Kurtuluş Cephesi (EPLF) Genel Sekreter Yardımcısı Afeverki, Küba'nın hiç bir zaman Eritre'de etkin olmaya çalışmadığını söyledi

Eritre'nin kurtuluşu için mücadele veren EPLF gerillaları silahlı eğitim yaparken.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Eritre Halk Kurtuluş Cephesi (EPLF) Genel Sekreter yardımcısı Issayas Afeverki, Middle East dergisi muhabirlerinden Lynee Barbee ile görüştü. Barbee'nin kendisine yönelttiği soruları cevaplandıran Afeverki, Etyopya'nın Eritre'ye yaptığı bölgesel özerklik önerisinin zaman kazanmayı amaçladığını söyledi. EPLF Genel Sekreteri, "Etyopya cuntası Derg tarafından önerilen bölgesel özerkliğe EPLF kesinlikle karşıdır. Bu boş bir öneridir. Eritre halkına verebileceği hiç bir şey yoktur." şeklinde konuştu.

Derg'e görüşme masassına oturmayı önerdiklerini söyleyen Afeverki, ancak bu görüşmeler sonucunda Eritre için barışçı bir çözümün ortaya çıkıp çıkamayacağının belli olacağını belirtti. Önerdikleri görüşmelerin bir pazarlık olmadığını da ekleyen Afeverki, "Bu görüşmeler ancak Derg'i 'barışçı çözüm' önerisinin başı sıkışınca sarıldığı bir slogan olarak kullanmaktan vazgeçmesi halinde mümkün olabilecektir" dedi.

Eritre'deki durumu da anlatan Afeverki, bu konuda şunları söyledi:

"1977'de Eritre'nin büyük bir bölümü kurtuluş hareketinin denetimi altındaydı. Ancak, 1978'den sonra, kendi içimizde görülen hareketsizliğin doğal sonucu olarak, bu etkinlik azaldı. Güçler dengesi hala bizim lehimize olmakla beraber, kendi içimizde birçok değişikliğe gereksinim duymaktayız. Stratejik olarak şehirlerden geri çekildik. Bu stratejik çekilme öncesinde de olduğu gibi ülkenin tüm kırsal kesimleri bizim denetimimizdedir"

Etyopya kuvvetleriyle son olarak girdikleri çatışmalara da değinen Afeverki, "Karşı saldırının amacı, sözünü ettiğimiz hareketsizliği yıkmaktı. Aynı zamanda güçler dengesini de baştan aşağı değiştirmeyi amaçlıyorduk. Bizim karşı savunma hazırlıklarımız, Derg'in saldırı planlarını yıktı. Karşı atak, Kuzey Batı ve Nakfa cephesinde 70 kilometrelik kalın bir hat üzerinde gerçekleşti. Nitel olarak bizden çok daha fazla güce sahip olan Etyopya ordusuna yarıya yakın kayıp verdirmeyi başardık" şeklinde konuştu.

Derg'in askeri olarak Sovyetler Birliği'ne dayandığını belirten Afeverki, AET ülkelerinin de Derg'i ekonomik olarak desteklediklerini söyledi.

Eritre'de Kübalıların etkinliğinin ne düzeyde olduğu sorusuna ise Afeverki, "Kübalılar, hiç bir zaman Eritre içersinde fazla yer almamışlardır. Şu anda da Eritre'de bir Küba etkinliğini gözlemleyemiyoruz" şeklinde cevap verdi.

EPLF'nin hiç bir zaman Eritre'deki sovyet varlığını gizlemeye çalışmadığını da bildiren Genel Sekreter, Eritre'deki Sovyet varlığına kesinlikle karşı olduklarını ve Sovyetler Birliği'ni, bu politikası konusunda düşünmeye çağırdıklarını kaydetti.

EPLF ile ELF (Eritre Kurtuluş Cephesi) arasındaki görüşmelerin sürdüğünü belirten Afeverki, iki örgüt arasında tavır birliği olmasına karşın somut bir eylem birliğinin henüz sözkonusu olmadığını söyledi. "Kendimizi, günün birinde gerçekleşeceğine inandığımız ulusal cephe için hazırlıyoruz" diyen EPLF Genel Sekreteri ELF lideri Ali Nazır'ın Moskova ziyareti konusunda ise yorum yapmaktan kaçındı.

Dışişleri Bakanı Erkmen Romanya'ya gitti

ANKARA (DEMOKRAT)

Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen ve bakanlık yetkililerinden oluşan bir heyet resmi bir ziyaret yapmak için dün Romanya'ya gitti.

Dışişleri Bakanı Erkmen'in Romanya ziyareti Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Andrei'nin daveti üzerine gerçekleşti.

Dışişleri Bakanlığı yetkililerinden elde edilen bilgilere göre, iyi komşuluk ve işbirliği çerçevesinde Romanya ile ilişkiler özel bir önem taşıyor.

Türkiye'nin Balkanlar'da güven ve işbirliğine önem verdiğini bildiren bakanlık yetkilileri, Sosyalist ülkeler arasında ticari ilişkiler açısından en gelişmiş durumda Romanya'nın bulunduğunu kaydettiler.

Romanya ile enerji alanında da işbirliğinin bulunduğuna dikkati çeken bakanlık yetkilileri, geçtiğimiz yıl ikili ticaret hacminin 273 milyon dolara ulaştığını, ancak bu hacmin, ülkemiz aleyhine açık verdiğini hatırlattılar.

Bakanlık yetkilileri 3 gün sürecek olan görüşmelerde, ticaret hacminin olumlu gelişmesi yolunda adımlar atılacağını özellikle de ekonomik konularda yeni işbirliği alanlarının gözden geçirileceğini ifade ettiler.

EKONOMİ

Kamu kesimince üretilen mal ve hizmetlere sürekli zamlar gelebilir

Bütçe mali yılın ilk iki ayında 15,3 milyar açık verdi

● GEÇEN YIL, BÜTÇE GELİRLERİYLE, BÜTÇE HARCAMALARINI YÜZDE 82'SİNİN KARŞILANABİLMESİNE KARŞIN, BU YIL BU ORAN YÜZDE 53 DÜZEYİNE DÜŞME TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA..

ANKARA (ANKA)

1980 Mali Yılı Bütçesi'nin büyük bir tehlikeyle karşı karşıya bulunduğu ve bütçenin mali yılın ilk iki ayında 15,3 milyar lira açık verdiği bildiriliyor. Geçen yıl, bütçe gelirleriyle bütçe harcamalarının yüzde 82 sinin karşılanabilmesine karşın, bu oran bu yıl yüzde 53 oranına kadar düşme eğilimindе.

1980 Yılı Mali Bütçesi'nin uygulandığı ilk iki ayda, bütçe gelirlerinin 95,2 milyar lirada kaldığı, harcamaların ise 110,6 milyar liraya ulaştığı belirlendi. Böylece ilk iki aylık uygulamada 15,3 milyar açık verilmiş oldu. Geçen yılın eş döneminde gelirlerin 68,9 milyar lira olmasına karşın, harcamalar 52,2 milyar lira düzeyinde tutulabilmiş ve 16,7 milyar liralık bir fazla sağlanabilmişti.

Bütçenin ilk iki aylık uygulama sonuçları, vergi toplama dönemine rastlanmasına karşın, gelirlerde yalnızca yüzde 38,2 düzeyinde bir artış sağlanabildiğini ortaya koyuyor. Gelirlerin ilk iki aydaki seyri mevsimlik eğilimine uygun olarak değerlendirildiğinde.

1980 mali yılının bütünü için 690 milyar liralık bir bütçe geliriyle yetinilmek durumunda kalınacağı hesaplandı. Bütçe harcamaları ise, geçen yıla göre yüzde 111,8 oranında bir artış gösterdi. Bu sonucun, mevsimlik eğilimine uygun olarak yılın bütünün hesaplanmasında dikkate alınması, harcamaların 1,3 trilyon liralık bir büyüklüğe tırmanma potansiyeli taşıdığını ortaya koyuyor.

Bu hesaplamaları göz önünde bulunduran uzmanlar, bütçenin yıl sonunda 610 milyar lira açık verme tehlikesiyle karşıya olduğunu belirtiyorlar.

DPT VE MALİYE'DE ÇALIŞMALAR

Bütçeyle ilgili sonuçlar, Devlet Planlama Teşkilatı ve Maliye Bakanlığı bünyesinde çalışmaların başlamasına neden olurken, geçtiğimiz hafta yapılan bir toplantıda gelirlerin nasıl arttırılabileceği tartışıldı.

Gelirlerde dış ticaret vergileri, istihsal vergileri ve emlak vergileriyle bir artış sağlanamayacağı görüşlerin de birleşen uzmanlar, gelir vergisinin de yeterli olamayacağını savunuyorlar.

Bütçe yılının ilk iki ayındaki uygulama sonuçlarına göre yapılan hesaplamalar, aylık harcamaların yaklaşık yüzde 60'ının personel harcamalarına gittiğini, harcamalarda aynı dengenin tutturulması halinde ise yıl sonunda harcamaların 925 milyar lira düzeyinde tutulabileceğini gösteriyor. Ancak, 925 milyar liralık harcama ile geçen yılki harcama eğilimine göre bulunan 1,3 trilyon liralık harcama tutarı arasındaki 375 milyar liralık fark, yatırım harcamalarında yatırımları bütünüyle durdurma anlamında kısıntı yapılmasını, bu arada kamu hizmetlerinin kapsamının önemli ölçüde daraltılmasını gerektirmekte.

Uzmanlar, mevcut harcama-gelir dengesi içinde, hükümetin önünde yalnızca iki alternatif bulunduğunu, bunlardan birincisinin, kamu yatırımlarının yalnızca temel atma aşamasında bırakılarak hiçbir yeni harcamaya konu edilmemesi, ikincisinin ise sürekli zamlarla gelir artışı sağlanmasına çalışılması olduğunu kaydediyorlar.

Gerçekte ise, bütün çabalara karşın ancak trilyon düzeyinde tutulabilecek harcamaların karşılanabilmesi için iki almaştığı birarada zorlanması kaçınılmaz görülmekte.

İran'a ödenmeyen petrol borçları 270 milyon doları aştı

ANKARA (ANKA)

Türkiye'nin İran'dan aldığı ham petrol karşılığında ödemeyi geciktirdiği borçları 270 milyon doları aştı.

Geçtiğimiz ay içinde 1980 yılı için Türkiye'ye 4 milyon ton ham petrol sağlamayı taahhüt eden İran, ayrıca 300 milyon dolarlık bir kredi olanağı da tanımıştı. Bu durumda, Türkiye'nin döviz darboğazı nedeniyle İran'a olan borçlarının 300 milyon dolara ulaşmasından sonra bu ülkeden yapılacak ham petrol alımlarının da tehlikeye düşmesi söz konusu oluyor. Türkiye ile İran arasındaki anlaşmaya göre, 300 milyon dolarlık limit dolduktan sonra, İran'dan ham petrol alımı ancak bu limit içinde ödeme yapıldıktan sonra gerçekleşebilecek.

Türkiye'nin dış borçlarının toplamı faiz yüküyle birlikte 30 milyar dolara yaklaşırken, bu tutarın 2,7 milyar dolarlık bölümünün süresi dolduğu halde ödenmeyen borçlardan oluştuğu gözleniyor.

Ödenmesi gereken borçların 1,8 milyar dolarlık bölümü, tasfiyesi için özel bir planın yürürlüğe konulduğu garantisiz ticari borçlardan oluşuyor. 300 milyon doları ise halen yabancı bankalarla anlaşma ortamı sağlanamayan üçüncü kişi borçlardan meydana gelmekte.

Geriye kalan borçların içinde ise en önemli bölümü OECD ülkelerine olan borçlar ile İran petrol borçlarıdır.

GÖSTERGE

YİTİK DUYURULARI

Arslan Başer KAFAOĞLU

KANUN ARANIYOR:

Fatsa'da 10 Temmuz'dan bu yana yitirilmiş olan KANUN aranıyor. Bulanların ya da görenlerin aşağıdaki adreslere haber vermeleri rica olunur.

Reşat Akkaya, Vali, Ordu — *Mustafa Gülcigil, İçişleri Bakanı, Ankara*

Süleyman Demirel, Başbakan, Ankara

İMZA
FATSA VE KARADENİZ KIYILARI HALKI

MUHALEFET ARANIYOR:

Fatsa'da Anayasa, yasalar, insanlığın kazanımlarını hiçe sayan, her türlü insanlık ilkelerini çiğneyen, bizi işsizliğe, fakirliğe mahkum eden, ülkeyi bir kaç kuruş yardım uğruna emperyalizmin kalesi haline getiren iktidara karşı bizi korumusı için bir muhalefet aranıyor.

İşareti CHP ve altı oktur. Görenlerin haber vermesi, insaniyet namına rica olunur.

İMZA
TÜRKİYE HALKI

DEVRİMCİ KONFEDERASYON ARANIYOR

DİSK'in son Genel Kurul toplantısından bu yana, Genel Sekreteri ilk işimiz "şu grevlere bir çözüm getirmektir" diyerek ortadan kaybolan bir konfederasyonunun yerine, halkın sosyalizm ve demokrasi için uğraşlarını sürdürecek devrimci işçi konfederasyonu aranıyor.

Bilenlerin ya da görenlerin adresimize bildirmesi rica olunur.

İMZA
DEVRİMCİ İŞÇİLER

SAMSUN SİGARASI ARANIYOR:

Başbakanın ve Tekel Bakanı'nın bir çok kez aksini söylemelerine karşın, Samsun sigarası kayıplara karışmıştır. Bulanların ya da görenlerin haber vermesi rica olunur.

İMZA
SİGARA TİRYAKİLERİ

MEZAR ARANIYOR:

25 Ocak'ta alınan ekonomik kararlardan sonra ölen ve gözümüzün önünde tabuta yerleştirilerek mezarlıklara götürülen "ucuzluk hayalleri"nin mezarı aranıyor. Mübarek Ramazan günlerinde ruhuna fatiha okumak için aradığımız mezarın aşağıdaki adrese bildirilmesi rica olunur.

İMZA
DAR GELİRLİLER

BAZI PROFESÖRLER ARANIYOR:

"Devalüasyonun pahalılıkla ilgisi yoktur", "KİT'lere zam yapmakla pahalılık olmaz", "IMF Türkiye'nin düşmanı değildir" diyen bazı profesörler ortadan kaybolmuştur. Bilenler veya görenlerin haber vermeleri rica olunur.

Not: Vallahi dövüp sövmeyeceğiz.

İMZA
GAZETE OKUYUCULARI

KAYIP ARANIYOR:

Abdi İpekçi adlı gazeteci ve yazarı öldürdükten sonra, arkasındaki cinayet şebekesini ustalıkla gizleyen, askeri bir garnizondan kaçma başarısını gösteren ve aylardır yakalanmadan hünerlerini sürdüren Mehmet Ali Ağca'yı, ölen liderimizin yerine seçmek için aramaktayız. Gören ya da bilenlerin Sicilya ya da Amerika Birleşik Devletleri'ndeki büromuza haber vermeleri rica olunur.

İMZA
MAFİA
CONSIGLIATORESİ DON GIOVANNİ MAESTROANICULARI

HAFTALIK

Alevi-Sünni Çatışması Yok, Faşist Saldırı Var

Muzaffer ERDOST

Bugün, sünnilerin alevilere düşmanlığı görünümünde yaratılan olayların kökeninde, ortaçağların mezhep çatışmalarının özelliklerini bulmak olanaksızdır. Bu olaylar, özünde, egemen sınıfların, çalışan yığınları birbirine düşürerek, onları bölmek, zayıflatmak; bu çalışan yığınların dikkatini birbirlerine çevirerek kendi sömürü ve baskısını unutturmak; ve en sonu, çalışan yığınların bir yarısını yasa-dışı faaliyetlere çekerek, öbür yarısını yasal-olmayan yöntemlerle de baskı altına almak amacını taşır.

Esasen İmparatorluğun son yüzyıllarında önemli ölçüde örtüşmüş bulunan bu mezhep ayrılığı, kemalizmin egemenliği döneminde, laiklik ilkesinin yaşama geçirilmesiyle, büyük ölçüde küllenmiş bulunuyordu. İktisadi gelişmelerin yanısıra, laik eğitimin, pozitif bilimlere dayanan eğitimin egemen duruma gelmeye başlaması ve cumhuriyetin kadrolarının bu eğitim kurumlarından yetişmesi, mezhep ayrılıklarını, günlük yaşam içersinde, hemen hemen hissedilmez hale getirmişti.

Kemalizmin egemenliği dönemi, aynı zamanda, İmparatorluktan devralınan yabancı borçların ödenmesi ve gene İmratorluktan devreden yabancı sermayeli işletmelerin ulusallaştırılması dönemidir. Bu bağımsızlaşma ve ulusallaşma dönemi, aynı zamanda, hilafetin kaldırıldığı, tarikat ve tekellerin kapatıldığı, kuran kurslarının, imam hatip okullarının, islâm enstitülerinin de sayılarının giderek azalmakta olduğu dönemdir. Sayıları giderek azalarak kapanan dinsel eğitim kurumları, özellikle 1950'lerden sonra, emperyalizmin ülkenin çeşitli alanlarında egemenliğini artırmasına koşut olarak, yeniden açılmaya ve sayıları her yıl artmaya başladı. Bu dinsel eğitim kurumlarının, islami temele dayalı olmakla birlikte, "alevilliği" dıştalayan kurumlar olduğu bilinen bir şey. Laiklik ilkesi, emperyalizmin egemenliği ile birlikte, "kemalizm" ve "Atatürk" çığırtkanlığı yapan sahte kemalistler tarafından çiğnenmeye başlanmıştı. Bununla da yetinilmedi. Kapatılan tarikatlar, bu tarikatların etkileri altında bulundurduğu oy potansiyelini kendilerine çekmek isteyen siyasal iktidarların, resmen olmamakla birlikte, açıkça ilişki kurduğu kurumlar oldu ve beslendi. Kemalist devrimlere karşı çıkartılmış olan isyanların (Kubilay'dan, şapka isyanına değin) hemen hepsi nakşbendi tarikatı tarafından sahneye konduğu halde, nakşbendi tarikatı, gerici iktidarların, özellikle Menderes'li DP'nin, gelişmesine siyasal serbestlik sağladığı bir tarikat oldu. Emperyalist gericiliğin etkinliğine giren gerici siyasal iktidarların, hemen "açıkça" desteklediği bir başka dinsel akım da nurculuktu. Zamanın başbakanı Menderes'in, nurculuğun kurucusu Saidi Nursi'ye son model bir araba hediye ettiği, seçim gezisini Emirdağ'dan geçirerek, kasaba girişinde, Saidi Nursi'yle uzaktan selamlaştığı bilinir. Bu "selam", yarım milyona yakın bir oy karşılığında, kemalizmin ilkelerini simgeleyen cumhuriyet yasalarının, irticaın ayakları altına atılmasından başka bir anlam taşımıyordu.

Sonuç şudur: Dinsel eğitim kurumları, aleviliği dıştalayan kurumlar olarak, (sünnileri değil) sünniliği örgütleyen ve o ölçüde kadrolaştıran devlet kurumları olarak, mezhep farklılığını besliyor. Buna koşut olarak, nakşbendilik gibi kökü ortaçağlara uzanan tarikatlar ve kökleri yakın geçmişten kaynaklanan nurculuk gibi dinsel akımlar, süleymancılık gibi akımlar, resmi olmayan yoldan, ama gerici siyasal iktidarların desteğinde, ülkede, özellikle geleneksel ilişkilerin ağır bastığı kırsal alanda ve kapitalist-öncesi sermaye özelliğinin ağır bastığı esnaf içersinde, örgütlerini yaygınlaştırıyor. Özellikle "şafi"leri de kendine çekmesi açısından, nakşbendi tarikatı ayrı bir etkinliğe ulaşıyor.

Sünni ve şafilerin, gerek eğitim kurumları aracılığıyla ve gerek tarikatlar içersinde örgütlenmesi, doğaldır ki, alevileri de, büyük ölçüde zayıflamaya başlayan dinsel liderleri çevresinde yeniden toplanmaya itmekte gecikmeyecekti.

Kırsal alanda, kapitalist meta ekonomisinin egemenliğinde, mülkiyet konumlarına göre sınıflaşma, mezhep farklılıkları içersindeki kastlaşmaya ağır basmaya ve farklı mezheplerden emekçiler, şu ya da bu işyerinde, fabrikada, yanyana gelmeye başladığı zaman, ortak çıkarlarının kendilerini ayıran mezhep farklılığında değil, kendilerini birleştiren sınıf birliğinde olduğu bilincine varmakta gecikmezler. Bu sınıflaşma olgusu, alevi ve sünni emekçiyi, birbirine yakınlaştırıp birleştirirken, mezhep ve tarikatların bölücü, ayırıcı etkisi de, iktisadi gelişmenin gerisinde sönmeye yüztutar.

Tam da bu sınıflaşmanın ağırlık kazanmaya ve mezhep sürtüşmelerinin yerini, sınıf savaşımı almaya başladığı sırada, emperyalist sistemin komuta merkezi ABD'nin oluşturduğu ve o zaman sosyalist ülkelerin "iki ayaklı U-2'ler" olarak nitelediği "Barış Gönüllüleri", gittikleri bağımlı ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de, tarihsel bakımdan küllenmiş de olsa, henüz varlığını koruyan "ikilik"leri aramaya koyuldular. En uzak köylere değin yurdun tüm alanlarında, halkla içli-dışlı ilişkiler kurarak, halkın özelliklerini eğilimlerini saptadılar. Tek bir işleri ve amaçları vardı; halk içinde tarihsel olarak oluşmuş kardeşlik ilişkilerini, gericiliği egemen konuma getirebilecek biçimde düşmanlığa dönüştürmenin olanaklarını bulgulamak.

Barış Gönüllülerinin Anadolu'dan topladığı bilgiler, CİA'ya aktarıldığı zaman, gerek mezhep savaşlarının pek tipik tarihsel geleneğine sahip olan ve gerek alevi-sünni çatışmasının boyutlarını tarih kitaplarından öğrenmiş bulunan Batılı uzmanların, Türkiye'de, demokratik ve devrimci hareketi engellemenin olanaklarını bu mezhep ikiliğinde bulgulamaları güç olmayacaktı. Bir yandan, ARAMCO gibi petrol şirketleri kanalıyla etkinliklerini sürdürdükleri islâm ülkeleri aracılığıyla Türkiye'deki tarikat liderleriyle organik bağlar kurmak ve bu bağları geliştirmek, ve öte yandan demokratik ve devrimci hareket karşısında oluşturulan faşist hareketin siyasal kadrosuyla bu gerici hareketi kenetlemek, ABD emperyalizminin ülke içerisinde ve ülke dışında daha önce oluşturduğu ilişkiler ve örgütler sayesinde pek kolay bir şeydi.

Şimdi, sünni ve alevi çatışması biçiminde gösterilen, aslında faşist hareketin, bazı sünnileri, aleviler üzerine saldırtmaya çalışmasından başka bir şey değildir. Açıktır ki, bugün sünni ve alevi çatışması diye bir şey yoktur, emperyalizme ve emperyalist gericiliğe bağlı faşist hareketin alevileri de kapsayan demokratik cepheye silahlı saldırısı söz konusudur.

(Devamı 7. Sayfada)

Eczacıbaşı firmasının siparişi olan serum şişeleri, güvenlik kuvvetlerinin gözetimi altında grevdeki Topkapı Şişe ve Cam Fabrikası anbarlarından çıkarıldı.

Grevdeki Topkapı Şişe - Cam'dan Eczacıbaşı mal çıkarttı

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası'nın grev sürdürmekte olduğu Topkapı Şişe ve Cam Sanayii'nde, Eczacıbaşı'nın siparişi olan serum şişeleri, 5.İş Mahkemesinin kararı doğrultusunda güvenlik kuvvetlerinin gözetimi altında ambarlardan çıkartıldı.

Grevci işçilerin şişelerin çıkartılmasına engel olmak istemeleri karşısında, güvenlik kuvvetlerinin ambarlara girilmesini sağladıkları gözlendi.

İşçilerden edindiğimiz bilgilere göre, serum şişelerinin kamyonlara yüklenmesi sırasında, güvenlik kuvvetleri grevci işçilerin ambar çevresine yaklaşmasına engel oldular. Bu arada 10 işçinin de gözaltına alındığı öğrenildi.

Öte yandan, kamyonların yüklendiği ambarın önünde fotoğraf çekmek isteyen basın mensuplarına izin verilmediği gibi, bir güvenlik görevlisinin **"Ben basın özgürlüğü falan tanımam. Eğer fotoğraf çekerseniz ben filmleri yok etmesini bilirim"** dediği duyuldu. Ayrıca, serum şişelerinin yüklendiği kamyonların fotoğrafını çeken Maha Ajansı muhabiri güvenlik kuvvetleri tarafından tartaklanarak fotoğraf makinasına el konuldu.

Eczacıbaşı'nın siparişi olan serum şişelerinin boşaltılması sırasında, mevcut yasalara karşı geldiği ve işçileri isyana teşvik ettiği gerekçesiyle göz altına alınan Hürcam-İş Sendikası Genel Başkanı Ali Rıza Gürkaya yarım saat sonra serbest bırakıldı.

Olay üzerine bir açıklama yapan Gürkaya şunları söyledi:

"Grevdeki bir fabrikadan mal çıkarılmasına yardımcı olarak grevin yıpratılmasına katkıda bulunan güvenlik kuvvetleri, sendika yöneticilerinden tutun da tüm üyelere varıncaya kadar onur kırıcı hakaretlerde bulunup tartaklayarak bizleri sindirmeye çalışıyorlar. Ancak, bizleri haklı mücadelemizden hiç bir kuvvet alıkoyamayacaktır. Mücadelemiz sonuna dek sürecektir."

Karsantı Pınar Maden Ocağı işçileri, sigortasız ve düşük ücretle çalışıyor

KARAİSALI-ADANA (DEMOKRAT)

Adana'nın Karaisalı ilçesine bağlı Karsantı bucağındaki Pınar Maden ocaklarında çalışan işçiler işverenin kendilerini sigortasız ve düşük ücretle çalıştırdığını, haklarını aramak isteyen işçileri ise işten çıkardığını söylediler.

Karsantı Pınar Maden Ocaklarında 150 lira yevmiye ile çalıştıklarını ifade eden işçiler, işverenin işe alırken **'sigortanızı yaptıracağım'** dediğini, çalışma süresi içinde sigorta primlerinin kesildiğini, ancak işten atıldıktan sonra tüm bunların yalan olduğunun ortaya çıktığını açıkladılar.

İşçiler konuşmalarını şöyle sürdürdüler:

"İşveren bizlere sigortalısınız diyor, fakat sigorta kimliğimizi vermiyor. Hasta olduğumuz zaman sigorta hastanesi yerine özel hastanelere götürülüyoruz. Ne sigortamız var, ne de sigortalı olduğumuz resmi yerlere bildirildi"

İşverenin kanunsuz lokavt ilan ederek işlerine son verdiği Çeliktepe Son Modern Ekmek Fabrikası işçileri, tüm fırın emekçilerinin bir sendika çatısı altında örgütlenerek mücadelelerini sürdürmeleri gerektiğini söylediler.
(Fotoğraf: Cengizhan GÜNGÖR)

Son Modern Ekmek Fabrikası işçileri direnişe geçti

● İŞÇİLER : "İşveren, kendisiyle görüştüğümüzde bize 'Ben size ne tazminat ne de sosyal hak vermem. İster çalışın ister çalışmayın, isterseniz fabrikayı kendiniz çalıştırın' diyerek, kayıtsız kalmaya devam etmektedir."

HABER MERKEZİ

İstanbul Çeliktepe'de kurulu Kağıthane Ekmek Üretim Kollektif Şirketine bağlı Son Modern Ekmek Fabrikası'nda işverenin çalışma süresini tek vardiyaya düşürmek gerekçesiyle, 22 işçiden 11'ini işten çıkardığı, işçilerin direnişe geçmesi üzerine, kanunsuz lokavt ilan ederek, tazminat ve sosyal haklarını vermeksizin tüm işçilerin işine son verdiği öğrenildi.

İşverenin lokavt ilan etmesinden sonra işyerini terk etmeyerek direnişe devam eden Son Modern Ekmek Fabrikası işçileri, işverenin amacının sendikalı işçileri tasfiye etmek olduğunu belirterek şunları söylediler:

"Üyesi olduğumuz Bağımsız Gıda-İş Sendikası'nın toplu sözleşme çağrısında bulunması üzerine, işveren işçilerin sendikalaştıklarını öğrendi. İşveren sendikalaşma hareketinin, şirkete bağlı diğer fabrika ve fırınlara yayılmasını önlemek amacıyla, fabrikada çalışan 11 sendikalı işçinin işine son verdi. Ancak tüm işçilerin direnişe geçmesi üzerine lokavt ilan ederek, tazminat ve sosyal haklarımızı da vermeden, hepimizi işten çıkardı"

İstanbul'daki tümekmek fırını ve fabrikalarının şirketleşmeye başladıklarını ve bu durumun da fırın işçilerinin aleyhine olduğunu söyleyen işçiler, ekmek üretim şirketlerinde çalışan işçilerin çoğunluğunun sendikasız olması nedeniyle hiçbir sosyal hakka sahip olamadıklarını ve işverenlerin işçileri istedikleri zaman işten atabildiklerini belirterek, "Şirketler dahilinde birçok fabrika olduğundan işçiler direniş dahi yapsalar, işveren bir işyerinden kaybettiğini diğer işyeriyle telafi edebilmektedir. Bu nedenle direniş de hiç bir sonuç vermemektedir" şeklinde konuştular.

Son Modern Ekmek Fabrikası işçileri, işverenle bir kaç kez görüştüklerini ifade ederek, **"İşveren direnişe başladığımızdan bu yana fabrikaya bir kez dahi gelmedi. Kendisiyle görüştüğümüzde ise bize 'ben size ne tazminaz ne de sosyal hak vermem. İster çalışın, ister çalışmayın, isterseniz de fabrikayı kendiniz çalıştırın' diyerek kayıtsız kalmaya devam etmektedir"** dediler.

İşverenlerin her şeye rağmen sendikalaşmayı önleyemeyeceklerini belirten işçiler şunları söylediler:

"Düzen yasaları ve güvenlik kuvvetlerinin de işverenden yana olduklarının bilincindeyiz. Her gün bunun birçok örneğini görüyoruz. **Bizim işverenimiz de bize telefon ederek, direnişten vaz geçmemizi, vazgeçmediğimiz takdirde güvenlik kuvvetleriyle birlikte fabrikaya gelerek bizi dışarıya attıracağını söyledi. Ancak hiç bir tehdit ve hiç bir engel bizi mücadele etmekten alıkoyamaz.** Direnişimiz **tüm fırın işçilerinin mücadelesine ışık tutacaktır. Bu gün, çoğunluğu sendikasız durumda olan fırın işçileri sürekli acımasızca sömürülmektedir. Bu sömürüyü ortadan kaldırmak için tüm fırın işçileri, sendika çatısı altında örgütlenerek işverenlerin karşısına tek bir yumruk olarak çıkmalıdırlar"**

Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonu ile Hükümet yetkilileri ücret zammı konusunda anlaşamıyorlar

TSKK toplantısında, Etibank ve TKİ sözleşmeleri görüşüld

HABER MERKEZİ

Başbakanlık Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu ile Türk-İş yetkilileri arasında, kamu işyerlerini ilgilendiren toplu sözleşme görüşmelerine devam ediliyor. Yapılan son toplantıda, Etibank ve TKİ işyerleri ile ilgili toplu sözleşmelerin görüşüldüğü öğrenildi. Her iki işyeri için de sözleşmeye taraf olan sendika Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonu.

TSKK ile yapılan görüşmelerin sonuçlanmasından sonra, kesin çözümün, Maden Federasyonu'na bağlı 14 sendikanın bu hafta sonunda yapmaları beklenen toplantıda oluşacağı bildirildi.

Maden Federasyonu'nun önerilerinin gerçekleşmesi halinde, 1979'da 3 milyar civarında olan Etibank yıllık işçi giderlerinin 1. yıl 13, İkinci yıl ise 20 milyara ulaşacağı açıklandı. Buna karşılık Başbakanlık TSKK'nun 1. yıl için yıllık ücretler toplamının %80'i oranında bir artış önerdğini belirten sendika yetkililerinin Kurul toplantısında **"biz herşeyden önce, ücret artışlarının hesaplanmasında, yıllık toplam üzerinden yapılan ve işçi sayısına bölünerek ortaya çıkartılan yüzde usulüne karşıyız. Bu yüzdenin yeterli olup olmadığı bile tartışılır"** dedikleri öğrenildi.

Maden Federasyonu'nun imzalayacağı sözleşmelerin Etimank'ta 13 bin, diğer işyerlerinde ise 85 bin işçiyi kapsayacağı bildirildi.

FİYAT ARTIŞLARININ ÜCRETLERE YANSITILMASI KONUSUNDA ANLAŞMAYA VARILAMIYOR

Başbakanlık TSKK'nun kamu kuruluşlarında çalışan işçileri kapsayacak sözleşmelerde ücret artışlarının belirlenmesi için, eski sözleşmelerin imzalandığı tarihden bu yana meydana gelen fiyat artışlarının ücretlere yansıtılmasını kabul etmedikleri öne sürüldü.

TSKK üyelerinin bu konuda şu formülü öne sürdükleri bildirildi:

"Toplu sözleşmelerde ücret artışları belirlenirken, eski sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren geçen iki yıllık sürede meydana gelen fiyat artışları dikkate alınarak, bu artışlar yüzde itibarıyla ücretlere yapılacak zamlara yansıtılmaktaydı. Bu yol gelenek haline getirilmektedir. Oysa bu yol terkedilmek durumundadır. İzlenmesi gereken yol, sözleşme görüşmelerinin başladığı tarihten sonra meydana gelne fiyat artışlarının tahminen belirlenerek u gun oranda ücretlere ya sıtılmasıdır. Akai takdirc geçen iki yıllık sürede yi de 300 gibi bir enflasy olmuşsa, ki bugün i durum budur, bu artı ücretlere yansıtılması c şünülemez".

Öte yandan, Türk- yetkililerinin bu öneri karşı çıktıkları ve gelec yıllara ait tahminlerin sa lıklı tahminler olamaya ğını belirttikleri söylendi.

TSKK'nun bu formü nün, işçi ücretlerne yap cak artışların yüzde 60 varında sınırlandırılma nın dayanağı olarak orta atıldığı ifade edilerek, b lece artışların belirsiz sağlıksız bir tahmine yandırılarak iktidarın göreceği bir biçimde yü 60'ın da altında tutulac sendikal çevrelerce belir mekte.

İstanbul Yol-İş Sendik Genel Sekre Selahattin Ayyü

"Karayolla 17. Bölge Müdü ilerici işçil üzerinde baskılar yoğunlaştırıyo

HABER MERKE

Türk-İş'e bağlı Yol Federasyonu üyesi İsta bul Yol-İş Sendikası Ge Sekreteri Selahattin Ay ce, Demirel Hükümeti' yetkililerinin atadığı Ka yolları, 17. Bölge Mü Yaman Kök'ün ilerici i leri gerekçesiz işten çık dığını söyledi.

İstanbul yol-İş Sen kası Genel Sekreteri Se hattin Ayyüce gazetem yaptığı açıklamada, 7 O 1980 tarihinde atanan man Kök'ün 50 kişilik sürgün listesi hazırladı belirterek, bugüne kac aralarında Sendika iş temsilcisinin de bulund 15 ilerici işçiyi işten attı belirtti.

Ayyüce, 17.bölge M dürü Yaman Kök'ün iş lerine faşistleri aldığını, rici işçileri ise faşistl denetimi altındaki illere düğünü söylediği açıl masında Yaman Kök işçilerle sendika yönetic rinin toplanmasına en olduğunu, **"Ben send tanımam"** dediğini sözl ne ekledi.

Zincirlikuyu, Edirne pı, Balmumcu, Bahçelie ve Boğazköprüsünün d olduğu Karayolları 17.B ge işyerlerinde 700 işçi çalıştığı öğrenildi.

TaçMensucat'da toplu sözleşme imzalandı

HABER MERKEZİ

Bağımsız TÖBGİS Sendikası ile Taç Mensucat Koll. Şti. arasında yaklaşık 5,5 aydır sürdürülen görüşmelerin sonuçlandığı ve 28 Şubat 1980 tarihinden itibaren iki yıl süreyle geçerli olacak toplu iş sözleşmesinin imzalandığı bildirildi.

Sendika tarafından yapılan açıklamaya göre, 15 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesiyle başlıca şu haklar elde edildi:

Tekstil işkolunda yaygın olarak uygulanan akort esasına göre çalışma kaldırıldı, yerine saat ücreti esasına göre çalışma getirildi; İş Kanununun 17. maddesinin uygulanması işyeri disiplin kuruluna bırakıldı ve disiplin kurulunun 2 işçi, 2 işveren temsilcisinden eşit oy esasına göre oluşturulması, bu kuruldan çıkmayan kararların ise İstanbul Barosu'nun atayacağı bir aracı kanalı ile çözülmesi kararlaştırıldı; İşçiler için iş güvencesi sağlandı; Kıdem tazminatı süresi 40 ve 45 gün olarak belirlendi; İhbar tazminatı en az 6 haftaya çıkarıldı; Kendi isteği ile ayrılanların tazminatlarının tam olarak verilmesi, sigortaya giden ve istirahat alan üyenin ücretinin aynen ödenmesi ve hasta üyelerin işten çıkarılmaması karar altına alındı. Parasal haklar olarak da; Ücretlere 1. yıl için net 12 bin 700, 2. yıl için ise ise aylık 4500 lira net zam yapıldı; 5 maaş ikramiye, ayda 2 bin lira yemek, 400 lira çocuk, 8 bin lira evlenme, 9 bin lira yakacak parası sağlandı. Ayrıca çocukların tahsil parası ve okul ihtiyaçlarının işveren tarafından karşılanması kararlaştırıldı.

İşten atılan AKEL Fabrikası işçileri işyerlerini terketmiyor

HABER MERKEZİ

İstanbul Topkapı-Maltepe'de kurulu, tekstil işkolunda faaliyet gösteren AKEL Fabrikası'nda, işveren, Yahya Akel'in toplu işten çıkarma uygulamasına başladığı bildirildi. Sendikalaştıkları için işten atıldıklarını öne süren işçiler işyerlerini terketmiyorlar. İşçiler, **"Sıkıyönetimi, Valiliği, Bölge Çalışma Müdürlüğünü, işverenin yasa dışı bir uygulama ile toplu işçi çıkardığı konusunda uyardığımız halde, herhangi bir müdahale yapılmadı"** dediler.

Dev-Gis Sendikası'nın yetkili olduğu Akel Fabrikası'nda toplu iş sözleşmesi görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmış, uzlaştırma kurulu oluşturulmuştu. 18 Temmuz günü yapılacak olan Uzlaştırma Kurulu toplantısından çıkacak karara göre sendikanın alacağı tavır belirlenecek. İşyerinde alınan grev kararı bulunmazken işverenin işçileri gruplar halinde işten çıkarmaya başlaması, işçilerce tepkiyle karşılandı.

Üç yüz işçinin çalıştığı AKEL Fabrikası'ndaki işçiler, işverenin en az 150 işçiyi, gruplar halinde işten çıkartacağını ve bu uygulamalarına da başladığını belirterek şunları söylediler: **"Şubat ayında sendikalaşmaya başladığımız zaman 9 işçi arkadaşımız işten atıldı. Şimdi ise program dahilinde grup grup işten atılıyoruz. Bugün de 5 arkadaşımızın iş akdi feshedildi."**

İşten çıkartılan Metin Korkmaz, **"Bizi hammadde yok, zarar ediliyor gerekçesiyle işten atıyorlar. Asıl nedeni ise örgütlü mücadelemiz, bize 'sendikadan ayrılın isteklerimizi kabul edin, aksi takdirde fabrika kapanacak' diyorlar. Şimdi ben soruyorum, madem ki hammadde yok niye toplu sözleşme görüşmelerine katıldınız ve neden ücret dışındaki 20 maddeyi kabul ettiniz? Ücret artışı ile ilgili maddeyi görüştükten sonra mı hammadde yokluğu aklınıza geldi?"** şeklinde konuştu.

Üç çocuk annesi 48 yaşındaki Fatma Çapar adlı işçi ise işten atıldıktan sonra şunları söyledi:

"Hiç bir sosyal hakkımız, iş güvenliğimiz, güvencemiz yoktu. Ayda 3500 liraya çalışıyorduk, yol, yemek, hepsi hepsi bu paranın içindeydi. Çalıştığımız günler SSK'ya eksik gösterildi. Bizlere ücretlerimizi, değişik miktarlarda vererek, birliğimizi bozmaya çalıştı, işveren. Bir tek işyeri olduğu halde ayrı ayrı firmalar halinde göstererek, hem birliğimizi baltalamaya çalıştı, hem de vergi kaçırdı."

Aynı gün işten atılan Ali Keşçi, fabrikanın önünde bekleyeceklerini, işverenin kendilerinin yerine işçi almaya kalkışması halinde buna engel olacaklarını söyledi. Ali Keşçi, fabrikayı terketmeyeceklerini, yasal olmayan bu işten çıkarmaların, mücadele edilerek geçersiz sayılmalarını sağlayacaklarını vurguladı.

Öte yandan, işten çıkarmaların nedeni ile ilgili görüşme talebimizi fabrikanın Genel Müdürü Başarır, "Görüşmeyeceği"ni belirterek reddetti.

AKEL Tekstil Sanayii ve Ticaret

AKEL Fabrikası, işvereni, gruplar halinde işçilerin iş akidlerini feshediyor. İşçiler ise fabrikayı terketmeyeceklerini, kendilerinin yerine işe yeni işçiler alınmaya kalkışılırsa, buna izin vermeyeceklerini söylediler. (Fotoğraf: Handan ERBAYAV

Inter-Continantal Oteli'nde toplu sözleşme imzalanıyor

HABER MERKE

Yaklaşık bir yıldır sürmekte olan, Oleyis Se kası'nın İnter-Continental Oteli'ndeki gervinin, toplu iş sözleşmesinin imzalanmasıyla bugün s ereceği bildirildi.

Oleyis Marmara Şubesi yetkilileri tarafından nuyla ilgili yapılan açıklama da şöyle denildi :

"22 Haziran 1979 gününden beri Sendikamı Inter-Continental Oteli işyerinde uygulanan g ilk günkü coşku ve kararlılık ile bir yılı aşkın süre mücadelesini sürdüren üyelerimizin zaferi ile noktal mıştır.

Inter-Continental firmasının Türkiye'yi terkede yenilgiyi kabul etmesi üzerine Otel'in yeni işle Beynelmilel Turizm ve Otelcilik A.Ş. (BOTAŞ) üyelerimize ileri demokratik ve ekonomik kazan lar sağlayan toplu iş sözleşmesi '16 Temmuz 19 günü imzalanarak grev uygulamasına son verilecekt

---

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANLIĞINDA, SÜRGÜNLERİN PERDE ARKASI

2

Sürgünler, il örgütü ve milletvekili aracılığı ile yapılıyor

Önümüzde bir belge var. Belgede, Denizli Devlet Hastanesi'nde çalışan laboratuvar teknisyeni, hemşire, ebe, eczacı ve diş doktorlarından oluşan 18 kişilik bir liste yer alıyor... Bu liste Operatör Dr. İsmail Çağlayan tarafından AP Denizli Milletvekili Kemal Aykurt'a gönderilmiş... Listedeki isimlerin yanlarında, TÜS–DER hastane sorumlusu, TSİP hastane sorumlusu, İKD Denizli sorumlusu, TÜS–DER faal üyesi şeklinde notlar düşülmüş...

Listenin altında, sayın operatörümüzün Aykurt'a yazdığı yazıda, aynen şu ibareler yer alıyor; "altı kırmızı çizgili olan 6 kişi, ele başı. İlk anda bunların tayini çıkarsa beyin takımı çöker"... Bu yazının yanına da bir not eklenmiş, "harcirah tayinlerle beraber gelsin, rapor alıyorlar"...

Evet, sürgünü çıkartılacak kişilerin rapor almalarını önlemek için harcirahların da geciktirilmemesini istiyor, sayın operatör... Ama ne yazık ki, bakanlığın, sürgünleri çıkarılan memurlara verilecek harcirah parası yok...

"BİZDEN DEĞİL, İŞİNİ YAPMAYIN"

Diğer bir yazı da, Denizli milletvekili Emin Atıf Şohulu'na gönderilmiş... Denizli Sağlık Müdürlüğü'nde görevli memur Avni Kumral'a ilişkin yazıda şöyle deniyor: "Avni Kumral: Sağlık Müdürlüğü'nde memur. Hastanemizde - iş istiyor. Sivil Savunma Boş. Bizden değil işini yapmayın"...

Aynı yazı şöyle devam ediyor: "Ahmet Engi: Halen istatistik memuru hastanede... Döner sermaye mesul saymanlığını istiyor. Bizden değil, destek olmayınız"...

Ve başta birisi şu satırlarla ödüllendiriliyor:

"Resul Caka: Sağlık Müdürlüğü'nde memur. Hastanenin döner sermaye mesul saymanlığını istiyor. Bizden, destek olan... Onayladım, olsun"...

"Sayın milletvekili kardeşim Arif Şohoğlu" diye başlayan bu satırlar, "selamlar, sevgiler, gözlerinden öperim" diye sona eriyor.

Bu sürgünler, sayının fazlalığından olsa gerek rasyonel bir biçimde de gerçekleştirilemiyor... Yine elimizde resmi bir yazı var... İzmir Devlet Hastanesi'nden bir hemşirenin "ihtiyaca binaen" Muğla İl emrine naklen tayinin çıkartıldığını belirtiyor... 21 Ocak 1980 tarihli Sosyalleştirme Dairesi'nin yazısında, "her ne kadar ihtiyaca binaen denilmekteyse de Muğla ilinde hemşire standart kadrosu dolu, hatta ihtiyacın çok üzerindedir. Bu ilde hemşire doluluk oranı 9 bin 125 olup, hemşireye ihtiyaç yoktur" denilmekte...

SEVİMLİ EBE

Şimdi de Afyon'dan Hakkari'ye tayini çıkartılan, ancak daha sonra tayini durdurulan bir ebeye ilişkin belgeye göz atalım...

Belgede, ebenin memurluk onurunu zedeleyici, sağlık personeline yakışmayan hareketleri ile, şahsi kusurda bulunduğu, yakın akrabası olmayan bir kişi ile birlikte kendisine tahsis edilen lojmanda oturduğu, böylelikle Sağlık Ocakları Yönetmeliği esaslarını ihlâl ettiği belirtiliyor... ve şu soru soruluyor, "Yukarıda izah edilen nedenlerden dolayı, behemehal cezalandırılması ve ayrıca il dışına tayin edilmesi gereken ebenin bu kadar ağırdan alınarak, Hakkari İl emrine tayinine dair tanzim edilen nizamname iptal edilerek, gene aynı görevde bırakılmasının nedeni anlaşılamamaktadır"

Evet "sevimli" olursanız, size hiç bir yasa, kararname hükümleri uygulanmaz... Yeter ki, "sevimli" olun...

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı personeline ilişkin uygulamalar böyle sürüp, gidiyor... Uygulamalar sürüyor, ama bu uygulamalara harcirahlar yetişmiyor...

"Sayın milletvekili kardeşim Arif Sokolu" diye başlayıp, "selamlar, sevgiler gözlerinden öperim" diye biten mektupta, 3 kişi hakkında bilgi gönderilerek, 1 tanesinin işinin olması 2 sinin olmaması isteniyor.

Bakanın emirlerinin yerine getirildiğine dair kendisine verilen raporda kimlerin sürüldüğü veya ödüllendirildiği, aracıları parantez içinde olacak şekilde yer alıyor. Araların içinde, İl başkanları, parlamenterler ve "yetkili ve etkili" olduklarını düşündüğümüz bazı isimler var.

Çorum katliamı ve Fatsa operasyonu protesto edildi

HABER MERKEZİ

Çorum'daki faşist katliam girişi-nini ve Fatsa'da düzenlenen operas-on dünde yurdun çeşitli yerle-inde gösterilerle protesto edildi. stanbul, Bursa ve Erzincan'da bazı ruplar gösteriler yaptılar. gösteri-er'de Çorum olayları ve Fatsa'da ündeme getirilen baskıları pro-esto eden sloganlar söylendi. Ço-um'un Sungurlu ilçesinde çatışma-a öldürülen köylülerin kimlikleri elirlenirken Çorum CHP Milletve-illerinin açıklaması tepkiyle karşı-andı. Kars'ta faşistler Belediye inasını bombaladı. Ankara'da HP'li bir genç faşistlerce yaralandı. skişehir'de MHP Seyitgazi İlçe aşkanı dövüldü ve gösteriler yapıl-ı. Balıkesir'de bir öğretmen faşist-erce katledildi. Ankara'da bomba-anan evde bir kişi öldü. Diğer bir layda ise çatışmada yoldan geç-nekte olan bir kadın öldü. Nizip IHP İlçe Başkanı'nı öldüren bir işi idama mahkum oldu. Ayrıca amsun, Erzurum, Adıyaman, Kay-eri, Konya, Gaziantep, Giresun, 'e Adana'da meydana gelen olay-arda 11 kişi öldürüldü.

Demokrat Haber Merkezine gelen ilgilere göre olaylar şöyle gelişti.

ÇORUM KATLİAMI VE FATSA OPERASYONU PROTESTOLARI DEVAM EDİYOR

Faşistlerin Çorum'da düzenledikleri e onlarca yurttaşın ölümü, çok sayıda vin yakılmasıyla sonuçlanan katliam e, Fatsa'da düzenlenen operasyonu rotesto için yapılan gösteriler dün de ürdü.

BURSA

Bursa'nın Küplüpınar Semtinde gös-eri yapan bir grup Çorum'daki katliam irişimini ve Fatsa operasyonunu pro-esto etti. Ellerinde meşaleler bulunan östericiler "Alevi Sünni bir olsun", Yaşasın Çorum Direnişimiz" "Kahrol-un Faşizm Tek Yol Devrim" slogan-arını söylediler. Gösteri sırasında Fatsa operasyonunu ve Çorum katliamını rotesto eden konuşmalar yapıldı. Bu rada bir de pankart asıldı.

Altıparmak semtinde de elektrik irekleri̇ne üzerinde "Yaşasın Çorum Direnişi" yazılı "Devrimci Yol" imzalı bir pankart asıldı.

ESKİŞEHİR

Eskişehir'e bağlı Seyitgazi MHP İlçe Başkanı İ. Hakkı Akkaya Yıldıztepe ma-hallesinde kimlikleri belirsiz bir grup ta-rafından dövülerek ağır yaralandı. Polis tarafından hastaneye kaldırılan MHP İl-çe Başkanının durumunun ciddi oldu-ğu bildirildi.

● Gültepe Halk Caddesi üzerinde gös-teri yapan kalabalık bir grup Çorum katliam girişimini ve Fatsa'daki ope-rasyonu protesto ettiler. Göstericiler her iki olayla ilgili sloganlar söyleyip, konuşmalar yaptılar. Gösteri sırasında "Faşist teröre karşı savaşalım" yazılı bir pankart açılarak bir süre yüründü.

Akarbaşı mahallesi Ada Sokakta Pol-Bir'li bir polise ait olduğu belir-lenen bir otomobile patlayıcı madde ko-nuldu. Patlama sonucu otoda büyük hasar meydana geldi.

İSTANBUL

İstanbul Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde 500 kişilik bir grup Çorum'da-ki katliam girişimi ile Fatsa'daki operas-yonu protesto ederek bir gösteri yaptı.

Gösteride üzerinde "Devrimci-Yol" yazılı bir pankart asan göstericiler İstiklal Cad-desi'nde bir süre yürüdüler. Yürüyüş sıra-sında "Kahrolsun Faşizm", "Çorum'un hesabı sorulacak", "Oligarşi Fatsa'dan elini çek" sloganları söyleyen göstericiler dağılmadan önce caddenin iki yanına üzerinde "Direnen Çorum, Fatsa halkı yenilmeyecek", "Oligarşi Fatsa'dan elini çek" yazılı bir pankart astılar.

Gösteriden sonra dağılan gruptan göz-altına alınan olmadı. Bir süre sonra olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri asılan pankartların uçlarında bomba süsü ve-rilmiş paketleri kopardılar. Cadde üzerin-de yakılan ateş gelen itfaiye ekibi tara-fından söndürüldü. Gösteriden sonra gü-venlik kuvvetlerinin Beyoğlu sokakların-da arama yaptığı ancak gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.

● Öte yandan Küçükköy Cengiz Topel Caddesi'nde de gösteri yapan bir grup Çorum ve Fatsa olaylarını protesto etti. Gösteri sırasında "Yaşasın Çorum direnişimiz", "Çorum'da direndik Fatsa' da da direneceğiz" sloganlarını söyleyen göstericiler daha sonra gösterinin yapıl-dığı yere bir pankart asarak dağıldılar. Olaysız sona eren gösteriden sonra gözaltına alınan olmadığı açıklandı.

ERZİNCAN

Kentin değişik semtelerinde aynı anda yapılan çok sayıdaki gösteriler de Çorum'daki faşist katliam girişimini ve Fatsa operasyonunu yeren "Alevi sünni bir olsun faşizm kahrolsun", "Yaşasın Çorum direnişi" gibi sloganlar söylendi. Çorum olaylarının anlatıldığı gösteriler-de topluluklar and içtikten sonra sessiz-ce dağıldılar. Bu arada kentin çeşitli yerlerinde üzerlerinde "Yaşasın Çorum direnişi", "Alevi sünni bir olsun faşizm kahrolsun - Devrimci Yol" yazılı pan-kartlar asıldı.

ANKARA

Küçükesat Akay caddesinde kala-balık bir grup yolda lastik yakarak gös-teri yaptı. Gösteri de "Fatsa'nın hesabı sorulacaktır", "Fatsa üzerinde oynanan oyunlara son", gibi sloganlar söyleyen grup daha sonra bir pankart asarak da-ğıldılar. Gösteriden sonra olay yerine gelen güvenluk kuvvetleri şüpheli gör-dükleri 7 kişiyi gözaltına aldıkları bildirildi.

SUNGURLU'DA ÖLDÜRÜLEN KÖYLÜLERİN KİMLİKLERİ BELİRLENDİ

Çorum'un Sungurlu ilçesine bağ-lı Karakaya köyünde güvenlik kuvvet-lerinin operasyonu sırasında çıkan ça-tışmada öldürülen köylülerin kimlikleri belirlendi.

Sungurlu'ya bağlı Karakaya köyü'nde operasyon yapmaya gelen güvenlik kuv-vetleri ile köylüler arasında çıkan si-lahlı çatışmada öldürülen köylülerin Veysel Oral ve Sadık Sarmaşık olduğu anlaşıldı. Köylüler Veysel Oral'ın Anka-ra Çorum yolu üzerinde çalıştığı Ulu-soy lokantasından evine gelirken kö-yün çobanı Sadık Sarmaşık'ın ise, davarları toplarken vurularak öldürüldük-lerini öne sürdüler. Köyde yapılan ara-malarda 3 tabanca ve 7 av tüfeği bulun-duğu ve 30 kişinin gözaltına alındığı açıklandı.

CHP ÇORUM MİLLETVEKİLLERİNİN AÇIKLAMALARI TEPKİYLE KARŞILANDI

CHP Çorum Milletvekili Ethem Eken ile İl Başkanı Cemal Solmaz'ın Çorum'-da sıkıyönetim ilan edilmesine ilişkin açıklamaları halkın tepkisine yol açtı. Erol Tuncer Başkanlığında incelemeler yapmak üzere Çorum'a gelen CHP milletvekillerinden oluşan bir heyetin halkla görüşmediği, sadece partinin İl yö-neticileriyle görüşerek kentten ayrıldıkla-rı belirlendi.

Ölümle tehdit edildiğini öne süren Çorum Belediye Başkanı Turhan Kılıççı-oğlu'nun ise rapor alarak kenti terkettiği öne sürüldü.

Öte yandan vilayetin kendilerine gü-vence vermesi üzerine Belediye'deki gö-revlerine dönen 300 kadar ilerici işçi ve memurun faşistlerce işe başlamalarının engellendiği bildirildi.

FATSA ÇAMAŞ'TA OPERASYONLAR SIRASINDA BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Fatsa'nın Çamaş Bucağı'nda Ali Akın adındaki bir devrimci güvenlik kuvvetleri-nin açtığı ateş sonucu öldü. Olay Çamaş' ta düzenlenen operasyonlar sırasında meydana geldi. İlgililer, Ali Akın'ın dur ihtarına uymadığı için öldürüldüğünü öne sürdüler. Aynı olayda Murat Kaya-başa adında bir kişinin de yakalandığı açıklandı.

KONYA KARAMAN'DA BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Konya'nın Karaman İlçesinde Şadi Demir adlı bir kişi üzerine bir kamyon kasten sürülerek öldürüldü. Kamyonu kasten Şadi Demir'in üzerine süren iki kişi yakalanarak gözaltına alındı. Olayın siyasi yönü olup olmadığı araş-tırılıyor.

SAMSUN'DA BİR CESET BULUNDU

Samsun'da bir hafta önce öldürül-düğü belirlenen bir ceset bulundu. Bir hafta önce öldürülerek evinin 2. katına bırakılan cesedin Ayhan Çalık-kanat adlı bir yurttaşa ait olduğunu açıklayan yetkililer olayla ilgili olarak bir kişinin kimliğinin belirlendiğini söy-lediler.

TARSUS'TA MEYDANA GELEN OLAYDA İKİ KİŞİ YARALANDI

Tarsus'ta faşistlerin devrimcilere sal-dırmasıyla çıkan çatışmada sağ görüşlü Mehmet Akkoca ile sol görüşlü Recep Günay adlı kişiler yaralandılar.

Önceki gün Tarsus'ta meydana gelen olaylarda sırasında 4'ü ağır 20 kişinin yaralanmasından sonra yaklaşık 12 bin işçinin çalıştığı Berdan, Çukurova, İdaş ve Pektaş Tekstil Fabrikalarının çalış-malarını geçici olarak durdurduğu bil-dirildi.

NİZİP MHP İLÇE BAŞKANINI ÖLDÜRMEKTEN SANIK ERTÜRK İDAMA MAHKUM EDİLDİ

Gaziantep'in Nizip İlçesi MHP İlçe Başkanı Cuma Sani Tiryaki'yi öldür-düğü iddiası ile yargılanan Mehmet Er-türk Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nce idam cezasına çarptırıldı. Mehmet Ertürk'ün ayrıca ruhsatsız silah taşıdığı gerekçe-siyle de 1 yıl hapis cezasına çarptırıldığı açıklandı.

İSTANBUL'DA BİR KİŞİ YARALANDI

Kumkapı'da lokantacı Doğan Tuncel kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş so-nucu yaralandı. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

● Kasımpaşa'da önceki gün öldürülen Tıp Fakültesi öğrencisi Metin Civelek dün Hasköy'de yapılan törenle toprağa veril-di.

ANKARA'DA BOMBALANAN EVDE BİR KİŞİ ÖLDÜ

Hasköy'de bir eve atılan patlayıcı mad-de sonucu bir kişi öldü. Deniz Mahallesi' nde oturan MKE Genel Müdürlüğü'nde görevli İdris Akpınar'ın evine atılan patlayıcı maddenin patlaması sonucu uyumakta olan İdris Akpınar öldü. Yet-kililer olayla ilgili soruşturmanın sürdü-rüldüğünü söylediler.

● Mahmut Esat caddesinde iki grup ara-sında çıkan çatışmada yoldan geçmekte olan Satı Tantekin adlı kadın aldığı kurşun yaralarıyla öldü. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

● CHP Gençlik Kolları Ankara Merkez İlçe üyesi Fahri Cebe adlı genç partisi-nin ilçe binasına girerken kimlikleri saptanamayan faşistlerin saldırısına uğrayarak ağır şekilde yaralandı. Fahri Cebe'nin Hacettepe Hastanesi'ne kaldırıl-dığı ve durumunun ağır olduğu bildirildi.

KARS'TA BELEDİYE BİNASI BOMBALANDI

Kars'ta dün sabah saatlerinde Bele-diye Meclis Salonuna tahrip gücü çok yüksek olan bir bomba atıldı. Binada patlama sonucu büyük hasar meydana geldi, can kaybı olmadı. Patlama üzerine olay yerine büyük bir halk topluluğu birikti. Belediye binasının faşistlerce bombalanmasından sonra bir açıklama yapan CHP İl Gençlik Kolları Başkanı Abdurrahman Çelik şunları söyledi: "Türkiye genelinde olduğu gibi Kars'ta da kitleler sindirilmek istenmektedir. Kars Belediyesine atılan bomba sadece Belediye Başkanı'nı veya Belediye perso-nelini hedeflememektedir. Belediye Kars halkınındır. Halk düşmanları bu nedenle Belediye'ye saldırmışlardır. Ancak bu sa-botaj olayı halk düşmanlarını hüsrana uğratmıştır. Kars halkı belediyesine sa-hip çıkıyor ve kitleler halinde belediyeye akın ediyor. Bu durum karşısında halk düşmanları elbette kahrolmuşlardır."

ADIYAMAN'DA BİR BABA İKİ OĞLU VE BİR ŞOFÖR ARABALARINDAN İNDİRİLEREK ÖLDÜRÜLDÜLER

Adıyaman'ın İlçesi Besni'den Gölbaşı-na gitmekte olan bir kamyonda bulunan bir baba iki oğlu ve kamyonun sürücüsü kimlikleri saptanamayan silahlı kişilerce Belören Bucağı yakınlarında arabadan indirilerek kurşunlandılar. Aldıkları yara-lar sonucu olay yerinde baba Mehmet Demiral ile oğulları Musa ve Nevzat, kamyon şoförü Ali Pektaş öldüler.

BALIKESİR'DE BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

Balıkesir Sağlık Koleji öğretmeni Şa-ban ÖztürkÇan İlçesinde bir faşistin si-lahlı saldırısı sonucu öldü. Köy kahvesin-de oturduğu bir sırada Ülkücü Köylü Derneği Başkanı faşist Ahmet Adıyaman tarafından vurulan öğretmenin TÖB-DER üyesi olduğu bildirildi. Faşist Ah-met Adıyaman daha sonra jandarmalar tarafından yakalandı.

● Balıkesir'in Balya İlçesi Mustucap Kö-yü civarında gözaltına alınan sol görüşlü 4 gençten 10 günden beri haber alınama-dığını bildiren yakınları sağlık durumla-rından endişeli olduklarını belirttiler. 5.7.1980 günü gözaltına alınan Salih Satıroğlu, Osman Kat, Hayati Üstüntaş ve Mesut Güngör adlı devrimcilerin sor-gulamasını değişik illerden gelen sorgu-lama timlerinin yürüttüğü öne sürüldü. Gözaltına alınanlardan Osman Nat'ın ağabeyi yaptığı açıklamada gözaltına alınma süresinin 6 gün olmasına karşın hiç bir yetkiliden hiç bir açıklama ala-madıklarını, çok endişeli olduklarını söyledi.

KAYSERİ'DE EMEKLİ BİR İŞÇİ EVİNDE ÖLDÜRÜLDÜ

Kayseri Sümerbank Bez Fabrikası'ndan emekli olan işçi Sırrı Salihoğlu kimlik-leri saptanamayan silahlı kişilerce evin-de oturduğu bir sırada, gece geç saat-lerde öldürüldü. Olaydan sonra kaçan silahlı kişilerin kimliklerinin belirlenme-sine çalışılıyor.

DERELİ'DE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Giresun'un Dereli İlçesine bağlı Küm-bet Köyü'nde kimliği belirlenemeyen bir kişinin açtığı ateş sonucu Ahmet Sıçan-lıoğlu ağır yaralandı. Sıçanlıoğlu daha sonra hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Yetkililer olayın siyasi yönünün araştı-rıldığını söylediler.

ERZURUM PASİNLER'DE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Pasinler Mesire Evler'de henüz belir-lenemeyen bir nedenle Metin Koçakçı adlı bir kişi tartıştığı Burhanettin Şa-ban'ı bıçaklayarak öldürdü. Olayda Mus-tafa Savaş adında bir kişi de yaralandı.

URFA'DA BİR KİŞİ KURŞUNLANARAK ÖLDÜRÜLDÜ

Urfa'nın Gürükhan Caddesi'nde İzzet-tin Taş adlı bir kişi bilinmiyen bir ne-denle Tahir Cin adlı kişiye ateş açtı. Aldığı yaralar sonucu Cin olay yerinde öldü. Kaçan sanığın yakalanmasına çalı-şıldığı açıklandı.

GAZİANTEP'DE BİR ESNAF ÖLDÜRÜLDÜ

Gaziantep'in Habdi Kudar Caddesi' nde bulunan kilimci dükkanına kimlik-leri saptanamayan silahlı kişilerin aç-tığı ateş sonucu işyeri sahibi Mehmet Atar ağır yaralandı. Atar kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü. Olay-dan sonra silahlı kişiler kaçtılar.

ADANA'DA BİR KAHVE TARANDI BİR KİŞİ ÖLDÜ

Mithatpaşa Mahallesi'nde bulunan bir kahve kimlikleri tespit edilemeyen kişi-lerce tarandı. Olayda kahvede bulunan Ahmet Aral adlı bir genç öldü. Yetkililer olay sırasında kahveden de açılan ateşe cevap verildiğini öne sürerek soruşturma-nın sürdürüldüğünü söylediler.

Çamaş-Fatsa Kavşağı

Hüseyin ÖZKAN

40 bin Fatsalı 9 Temmuz gecesi kardeşçe yaşama, özgürce düşünme ve birlikte davranma mücadelesinde geride bırakılan bir günün yorgunluğunu çıkarıyordu

Yola çıkarılan karabulutlar

● Gece saat 01.30'da Fikri Sönmez'in telefonu çaldı. Bir refikinden geri kalmamak ya da gerçeği araştırma endişesinden bir gazetenin sorumlusu, "Fatsa kuşatıldı" mı diye soruyordu.

● Fikri Sönmez ne kaymakam, ne savcı, ne de başkaca bir güvenlik görevlisiydi. Fatsa Belediye Başkanıydı. 14 Ekim 1979 seçimlerinde bağımsız olarak adaylığını koyduğunda Fatsalıların yüzde 65 çoğunluğu kendisine bu görevi vermişti.

–1–

40 bin Fatsa'lı 9 Temmuz gecesi uykuya geçtiğinde, üzer-lerine doğru yola çıkarılan ka-rabulutlardan habersizdi. Kar-deşçe yaşama, özgürce düşünme ve birlikte davranma mücadele-sinde geride bırakılan bir günün yorgunluğunu çıkarıyordu.

Belediye Başkanı Fikri Sön-mez, her akşam üstü yaptığı gibi, o akşam da, yardımcıla-rıyla birlikte Fatsa'yı bir uçtan diğer uca dolaşmış, açılan—ge-nişletilen yollardaki çalışmaları yerinde görmüş, Belediye'ye kadar gelme fırsatı olmamış yurttaşla-rın sorunlarını dinlemişti...

Onun da hiç bir şeyden ha-beri yoktu. Ta ki evinin telefo-nu inadına çaldığı ana kadar Saat 01.30'du. Telefondaki sa-bırsızlık gecenin sessizliğini bo-zan belkide tek sesti.

Karabulutlar çok uzaklardan yankı veriyordu. İstanbul'dan.

Bir refikinden geri kalmamak ya da gerçeği araştırma endişe-sinden. bir gazetenin sorumlusu. "Fatsa kuşatıldı" mı, diye soru-yordu. Öğrenmek istedikleri başka şeyler de vardı aynı ha-berle ilgili olarak.

"İki assubay Dev—Yol mili-tanlarınca kaçırılmıştı (!)", bunu doğrulatmak istiyordu.

Fikri Sönmez, ne kaymakam, ne savcı, ne de başkaca bir gü-venlik görevlisiydi. Fatsa Bele-diye Başkanıydı. 14 Ekim 1979 seçimlerinde, bağımsız olarak adaylığını koyduğunda, Fatsa'lı-ların yüzde 65 çoğunluğu kendi-sine bu görevi vermişti.

Yani "Zabıta" olaylarıyla her-hangi bir ilgisi yoktu.

Biraz da bundan olsa gerek, duyduklarının önemini o an kav-rıyamadı. Dağılmamış uykusu arasında sadece, "Böyle bir olaydan haberim yok" diyebil-di.

Karşısındaki emin olmak isti-yordu.

"Yalanladığınızı yazabilir mi yiz?"

"Yazabilirsiniz."

Telefon kapanmış, Sönmez'in uykusu da dağılmıştı. Ancak on-dan sonra düşünmeye başladı.

"Fatsa küçük bir yerdi. Böyle bir şey olsa, bırakın belediye başkani olarak kendisinin, so-kaktaki çocukların dahi haberi olurdu. Akşamdan sabaha neler olmuştu, taa İstanbul'lardan duyulan."

"Varsayalım ki böyle bir olay oldu. Peki ilk bilmesi gereken ben miydim koca ilçede. Kay-makamı var, savcısı var, karakolu var, polisi var Mit'i var. Dahası, iti var. Neden ilk aranan ben olu-yordum da, yalanladığım takdir-de inanılacaktı."

Fatsa Belediye Başkanı Sön-mez salıyı çarşambaya bağlayan gecenin geriye kalan bölümünü bunları düşünerek geçirdi.

Sabaha kadar da çıt çıkma-mıştı ilçede. Böyle bir şeye ih-timal vermek istemiyordu. Ama üzerlerinde bir takım karabulut-ların dolaştığı ve Fatsa halkının huzurundan rahatsız olanların acele ettiği fikri kafasında yer ediyordu.

Bir belediye başkanı olarak Sönmez erkenci idi. O gün daha da erken çıktı.

Belediyede ki masasının başı-na geçtiğinde okudu.

"Fatsa kuşatıldı"

Gazeteyi daha sıkı kavradı. koltuğuna iyice yerleşti.

Fikri Sönmez bir belediye başkanı olarak erkenciydi. O gün daha da erken çıktı. Belediyedeki masasının başına geçtiğinde okudu. Fatsa halkı-nın huzurundan rahatsız olanların acele ettiği fikri kafasına yerleşi-yordu. (Fotoğraf: DEMOKRAT)

Okuduklarına inanamıyordu:

"Bir süredir' yeni bir düzen kurulduğu belirtilen ilçede iki assubay Dev—Yol militanları ta-rafından kaçırılınca askeri birlik-ler harekete geçti. FATSA KU-ŞATILDI'. Fatsa'dan alınan ha-berlere göre çok sayıda kişi si-lahlarıyla barikatlarda nöbet tutuyor."

Bir spot daha:

"Bağımsız Belediye Başkanı Fikri Sönmez, 'Bir düzen kur-duk. Buraya girmek için 50-60 ölü vetmez' diyor."

"Kara haber tez duyulur" du. Tez duyulmaktan da öte, bu ha-ber kara çalıyordu.

Fatsa'lı habere ayaklanmıştı. Neye uğradığını bilememenin şaşkınlığı içinde ve kızgındı.

YARIN: İKİ AY ÖNCE AÇIKLANAN TABAN FİYATI

Fatsalılar habere ayaklanmıştı. Kursaklardaki hevesler tedirgin etmişti kendilerini. O gün için olmayan bir şeyin gerçekleşeceği fikri sonraki günlerde akıllarında yer edecekti.. Başkan Fikri Sönmez'in aynı gün düzenlediği kahve toplantılarına ilgi büyüktü. Oyun mutlaka bozulmalıydı. (Fotoğraf: DEMOKRAT)

Eksik kalan açıklama

Hazret buyurdu:

"Çorum'da devleti yıkmak isteyen solun karşısına, devlete destek fikrinden hareket eden sağ çıktı."

Ankara siyasi çevrelerinde büyük "yankılar" uyandıran bu açıklama gerçekten doğal değil midir..?

Sanmıyoruz. Aksine "tabiatına uygun" tam yerini bulmuş bir açıklama. Hele hele Çorum' daki olanlardan sonra, Fatsa balonunun uçurulmasıyla gelişen olaylar dizisi tam bu sırada böylesine bir açıklamayı gerektiriyordu.

Bu yüzden yadırganmaması gerektiği gibi tam tersine yerini buldu. diye sevinmek bile gerekir.

"Öldürülenler anormal CHP'lidir" diyebilen bir bakan vekilinin elbette bakanı ondan aşağı kalacak değildi ya!

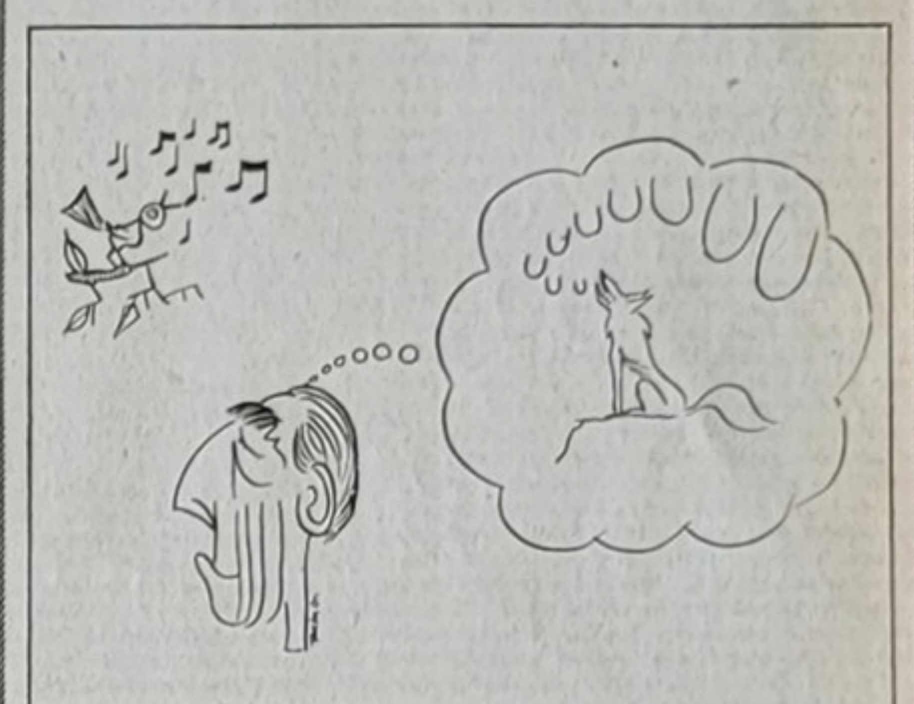
Bu açıklamasıyla, kendi bakan vekilini fersah fersah geçmiş bulunuyor, bakan hazretleri.

Ve bir yandan kulaklarımızda çınlıyor başka bir hazretin yıllar önce sarfettiği sözler:

"Onlar devletin güvenlik kuvvetlerine yardımcı gençlerdir. Hatta yerli malı silah kullanırlar.."

Anlaşılan sayın bakan cümlenin ikinci kısmını unutmuş. Zahmet edip bir açıklama daha yaparak Çorum'da öldürülenlerin yerli malı silahlarla öldürüldüğünü ve devletin güvenlik kuvvetlerine yardım eden muhteremlerin de yerli malı silah kullandığını açıklayıverse.

Çok rahatlıyacağız, çok.

N'olacak şimdi

Anlaşılan "yasak kitap" toplama konusunda bir hayli "mesafe' aldık. Baksanıza, "beş yıldan beri Türkiye'de bulunan ve Boğaziçi Üniversitesinde okuyan Kanadalı Philippe Creery, el bagajında yabancı dilde yazılı olduğu öne sürülen sol yayınla yakalanarak Siyasi Şubeye getirilmiş.."

Kanadalı öğrenci yabancı dilde yazılı bu kitapların bulunmasının yasak olduğunu bilmediğini de söylemiş...

Kızım, sen kimle dans ediyorsun!? Biz yemeyiz, öyle "yabancı dilmiş', "doktora için getirmiş" sen onu sakalımıza anlat!

Evelallah, "yasak yayın oldu muydu, ister İberyaca, ister Ugandaca olsun hemen çakozlarız vaziyeti.

Ülkemizde bu konuda sayısız uzman vardır. Gördüler miydi "yasak yayınları" hemen varır ağızları kulaklarına.

Bir de baba nasihatı: Yahu bunca senedir Türkiye'desin, nasıl bilmiyorsun o kitapların "kaka" olduğunu..? Bu defaki tecrübenden sonra umarız artık ".gazete" bile getirmezsin buralara.

Şimdi seni nereye mi götürecekler..? Hiç meraklanma.. Ordu'ya kadar gideceksin.. Malum başta vali Akkaya olmak üzere tüm "uzmanlar" orada...

Nedeni ne?

Öğrenildiğine göre, Avrupalılardan 17 yıl daha az yaşıyormuşuz.

Trafik kazaları, iş kazaları, sağlık hizmetleri yetersizliği, vs., vs gibi sorunlar herhalde bu 17 yılda etkilidir.

Acaba araştırmacılar tosuncukları da hesaba kattılar mı? Malum, bir neden de onlar. Hem de en etkilisi sayılacak cinsten.

BULMACA

SOLDAN SAGA:
1 - Aynı topluma bağlı bireylerin her biri, 2 - İspanya'da boğa güreşlerinde söylenen bir söz - Bir yemiş, 3 - Bir parti simgesi - TERSİ: Bir işte başta gelen kimse, 4 - Eski Osmanlı devrinde belediye görevlisi, 5 - Gök rengi - TERSİ: Brom cisminin simgesi, 6 - Birinin yalandan nazlanarak söylediği söz (mecaz), 7 - TERSİ: Gerekenden eksik - Bir soru eki - Tefdeki maden kurs, 8 - Değişken bir niceliğin inebildiği en alt basamak, 9 - Eşi olmayan - Dokuma tezgahında tarağı tutan aygıt.

YUKARIDAN AŞAGIYA:
1 - Ongunlara inanış, 2 - TERSİ: Uluslararası Çalışma Teşkilatı'nın kısa adı - İlgilendiren 3 - Mide salgısında bulunan albüminli besinleri peptona çeviren madde - Bir soru sözcüğü, 4 - Güneyde, bir ova adı, 5 - Öğütülmüş tahıl - Bir şeyin ya da bir kimsenin gücü ve etkisi altında bulunma durumu, 6 - Bir şeyin özünü oluşturan en önemli madde - Utanma duygusu, 7 - Bir fakülteyi bitirdikten sonra o bilim kolunun en yüksek aşamasına vardığını sınavla ya da başarılı bir yapıtla gösterenlere verilen unvanın kısaltılmışı - Sıkıntıya sokma, 8 - Gizli tutulup söylenmemesi gereken şey, 9 - Işın - Çok ve sağlam bilen, bildiğini kendisi ve başkaları için en yararlı şekilde kullanabilen kimse.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1 - Argaç - Sol, 2 - Edebi, 3 - Merak - Yem, 4 - Adi - iloK, 5 - Dal - Canan, 6 - İkili, 7 - Ruam - Tz, 8 - Atom, 9 - Kunduz - TL.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 - Armador, 2 - Eda - Umu, 3 - Gerilla, 4 - Ada - maD 5 - Cekici - Tu 6 - Laktoz, 7 Siyonizm 8 - ekal, 9 - Lam - Nitel.

haydut otu

LÜBOMİR LEVÇEV

● L.LEVÇEV'İN KİTABININ ADI "HAYDUT OTU". BULGARİSTAN'DA YETİŞEN BİR OTMUŞ ŞİİRİNDEN ANLADIĞIMIZA GÖRE. BEN YALNIZ ORADA YETİŞTİĞİNİ SANMIYORUM. ULUSLARIN, HALKLARIN HELE ÖZGÜRLÜK UĞRUNA KANI DÖKÜLEN SAVAŞÇILARIN DEVRİM, KURTULUŞ SAVAŞÇILARININ YAŞADIĞI HER YERDE, HER TOPRAKTA, HER OVADA, DAĞDA YETİŞİR "HAYDUT OTU". BELKİ DE ÖZGÜRLÜK UĞRUNA DÖKÜLEN KANLA DAHA YÜKSEK BOYLANIR.

● "HAYDUT OTU" KİTABIYLA TANIDIĞIM L.LEVÇEV'İ KENDİ YURDUNUN, KENDİ ULUSUNUN MUTLULUĞUYLA YETİNEMEYEN SOYLU OZANIN KİTABINI TÜRKİYELİ KARDEŞ BİR OZANIN KİTABI GİBİ ELİMDEN DÜŞÜRMEDİM GÜNLERCE.

Merdiven baladı

Darağaçları sarsılıyordu gütmekten.
Cellatlar sırıtarak dürttüler birbirlerini:
— Çık bakalım, kadınım!
— Çık haydi, yoldaş!
— İşte önünde özgürlük merdiveni..

Gözbebekleri
- kavruk zehir zıkkım bir acıyla-
ve parmaklar
- eklemlerinden kırık düzara-
anlayamıyordu bir türlü
yalnızca çizilmiş olduğunu merdivenin
sağır bir duvara.

Kadın yürüyordu
düşe kalka
duvardan yana.
Güya merdivene yaklaşıyordu.
Ve tüm evren sallanıyordu
Ve tüm evren gülüyordu ona.

Ey insancıl acılar merdiveni!
Demirden olsan da hani
kırılıp dökülecektin.
Çatlayabilir granit bile bu anda.
Ama sen sapasağlam yerindesin!
Taşlaşmış acımasızlık gibi bir şey!..

Ve cellatlar
sus pus oldu ansızın.
Kamburgölgelerinden çıkıp gitti akılları
Çünkü
adı sanı belirsiz kadın
çıkıyordu artık
duvara çizili merdivenden yukarı.

Çıkıyordu.
Suskun.
Alabildiğine rahat.
Ve ulu.
Ve erişilmez kanlı bir ay gibi
tutmuş göğünde yolu.
Çıktıkça çıkıyordu.
Yukarı, daha yukarı.
Dumandan aylası başının çevresinde
çıkıyordu özgürlük merdivenini
ölüm basamaklarından.

Öğle yemeği

Bir sürü gereksiz niteliğim var.
Ve her türlü saçmalığım
Ben açım.
Ben açım.
Üstüne basıyorum,
evet, açım!
Biliyorum çünkü
ekmek
sanat parasıyla alınan ekmek
zehir zıkkım acı.

İşte yine
yapının eşiğindeydi öğleyin.
Bakıyorum pencereden
kırçlanmış dalların ötesine.
Dışarda
durmak bilmiyor kar,
kardan adama döndürüyor beni
çıkıyor tepeme kadar.
İşte yok artık gençlerin barakaları.
Yitiyor ara yollar.
Kalan benim anayolum yalnız
reel yol
idealim gibi dosdoğru
Karnımı doyuruyorum öğle üzeri
fabrikanın aşevinde
Dumanı üstünde kurban çorbasının
Hoşnutum alabildiğine
alüminyum kaşığın hafifliğinden
ve her şeyin yapmacıksız olağanlığı
çocuk gibi sevindiriyor beni.
Bir de habergetirdi ki gönül kuşu
dipten doğruğa umut yükü
sevdiğini bildirmiş yine sevgilim.
Evet
bakıyorum kırçlanmış dallara
buz menevişli camlardan.
Dışarda
tutturmuş anayolumu
yürüyor beş bin emekgünüm.
Beş bin dediğin
koca bir ordu.
en ateşli
ve en verimli yıllarımın bütünü!
— E peki ne kazandınız
söyleyin beş bin erim;
— Bir kaç kazandık
yaraşık yaralar alarak!
— Ve bir umut
son süngümüz!

Hey gidi
çoşkun, hayran ve duygusal
ama müthiş bir tutkuyla sadık
beş bin gün
bir tek an yani İnsandan!

LÜBOMİR LEVÇEV'İN ŞİİRLERİ Haydut Otu

Arif DAMAR

Özelliğim olmuş, oldu benim zamanla: "çağrışım" uzak çağrışımlarla şiir kurmak, konuşmak. Evet, yakınlarım, söyleşilerimde belirtiyorlar, kimi zaman çağrışımlarımdan ötürü ordan oraya, bir konudan ötekine geçtiğimden izlemekte zorluk çekiyorlarmış konuşmamı, düşüncelerimi. Ayrıntılara takıldığım, ana düşünceyi, konuyu bir yana bırakıp ayrıntıyı derinleştirdiğim çok oluyormuş. Ben de gözledim kendimi, gerçek bu. Bakıyorum kimi zaman karşımdakinin konuşmama ilgisi azalıyor, hatta kopuyor. Yaşlılık belirtileri diye düşündüm. Değil dediler. İncelik gösteriyorlar dedim. Ama inandırdılar beni. Yaşlılık Nazım Ustanın dediği gibi: "Kendinden başkasını düşünmemek" | bencillik yani. Çok şükür daha o kadar yaşlanmadım. Konuştuklarım, kaygılarım, önem verdiğim şeylerin kendimle pek ilgisi yok. Kendimden söz açmam bir doğruyu pekiştirmek, bir gerçeği aydınlığa çıkarmak, örneklemek için oluyor. Kolluyorum kendimi, yorunluluk bir yerde. Sanırım devrimci şaire Haydut" tamlamasını yakıştırmamın yerindeliğini benim konuşmama, anlatımım açısından doğal karşılanması gerektiğini açıkladım. Evet "Haydut"! Her devrimci "Haydut" tur biraz. Burjuvazi kendi sınıf diktatörlüğünü parlamenter sistem içinde sürdürmede güçlüklerle karşılaşınca, bilindiği gibi faşizme sarılır, yükselen sınıfken, yani devrimci döneminde kavgasını verdiği özgürlük, insan hakları vb. ilkeleri elinin tersiyle iter açık. Terörist diktatörlüğünü kurar, sanki o büyük düşünürleri Voltaire'i, J.J. Rousseau'yu, Descartes'ı o çıkarmamıştır, Balzac, Stendhal, Hugo, Schiller, Goethe o sınıfın yazarları değildir. Faşizmin kendisi bir haydut, eşkiya, gangster yasası olmasına karşın faşistler devrimcileri "haydut" göstermek isterler, gösterirler. Yurtsever çetecilere yani partizanlara "saki" eşkiya, haydut dediklerini artık kısa sayılamıyacak yaşamamızda biz de tanık olduk. Yugoslav, Bulgar, Rus yani İkinci dünya Savaşında (İkinci Paylaşım Savaşı da deniyor) Alman, İtalyan, Japon faşist emperyalistlerin saldırısına karşı koyan bütün ulusların, halkların yurtseverleri bir bakıma "Haydut"tu faşistler için. Haydutu halkımız sevecenlikle kullanır çoğu zaman. Bizler oğullarımızı severken "Seni haydut seni"diye konuşuruz.

—"LEVÇEV DE BİZDEN..."—

Lübomi Levçev de bizden, haydut o da. Devrimci yani. ya ne olacaktı? Diye karşı gelenler çıkacaktır. Devrimini yapalı kırk yıla yaklaşan sosyalist bir ülkenin ozanı, yazarı, doğallıkla sosyalist, devrimci olacaktır diye karşı çıkanlar çok olacaktır. Ben de onlara şöyle diyeceğim Devrimini yapalı kırk yıl olmuş bir ülkede devrimci ozana ne gerek var!? Sosyalizmin gerçekleştirildiği, yaşama geçirildiği bir ülkede sosyalizm için mücadele, savaşım vermek olur mu? Sosyalist toplum, sınıfsız toplum böyle bir toplumda, böyle bir ülkede, sınıfların kaldırıldığı, burjuvazinin, toprak ağalığının bir varmış bir yokmuş olduğu bir ülkede sınıf kavgası yapılır mı? Yapılırsa kime hangi sınıfa karşı yapılacak? burjuvazi silinmiş bütün kurumlarıyla alt ve de üst yapısıyla, ve de "istakozları" ve "yat" larıyla. Ve de "yazlık"ları, "kulüp"leri "bezik partiler" "poker masaları ve Avrupa gezileri"yle. Ve "kristal bardakları" "avizeleri "üniformalı uşakları"yla. Ve de, ve de bir varmış bir yokmuş olmuşlar işsizliği, fuhuşu sömürüsü, hırsızlıklarıyla.

Bizim gibi emperyalizme karşı savaşan ülkelerden daha çok "Haydut" çıkar, çıkmalıdır da. Haydutlar çoğalmalıdır. Dergilerimizin adları bile uzaktan da olsa "haydutlukla" ilgili bir çağrışım yaratmalıdır. Kitap adları da öyle olmalıdır. Örneğin "Nurhak" "Kızıldere" vb. adlar verilmelidir kitaplara, dergilere. Çocuklarımıza, torunlarımıza nasıl Ulaş, Deniz, Sinan adları veriyorsak.

· HER YERDE "HAYDUT OTU"

L.Levçev'in kitabının adı "Haydut Otu"; Bulgaristan'da yetişen bir otmuş şiirinden anladığımıza göre. Ben yalnız orada yetiştiğini sanmıyorum. Ulusların, halkların hele özgürlük uğruna kanı dökülen savaşçıların devrim, kurtuluş savaşçılarının yaşadığı her yerde, her toprakta, her ovada, dağda yetişir "Haydut otu". Belki de özgürlük uğruna dökülen kanla daha yüksek boylanır.

Emperyalizmin açık faşizmi egemen kılma yolundaki acımasız haydutluğunu kan dökücülüğünü her gün yaşadığımız, her gün bir, üç, beş antifaşistin yok edildiği, parçalatıldığı, katledildiği ülkemizde devrimci bir ozanın, bir yazarın "çağına tanık olması" bile pasifizm, "teslimiyetçilik", "karyerizm" "entelektüalizm" sınıf uzlaşmacılığı değil de nedir Yani ülkemizde, aynı yazgıyı paylaştığımız, emperyalizmin faşizmi dayattığı Üçüncü Dünya ülkelerinde devrimciye düşen görev hem çetin hem onurlu, şereflidir. Niçin bugün en devrimci, en kavgacı,en hümanist şiir Filistin şiiridir, en dayanılmaz acıları o halk yaşıyor da ondan, bu şiiri o halkın ozanları yaratıyorlar da ondan. Bizim halkımız da benzemeye başladı Filistin halkına. Kahramanmaraş vb. kıyımlarla. Öyleyse bizim şiirimiz, sanatımız halkımızdan devrimci mücadeleden ayrı düşmemek için yaşanılandan kopmamak için çetin, acı, kaba, vurucu, kırıcı olmalıdır, olmak zorundadır.

—"ÇAĞIN YURTTAŞI LEVÇEV..."—

Lübomir Levçev'e geldik, işte bir dost ozan Levçev, çağın yurttaşı, yapay sınırlarla ayrılmış insanlık ülkesini yeryüzünden emperyalizm, kapitalizm silininceye değin, soylu, devrimci bir ozan için hangi ülkede yaşarsa yaşasın, kendi yurdunda mutluluk varken, bir yerde yeryüzünü düşünerek yeryüzü vatandaşı olduğunu da düşünerek mutlu olamayan, emperyalizmle kavgaya tutuşan, kavga veren bir ozan. Doğrusu kitabını "Haydut Otu"nu elime aldığımda böyle şiirler okuyacağımı, böyle şiirlerle, böyle bir şairle karşılaşacağımı ummuyordum. Sosyalist ülkelerde devrimci ateşin sönmese bile küllenebileceği düşüncesindeydim. Devrimci şiirin yukarda değindiğim gibi Güney Amerika, Afrika yani kısaca devrim için, bağımsızlık için savaşan ülkelerde canlı kalabileceği düşüncesindeydim.

Lübomir Levçev şaşırttı beni. Bizim ova halkı, köylülerim "Olsun" der böyle durumlarda. Yani zararı yok ben yanılmış olayım, yeter ki herşey gönlümüzce olsun...Ece ovalılar böyle der.

L.Levçev için fazla bilgi vermeyeceğim. Şiirlerinden de bir iki örnek vermekle yetineceğim. Çünkü okunmasını istiyorum Levçev'in. Yaman meraklansın bu yazımı okuyanlar, alsınlar bir "Haydut Otu"

LEVÇEV NE SÖYLEDİĞİNE ÖNEM VERİYOR..."

Şiirleri Bulgarcadan Fahri Erdinç'le Kemal Özer birlikte çevirmişler. Şiirin çevrilirken çok şey yitirdiğini herkes biliyor, ama Levçev'in şiirleri sanıyorum çok şey yitirmemiş türkçeye geçerken. Demektir ki Levçev şiirin nasıl söylendiğinden çok ne söylediğide önem veren soydan. Yugoslav şiiri dilimize çok aktarıldı Bulgar şiirine göre. İ.Sarayliç'i, Mateya Matevski'yle birlikte çağdaş Yugoslav şiirinin belli başlı adlarını az çok tanıyoruz. Belki de benim Bulgar şiirine, sosyalist ülkeler şiirine karşı peşin yargım çağdaş Yugoslav şiirinin içeriğinden kaynaklanıyor. 1978 de Struga çağrılısı olarak Yugoslavya'da bulunduğum günlerde konuşma olanağı da bulduğum (Şiirlerini Türkiye'de okumuştum) İzzet Sarayliç (Nazım'la da arkadaşlığı var) in şiirdeki kaygıları, Türkiyeli ozanlardan beğendikleri de etkiledi bu yönde beni.

H.Botev, İ.Vazov geleneği düz yazıda, daha çok romanda sürüyor diye düşünüyordum. Kamen Kalçev, Dimitr Dimov'u okumuştuk. "TütünSarı Dünya" dan çok etkilenmiştim. Yine de "Tütün"ü çağımızın en büyük romanlarından biri sayıyorum. Gerçi N.Y. Vaptsarov'u biraz tanımış, öğrenmiş, okumuştuk ama o da bilindiği gibi bir kurtuluş savaşçısı olarak faşistlerce kurşuna dizilmişti. (Dilimin ucuna ödüllendirilmişti sözü geldi. Belki de gerçek bir devrimcininyaşamı böyle şanlı bitmeli, kanserden, kalp yetersizliğinden ölmektense...)

"Haydut Otu" kitabıyla tanıdığım L.Levçev'i kendi yurdunun, kendi ulusunun mutluluğuyla yetinemiyen soylu ozanın kitabını Türkiyeli kardeş bir ozanın kitabı gibi elimden düşürmedim günlerce.

Lübomir Levçev'le bir konuşma:

"Ozanın görevi her zaman Kerem gibi yanmaktır"

Ozan Kemal Özer'in Lübomir Levçev'le Eylül 77'de Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da yaptığı söyleşiyi sunuyoruz. Levçev'in şiir anlayışını olanca açıklığıyla sergileyen bu söyleşi bize ozanı daha yakından tanıma olanağı veriyor.(*)

Soru: Sosyalist toplumda ozanın görevi ve sorumlulukları nedir?

L.Levçev: Ozanın görevi ve sorumlulukları konusunda konuşmak epeyce zor. Bunu siz de iyi biliyorsunuz, K.Özer dostumuz. Nice insanların gözünde ozanlar sorumsuz kişilerdir. Böyleleri, ozanı, ozanlığı, bohemliğe özgü nitelik çizgileriyle karıştırarak düşünür, ona meyhanede pinekliyen, acı rakıdan ve kırmızı şaraptan başını kaldırmayan ve arada bir de esin perisinin lütfuyle birkaç dize döküren kişi gözüyle bakarlar.

Anısıyorum, benim anam da ikide bir yakınır, "A oğlum, kel-kör etmeden bunca büyüttüm seni, ama ozan olacağına, şöyle ciddi bir işe sarılsaydın olmaz mıydı?" derdi.

Bu böyledir, çünkü burjuvazinin gözünde yalnız ticaret gibi, vurgunculuk gibi uğraşların, kazanç ve kârla bağlı işlerin yaşamsal bir anlam ve önemi vardır. Şiir, duygu karın doyurmaz ona göre. Düşüncesi ve mutluluğu parayla bağlı kişinin, geçim değil, düşünsel savaşım duygusu olan şiiri işten saymaması, saçma bulması da doğaldır.

Bana kalırsa, sosyalist toplumda ozanın görevleri, bütün toplumların ve zamanların ozanlarının yükümlendikleri ödevleri de içerir. Bunlardan biri, yanılmıyorsam, ozanın kendi sanatsal sözüyle, estetik kavram olarak güzel'e, sanatsal gerçekliğe, yüksek fikirlere hizmet etmesidir.

Bu dediğimi biraz daha açmak isterim. Aklıma hemen çok sevdiğim ve saydığım büyük ozanınız Nazım Hikmet geliyor. Sorunuzun daha özlü yanıtını onun "Kerem gibi"sinin şu dizelerinde bulacağız sanıyorum:

"Ben yanmasam
sen yanmasan
biz yanmasak,
nasıl
çıkar
karanlıklar
aydınlığa?.."

Öyleyse, yanıtın özcesi şu: Ozanın görevi herzaman Kerem gibi yanmaktır.

Dahası, savaşım zamanı en şanlı dönemidir şiirin. Bence, sosyalist toplumda ozanın görevleri ve sorumlulukları daha büyüktür, Sosyalist toplumun ozanları her şeyden sorumludurlar. Kapitalist toplumda bir ozan bazı tekinsiz güncel toplumsal problemlerden yan çizebilir. Ama o toplumda bunun bir yabancılaşma yolu olduğunu, şiirin gitgide düşmesi yolu olduğunu gören ozanlar da vardır. Bizim sosyalist toplumumuzda ozan, kenara çekilemez; ülkemizde iyi veya kötü olup bitenler karşısında sorumsuz, duygusuz kalması olanaksızdır. Biz sosyalist ülkeler ozanları, her zaman sismograf gibi duyarlı, istim üzre, etken ve uyanık olmalıyız.

Soru: Benim görebildiğim şiirlerinizde dünyanın güncel olaylarıyle çağdaş bir ozan olarak yakından ilgilisiniz. Ülkenizdeki güncel olaylarla da aynı ilgi ve yaklaşım içinde misiniz? Ülkenizin güncel olaylarına yer veren şiirlerinize örnek gösterebilir misiniz?

L.Levçev: Benim şiirim tümüyle güncel konuludur, zamanımızın şiiridir. Bunun nedenini kolayından nasıl söylesem, bilemiyorum. Ben bu zamanın içinde sürüyorum yaşamımı, bu zamanın sorumunu ve sevinçlerini taşıyorum, kendimi de elbette en çok güncel problemleri ele alarak söyleyebileceğimi düşünüyorum. Bu şiirin eğitici olması, büyük düşünler taşıması, güzel'e ve halka hizmet etmesi gerektiği görüşünü benimsediğim için böyledir. Ülkemin güncel olaylarına yer veren şiirlerime örnek göstermemi istiyorsunuz. Ben böyle olmayan bir şiirimi gösteremem zaten. Öyle bir dünyada yaşıyoruz ve yığınsal haber araçları öyle çalışıyor ki, örneğin komşumuz Türkiye'de olup biteni günü gününe öğreniyoruz ve ona katılmış oluyoruz. Başka kıtalarda olup bitenlere de böylece katılıyoruz. Demem o ki, kendi halkının yazgısını insanlığın yazgısından ayrı düşünmek, insanın kendi yazgısını halkının yazgısından koparması gibi bir şey olur. Bu giderek ihanete de eşittir.

● "BEN İKİ TÜR OZAN OLDUĞU KANISINDAYIM. BİRİLERİ, KİMLER İÇİN YAZDIKLARINI UMURSAMIYORLAR (KENDİLERİ İÇİN YAZDIKLARINI, ŞİİRİN SALT BİR AYDIN UĞRAŞI OLDUĞUNU SÖYLEYENLER GİBİ). BİRİLERİ DE, ŞİİRLERİNİ, KÜÇÜK VEYA BÜYÜK BİR OKUYUCU VE DİNLEYİCİ YIĞININA YÖNELTİYORLAR, O YIĞINI ETKİLESİN, O YIĞINDA TÜRKÜLEŞSİN, O YIĞINDA GÜCE DÖNÜŞSÜN İSTİYORLAR.

Lübomir Levçev

Soru: Ozanın okurla ilişkisi konusunda ne düşünüyorsunuz? Örneğin, siz, yazdığınız şiirlerin ülkenizde emekçi halka ulaştığı ve bildirinizin okurda maddesel güce dönüştüğü kanısında mısınız?

L.Levçev: Bence, şiirin maddesel güce dönüşmesi sorununu ileri süren istemler ideal istemlerdir. Ömürlü, ölümsüz şiiri yaratan da budur. Ben şiirimin böyle olduğunu söyleyemem. Benim için şiiri kimler için yazdığım önemli; ve onları bilmekte oluşuma önem veriyorum. Ülkemizde sık sık fabrikalarda, üniversitelerde, okullarda şiir matineleri düzenleniyor. Böylelikle şiir doğrudan doğruya ozanın ağzından duyuruluyor, yayılıyor. Biliyorsunuz, halkımız şiiri çok da seviyor. Sizin halkınızın da şiiri çok sevdiğinden kuşkum yok. Halkınız büyük bir şiir yaratmış. Türk edebiyatının bir yüce doruğu da şiirdir.

Ben iki tür ozan olduğu kanısındayım. Birileri, kimler için yazdıklarını umursamıyorlar (kendileri için yazdıklarını, şiirin salt bir aydın uğraşı olduğunu söyleyenler gibi). Birileri de, şiirlerini, küçük veya büyük bir okuyucu ve dinleyici yığınına yöneltiyorlar, o yığını etkilesin, o yığında türküleşsin, o yığında güce dönüşsün istiyorlar... Tam bir içtenlikle diyebilirim ki, ben bunlardan biri olarak şiirlerimi yazarken, çoğunu, bir tek kişiye adresliyorum. Ama bu tek kişi bütün insanları simgeliyor. Şiirlerimin çoğunda konuluve olaylı bir anlatım var, giderek diyalog var. Bu benim güzel'i, doğruyu, aydınlığı, devrimseli simgeleyen insanla aralıksız süregelen diyaloğumdur.

Soru Dünyanın neresinde olursa olsun, bir olaydan yola çıkarak yazdığınız şiirler, o olayı öğrenmiş, amma yaşamamış olan çağdaş insana neler söylesin ve katsın istiyorsunuz? Bir olayı yazmak, yalnız bir duyarlık sorunu mudur? İçinde kendiniz yer almadığınız halde, güncel bir olaydan yola çıkan bir şiir yazarken tutumunuz ne oluyor?

L.Levçev: Bu sorunuzu önceki sorularınızla bağlı buluyorum. Duyarlık doğal ve zorunlu. Ben şiirin bir sayaç gibi olayların enformatörü olması gerektiği kanısında değilim. Bu işi düzyazı yapar, gazetecilik vb. yapar. Ben insanla, çağımızla bağlı şiirden yanayım. İnsan da içinde yaşadığı zamanla bağlı. Sözünü ettiğimiz olaylar, yazgımızı çevreleyen olaylar, bu yazgıya sevinçli veya kederli gölgeler atıyor.

Ben, Türkiye'deki tanıdık ve tanımadık arkadaşlarımın, ülkemiz insanlarının yazgısına canlı bir ilgi, kardeşçe bir ilgi duyduklarını düşünüyorum. Biz de, haklı olarak, onların yazgısıyle ilgileniyor, sevinçlerini ve kederlerini paylaşıyoruz. Bu diğer ülkeler ve halklar için de böyle...

Bir olayı şiirlemenin yalnız bir duyarlık sorunu mu olduğunu soruyorsunuz? Şiirde, evet, gerçek şiirde duyarlık sorunudur. Bir olayı şiirlemek, önce ozanda bir duyarlık yaratmışsa olanaklıdır zaten. Şiir her şeysiz olur bence, uyaksız olabilir örneğin, ritimsiz bile yazılabiliyor, ama şiir yalnız duygusuz duyalıksız olamaz.

Güncel olaydan yola çıkarken tutumumun ne olduğuna gelince... Ben artık –galiba ikinci sorunuzu yanıtlarken– söyledim Uzak geçmişe, uzak geleceğe değinilerek yazılabilir. Ensonu, insan, geçmişi, şimdiyi, geleceği ayrı ayrı düşünüyor, ama onun düşünceleri her zaman ve salt bizim olan zamanda, içinde yaşadığımız ve bizim dediğimiz zamanda odaklanıyor ve bu zamandan renk alıyor. Ve giderek, tarihsel yapıtlarda bile, şimdiki zaman, çağımız kendini duyuruyor; çünkü bu zaman, doruğundan –bizi hayran eden veya etmeyen– gerçekliğe baktığımız nirengi düzeyidir.

Bu açıdan, ozan olarak, çağsal olmanın hastasıyım âdeta ben. Güncel konu benim için her şeydir.

(*) "Haydut Otu"/Lübomir Levçev/Çev Fahri Erdinç - Kemal Özer/Habora Kitabevi/1979 İstanbul.

● 3. MC'NİN FINDIK DIŞSATIMINDA SOVYETLER BİRLİĞİYLE OLAN ANLAŞMAYI TEK TARAFLI OLARAK İPTAL ETMESİ DIŞ PİYASADAKİ FINDIK FİYATLARININ 455 DOLARDAN 418 DOLARA DÜŞMESİNE NEDEN OLDU..

Fındık: Karadeniz'i[n] canı,kanı, alınteri

Lütfü YILMAZ

Fındık üreticileri: "Fındık taba[n] fiyatı en az 160 lira olmalıyd[ı]

Bu yıl ülkemizde 150 bin ton iç fındık elde edilmesi beklenmektedir. Bu fındığın ihracı kolaylıkla olanaklıdır, çünkü 25 bin tonluk iç tüketim çıkarıldıktan sonra kalan 125 bin tonluk iç fındık,150 bin tondan daha fazla olan Dünya tüketimi karşısında sorun yaratmayacaktır.

1979 sezonunda kentali 320 dolardan başlayan iç fındık fiyatı bir süre beşyüz doları aşmış ve fiyatlar sonunda 340 dolara kadar düşmüştür. Halen bu seviyede olan fiyatların yeni sezonda 420 doların altına düşmesi uzmanlarca olanaksız görülmektedir. Bu veriler ışığında 1980 yılında fındık için uygulanması gereken taban fiyatlarının hangi baremde olması gerekirdi bunu irdeleyelim..1978 yılında 21.50 lira olan fındık taban fiyatı yüzde 74 oranında bir zamla önce 37.50 liraya daha sonra 50.- liraya yükseltilmiş zam oranı yüzde yüzün üstüne vardırılmıştır. Bütün bunlara karşın değişen dış piyasa koşulları kısa sürede "üreticinin fındığı elinden çıktıktan sonra" fiyatları taban fiyatlarının üstüne çıkarmış ve 90.- liraya kadar fındık alımı özel sektörce yapılmıştır. Halen özel sektör 70.- lira civarında fındık alımı yapmaktadır.

Fındığını... Ailesini, bir yıl geçindiren fındığını... biricik geçim kaynağını Fiskobirlik'e 50.- liradan satan küçük üreticiler büyük gelir kayıplarına uğramıştır. "Üreticinin alın teri değerlendirilecektir" diyen yöneticiler yıllar süren aldatmalarını bu yıl yine tekrarlamışlar, küçük üreticiye, Fiskobirlik'e fındık veren üreticiye fark fiyatı ödemesi yapmamışlardır...

Sürekli zamlar karşısında ekonomik olarak daha da güçsüzleşen fındık üreticisi bu yıl fındığına en az 160 lira taban fiyat istemekteydi.

Oysa hükümet fındık taban fiyatını 110 TL ilan ederek üreticiyi yine tefeciye tutsak etmiştir. Diğer tarımsal ürünlerde şimdiye dek ilan edilen taban fiyatlarda geçen yıla oranla Pamuk'a % 115 gülyağına % 112 tiftiğe % 107, yaş kozaya % 322 oranında zam yapılmıştır. Yıllarca düşük seviyede ilan edilen taban fiyatlarla "tefecinin zalim pençesine itilen" fındık üreticisi aynı duruma bu yılda düşürülmüşlerdir. Yaşam koşullarındaki artışı sağlamasada dış piyasadaki degeri 420 dolardan aşağı düşmeyecek olan fındığa 160 liradan az bir fiyat verilmesi üreticiyi tatmin etmemiştir. Eger 160 liralık istem gerçekleşseydi. Fındık taban fiyatında geçen yıla oranla yüzde 160 oranında artış sağlanmış olacaktı. Fındık üreticisinin yaşam koşulları sürekilleşen zamlarla kat kat arttığı gibi, gübre-ilaç ve diğer giderlerde yapılan büyük zamlarla fındık maliyetini yükseltmiştir...

"FINDIK TABAN FİYATI NE OLMALIYDI?"

Fındık konusunda uzmanlaşmış ve bu konuda kitapları yayınlanmış 30 yıllık Emekli Ziraatçi, fındık üreticisi ve Giresunda yayınlanan ve fındığın sorunlarına büyük duyarlılıkla eğilen Yeşilgiresun gazetesi sahibi Hasan Öğütçü, "fındık taban fiyatı ne olmalıydı sorusuna" en az 160 lira yanıtı veriyor.

Bu konudaki yazısında Öğütçü şunları belirtiyor, "Fındık yurdumuza büyük ölçüde döviz getiren, bu nedenle Devlete önemli gelir getiren bir tarım ürünüdür. Fındığın ne denli zor bir tarım olduğunu ancak hakkıyla uğraşanlar bilir.. Bazılarının ifade ettiği gibi fındık tembel işi bir tarım ürünü değildir. Ne varki yapılan bakım karşılığında alınan ürünün doğa şartlarından da etkilendiği bir gerçektir. İşin temelinde geçmiş yıllarda ve bu yıl fındığa, gereken değerin, "gercekçi değerinin" verilmeyişi üreticileri ilgisizlik içine itmiş, bir zamanlar Türkiye fındık üretiminin yüzde 60'ını üreten Giresun kenti üreticilerini güç geçim koşullarının içine itmiştir.."

Fındık konusunda geniş araştırmaları bulunan Hasan Öğütçünün üzerinde ısrarla durduğu konulardan biride, fındık tarımı yapılan araziler arasındaki dengesizliktir. Öğütçü bu bakımdan fındık dikim alanlarının sınırlandırılmasını isterken, kalitece üstünlüğü herkesçe kabul edilen Giresun fındığına farklı fiyat verilmesi gerektiğini belirtmektedir. H[asan] Öğütçünün bu konudaki [değer]lendirimi özet olarak şöy[le]: Geçen yıllara oranla [fındık] dikim sahaları oldukça g[enişle]miştir. Yeni fındık zir[aatının] taban arazilere kaydırılm[ası], fındık tarımı ya[pılan araziler] arasında büyük bir deng[esizlik] meydana getirmiştir. Gi[resun,] Ordu ve Trabzon kentl[erinde] fındık bahçelerinin engebe[li ara]zide kurulmasına karşı[n, taban] arazilerde bahçelerde taba[n ara]zilere oranla 3-4 kat fazla [ürün] almak olanaklıdır. Kalite[ce dü]şük olan taban arazilerde [yeti]şen fındığa Karadeniz üre[ticisi]ne uygulanan taban fiyat[ı veril]mektedir, böylece geçimi[ni ta]mamen fındığa bağlayan [Gire]sun, Ordu üreticileri m[ağdur] edilmektedir. Giresun yör[esinde] mutlaka farklı fiyat uygu[lama]sına geçilmelidir, bu üz[...] pamukta, tütünde böy[le...] Fındık maliyeti 80 lira [...] belirlendiğine göre fındık [taban] fiyatı en az 160 lira olmalı[ydı].

Oysa hükümet fındık [taban] fiyatını 110 TL. ilan [ederek] üreticileri yine tefecilere [tutsak] etmiştir.

BİR KİLO FINDIĞI[N] MALİYETİ 83 LİRA

Geçen yıl 40 lira [olarak] saptanan 1 kilo fındık [mali]yeti bu yıl artan gübr[e...] vb. maliyet fiyatlarıyl[a ...] katına yükselmiş ve 1980 [...] fındığın en iyimser rakam[la] 83 lira olduğu ortaya çıkm[ıştır].

Bu hesaplamaya üç kez [...] üreticisine yaşamı zehir [eden] "zamlar, devalüasyonlar" [dahil] değildir.. Hesaplamaların[...] fındığın maliyetini etkiliye[n ...] sırların fiyat artışları d[...] alınmıştır. Yine hesapla[...] da, yılın büyük bölümün[ü ...] geçiren ve salt fındık bahçe[...] bakımıyla uğraşan özcesi [...] emeğini bahçesine veren ü[...] nin iş gücüde maliyete [...] edilmemiştir.

3.MC'nin Sosyalist Ül[kelere] karşı takındığı tavrın en [...]lerinden biri geçen hafta F[isko]birlik aracılığıyla gerçekle[ştir]di. Fiskobirlik Sovyetler B[irliği] ile geçen yılımzaladığı 41 m[...] masını tek taraflı olarak [iptal] etti.

YARIN: 1975 yılından [...] "Fındıkta sömürüye Son" [...] tingleri düzenlendi.

Perşembe mitinginde ko[...] fındık üreticisi bir kadın

Fındık üreticileri "Kahrolsun tefeciler, yaşasın üreticiler" diye haykırıyor.

Kumru ilçesindeki Fındık Mitingine çevre köylerden çok sayıda kadın katıldı.

Fatsa operasyonu tepkiyle karşılandı

ANKARA (DEMOKRAT)

Fatsa operasyonu ve iktidarın Fatsa halkına karşı tutumu büyük tepkiyle karşılandı. Bilim adamları, demokratik kitle örgütleri ve hukukçular ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarda iktidarın Fatsa operasyonunu kınadılar. SBF öğretim üyeleri Prof. Ruşen Keleş ve Fehmi Yavuz ile asistan Can Hamamcı başarılı bir yerel yönetimin engellenmeye çalışıldığını belirtirken, ODTÜ öğretim üyesi Raşit Gökçeli'de, Fatsa'da yapılan nokta operasyonu ile "bireylerin özgür iradeleriyle yönetimi belirleme hakkının noktalandığını" söyledi.

Çağdaş Hukukçular Derneği ve Mimarlar Odası ise, operasyonu halk iradesine indirilen bir darbe olarak tanımlanırken, "Anayasanın fiilen çiğnendiğini, operasyonun yasal hiç bir dayanağı olmadığını, ayrıca insanları mahkeme kararı olmadan evlerine hapsetmenin tüm kişisel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırdığını" belirttiler.

Halkevleri Yönetim Kurulu'nun da dünkü toplantısından sonra yapılan açıklamada Fatsa halkına karşı sürdürülen operasyon Anayasa ve yasalara aykırı bulundu.

PROF. RUŞEN KELEŞ

Fatsa Belediye Başkanı'nın yeni bir model geliştirdiğini belirten Prof. Ruşen Keleş, "Buna göre halkın kent hizmetlerinin görülmesine daha etkin bir biçimde katılması sağlanmıştır" dedi.

Dünyanın bir çok yerinde halkın yönetime katılmasının sağlanması için bizzat kamu tarafından Fatsa Belediye Başkanı'nın kurmuş olduğu söylenen komitelerin oluşturulmaya çalışıldığına değinen Keleş, "Bunlara yalnız sosyalist ülkelerde değil, kapitalist ülkelerde, gelişmekte olan ülkelerin bir çoğunda rastlanabiliyor" şeklinde konuştu.

Keleş şöyle devam etti

"Bir belediye başkanından da çağdaş anlamda bir belediyecilik geliştirmesi bekleniyorsa böyle atılımlar yapmasını yadırgamamak gerekir."

PROF FEHMİ YAVUZ

Sözlerine Türkiye'de belediyelerin yıllardanberi her iktidar döneminde görevlerini yapabilecek düzeye ulaştırılmadığını belirterek başlayan Prof. Fehmi Yavuz, "Ülkemizde yasalarca belediyelere verilen görevler batı ülkelerinin benzeridir" dedi.

Bu durumun elli yıldır böyle olmasına karşın belediyelerin her zaman kaynaklar bakımından yetersiz kaldığını vurgulayan Yavuz, ilk kez 1961 Anayasasının 116'ncı maddesinin belediyeleri durumdan kurtarmayı amaçladığını anlattı.

Yavuz sözlerini şöyle sürdürdü:

"116'ıncı maddede yerel yönetimlere görevleriyle orantılı gelir kaynaklarının sağlanacağı belirtilmiş olmasına karşın, aradan geçen yirmi yıldır bu alanda hiçbir şey yapılmamıştır. Yapılanlar palyatif ve çözüm getirmeyici girişimlerdir. Anayasanın bu maddesi emredici olmasına karşın bugüne değin iktidarlar Anayasanın bu emrini uygulamayarak sorumluluklarını yerine getirmemişlerdir."

Fatsa'da yapılanların alışılmamış yeni ve kollektif bir çalışma olduğu izlenimi verdiğini söyleyen Fehmi Yavuz, bu durumun bazı çevreleri rahatsız ettiğini belirterek şunları ifade etti "Başarılı bir yerel yönetim yıpratılmağa çalışılmaktadır.

Fatsa'da belediye halktan aldığı destek ve güçle sorunların çözümü için vatandaşların katkısını sağlamıştır. Çakıllama kampanyası bunun bir örneğidir"

Yavuz, Fatsa'da yasadışı bir eylem varsa bunu cezalandırmanın yöntemini yasaların belirlediğini ve cezalandırmanın operasyon olmadığını belirterek sözlerini şöyle tamamladı. "Bu tür girişimlerle gelecek karartılmamalı tersine atılımda bulunmak ve halkına hizmet etmek isteyen kişilere fırsat yaratılmalıdır."

HAMAMCI'NIN SÖZLERİ

İktidarın tutumunun yerel yönetimlerin özerk olup olmadığı sorusunu akla getirdiğini söyleyerek açıklamasına başlayan SBF Asistanı Can Hamamcı, "Türk demokrasinin örnek aldığı demokrasilerde yerel yönetimlerin demokrasinin beşiği olduğunu" belirterek, "Son olaylar gösteriyor ki halkın kendi işlerini kendi yürütmesi, kendini ilgilendiren konularda karar vermesi kabul edilmemektedir. Fatsa'da olayların Belediye Başkanı'nı yönetime getiren kitlelerin seçme hakkına haksızlık edilmektedir. Bu davranış temsili istemin özüyle de çelişmektedir.

Sayın Ordu Valisi Reşat Akkaya operasyondan sonra Fatsa'da düzenin yeniden tesis edildiğini, Fatsalılara özgürlük getirdiklerini söylüyor. Ordu Valisi'ne şunu sormak gerekir, eğer Fatsa'da anayasa hak ve özgürlükler çiğneniyorsa bağımsız yargı dahil tüm devlet güçleri şimdiye kadar neden harekete geçirilmedi?.. Neden idari ve adli açıdan bu soruşturma yapılmadı?. Yerel yönetimler özerk kurumlardır, bununla birlikte ülkemizde merkezi idari siyasi ve idari olarak yerel yönetimlery denetim altında tutulmaktadır. Ve merkezi hükümetler aslında özerk olması gereken yönetimlerin kendi politikaları dışında politikalar oluşturmasına izin vermemektedir. Bunun içindir ki merkezi hükümet hukuk dışına da çıkarak bir yerel yönetim karar mekanizmasını devre dışı bırakmaya yönelmiştir."

Fatsa üzerinde herhangi bir yargısal denetim sağlamadan operasyonlara girişmenin Anayasanın öngörmediği işlemler olduğunu vurgulayan Hamamcı bu uygulamanın Anayasal düzenin dışında bir uygulama olduğunu ifade etti.

MİMARLAR ODASI'NIN AÇIKLAMASI

Mimarlar Odası dün yaptığı basın açıklamasında Fatsa'nın barış içinde ve kardeşçe yaşayan bir ilçe olduğu vurgulanarak "Fatsa operasyonu halk iradesine indirilen bir darbedir" denildi.

Mimarlar Odası'nın açıklamasında 12 mahalle ve bunların oluşturduğu yerel yönetim örgütlenmesinin karar alma ve uygulama süreçlerinde birlikteliğin somut ürünlerinin yaşamın her alanında kendisini gösterdiği belirtilerek şu görüşlere yer verildi.

"İnsanca ve onurlu yaşamanın temellerini atan Fatsalılara karşı girişilen 'nokta' operasyonu bir taraftan gerçekleri çarpıtmak, diğer taraftan Çorum'da meydana gelen faşist katliamları örtbas etmeye ve dikkatleri bir başka noktaya çekmeye yöneliktir.

Halkın kendi oyları ile seçtiği bir belediye başkanının tutuklanmış olması halk iradesine indirilen bir darbedir.

Bunun dışında 400 civarında halktan kişinin tutuklandığı Fatsa'daki operasyonlarda maskeli muhbirlerin kullanılmış olması tarihin karanlık sayfalarına geçecek niteliktedir."

ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ "ANAYASA FİİLEN ÇİĞNENMİŞTİR"

Fatsa'da düzenlenen "nokta operasyonu" ile ilgili yasal konularda hukukçuların görüşlerini açıklayan Çağdaş Hukukçular Derneği, bağımsız mahkemelerin devre dışı bırakıldığını, böylece de Anayasa'nın fiilen çiğnendiğini hatırlattı.

Derneğin görüşlerini bir bildiriyle kamu oyuna açıklayan Genel Sekreter Tuğrul Çakın şunları söyledi:

"İdari ve kazai soruşturma yapılmaksızın, yalnızca söylentiye dayanılarak binlerce Fatsalının günlerdir evlerine hapsedilmesinin, gözaltında tutulmasının hiç bir yasal dayanağı yoktur. Anayasa'da yer alan temel hak ve özgürlüklerin tümü, yani, kişi dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği, konut dokunulmazlığı, haberleşme özgürlüğü, seyahat ve yerleşme özgürlüğü, kişi güvenliği hakkındaki hükümler ile daha bir çok hüküm yok sayılarak, aslında Türkiye'nin nasıl idare edilmek istendiğinin somut örneği yaratılmıştır.

Maskeli faşist militanlarla, polisin ortak uygulamalara katılmasının utanç verici belgeleri basına yansımış, hukuk devletinin bizzat devlet güçlerince tanınmadığı kanıtlanmıştır. 'devleti Fatsa'ya götürdük' şeklindeki açıklamaların altındaki gerçek budur."

CHP GENÇLİK KOLLARI

Fatsa'da düzenlenen nokta adlı operasyon ve beş gündür sürdürülen sokağa çıkma yasağı ile ilgili olarak bir açıklama yapan CHP Gençlik Kolları "Olay çıkmayan bir yerde olay yaratıldığını" söyledi.

AP azınlık iktidarının İçişleri Bakanı'nın topluma ve ülkeye en büyük ihanet yaptığının savunulduğu açıklamada şu görüşlere yer verildi:

"Türkiye bir kaç günden beri Fatsa ile meşgul ediliyor. Türkiye'nin gündeminde bu denli önemli ekonomik ve siyasal sorunlar varken, AP azınlık iktidarının Fatsa ile bu denli meşgul olması, halkımızı Fatsa ile oyalamaya kalkışması siyasi sorumlulukla ve ciddiyetle bağdaşmaz.

Fatsa'da çok önemli sorunların bulunduğunu iddia edenler, şimdi gerçekler karşısında yalan ve demagojilerini ört-bas edebilmek için çevre ve köy kasabaları hedef göstererek kılıf hazırlıyorlar.

Çorum'da baba oğul üzerine yağ dökülerek yakılırken, insanların kol ve burunları kesilerek öldürülürken, AP azınlık iktidarının Fatsa'da olaylar yaratması toplumumuza ve bu ülkeye ihanettir.

İhanetin en büyüğü ise, dün AP azınlık iktidarının İçişleri Bakanı tarafından yapılmıştır.

AP azınlık iktidarının İçişleri Bakanı Çorum olaylarını değerlendirirken, 'Olaylara sol gruplar neden olmuştur. Vatanı koruma ve devletin güvenlik kuvvetlerine yardımcı olma niyeti taşıyan bir grup sağcı da olaylara karışmıştır' diyor.

İçişleri Bakanı'nın böyle bir değerlendirme yapması, MHP'li ve ÜYD'li faşist cinayet şebekelerini himaye etmesi AP azınlık iktidarının faşist niteliğinin en açık kanıtıdır."

RAŞİT GÖKÇELİ NE DİYOR?

ODTÜ öğretim üyesi Raşit Gökçeli Fatsa'da noktalanan şeyin "Halkın özgür iradesiyle yönetimi belirleme hakkı olduğunu" savundu. Fatsa'da önceden halka açıklanan bir program ve demokratik bir seçimle işbaşına gelen bir belediye başkanının kolluk kuvvetlerinin müdahalesiyle fiilen görev yapamaz duruma getirildiğini vurgulayan Gökçeli, Fatsa Belediyesi ve bu Belediye'de yapılan yeni uygulamayı nasıl anladığını şöyle anlattı:

"Fatsa'da Belediye Başkanlığı için demokratik bir seçim yapılmıştır. Bu seçimi kurulu düzene karşı alternatif bir seçenek öneren ve temel sosyo-ekonomik seçmeleri doğal olarak farklı bir bağımsız kişi kazanmıştır. Bu kişi eski belediye meclisi ile uyum sağlayarak, demokratik bir süreç sonucunda geldiği görevi, tasarladığı program uyarınca yürütmeye koyulmuştur. İşte bu aşamada merkezi otorite müdahale etmiş ve Fatsalıların yerel yönetimiyle ilgili siyasal tercihleri yok varsayılmıştır. Şimdi sorulması gereken soru şudur: Türkiye'de bireylerin her biri birine eşit ağırlıkta olan özgürce ve demokratik olarak kullandıkları oylarıyla yönetimlerini belirleme ilkesi bundan böyle "kurulu düzenin doğrultusundaki siyasi kuruluşlar ve diğerleri biçiminde iki kategori yaratılarak mı uygulanacak, yani kısaca yok mu edilecektir?

Kuşkusuz kamuoyunca değerlendirilecek bir diğer husus yüzleri maskeli muhbir (endikatör) kullanarak gözaltı işlemleri yürütülmesinin hukuki ve toplumsal amaçları olacaktır."

AHMET KAÇMAZ'IN AÇIKLAMASI

TİSP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz ise yaptığı açıklamada "Fatsa ve Fatsalılar olağanüstü uygulamaya son verip bir an önce kendi hallerine bırakılmalı" dedi. Kaçmaz açıklamasında şu görüşlere yer verdi. "Fatsa'nın değişik bir durumu vardır ve bu Demirel ile onun faşist yandaşlarını rahatsız etmektedir. Bu rahatsızlık Fatsa Belediye Başkanlığına şehir halkı tarafından bir solcunun seçilmiş olması, faşistlerin diledikleri gibi hareket edememelerinden, rahat rahat cirit atamamalarından kaynaklanmaktadır"

Kaçmaz açıklamasında "Gülcügil'in yardımcıları ülkücü canilerin halkın sindirilmesi için gerekli ortamı Fatsa'da bulamadıkları için Fatsa halkına "Operasyonlarla" gözdağı verilmek istendiğini" belirterek sözlerini şöyle tamamladı:

"Faşistler ancak maske takarak Demirel'e yardımcı olabilmişlerdir. Maskeli faşistlerle işbirliği halinde operasyon tertiplemek dünya tarihinde devlet yöneticiliğine getirilen şaşılacak bir yeniliktir. Şimdi yapılması gereken Fatsa'yı ve Fatsalıları bir an önce kendi hallerine bırakmak, olağanüstü uygulamaya son vermek ve gözaltındakileri salıvermektir. Çünkü tüm Türkiye halkının isteği budur."

TYS'NİN AÇIKLAMASI

Öte yandan, Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanlık Kurulu yaptığı yazılı açıklamada, Çorum olayları karşısında hükümetin destekleyici bir tutum takındığı, "Fatsa'da uygulanan tutum ve yöntemlerin, AP azınlık hükümetinin faşist kimliğini açıkça ortaya koyduğu" belirtilerek şöyle denildi: "işlenen bütün bu suçlar karşısında ilgili makamların, yetkili kuruluşların suskunluğu utanç verici bir boyuta ulaşmıştır. Kamu görevlilerini ilgili tüm kişi ve kuruluşları sorumluluklarını bilmeye ve yerine getirmeye çağırıyoruz"

HALK EVLERİNİN GÖRÜŞÜ

Halk Evleri Genel Yönetim Kurulu ise dün yaptığı toplantıdan sonra yaptığı açıklamada Fatsa halkına karşı sürdürülen operasyonun Anayasa ve yasalara aykırı olduğunu vurguladı.

45 bin demiryol işçisi greve çıkıyor

HABER MERKEZİ

Türk-İş'e bağlı DYF-İş Sendikası'nın TCDD işyerleri için aldığı grev kararı üzerine, 24 Temmuz'dan itibaren 45 bin demiryolu işçisinin greve başlayacağı öğrenildi.

TCDD Genel Müdürlüğü'nü temsilen Türkiye Taşıt İşverenleri Sendikası (TÜTİS) ile Türk-İş'e bağlı DYF-İş arasında 2 Haziran 1980 tarihinde başlayan ve 45 bin işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri bir süre önce anlaşmazlıkla sonuçlanmıştı.

DYF-İş Federasyonu Genel Başkanı Şerafettin Akova ve Genel Sekreter Ömer Sönmez imzasıyla teşkilata yayınlanan genelgede, 26 Haziran tarihinde oluşturulan uzlaştırma kurulu toplantılarında da bir anlaşma sağlanamadığı açıklanarak, sendikaların bir grev anında yapabilecekleri şeyler anlatıldıktan sonra şöyle denilmekte:

"Uzlaştırma Kurulu'nda 24 maddeden oluşan uyuşmazlık konularından 16'sı oy çokluğu ile kabul edilmiş, bu 16 maddeden 3'üne Federasyonumuz tarafsız aracısı tarafından, 13'üne de TÜTİS tarafsız aracısı tarafından muhalif kalınmıştır. Kalan 8 maddeye her iki tarafsız aracı da muhalif kalmışlardır. Bir maddenin uzlaştırma kurulunda kabulü için, taraflar arasında tam bir mutabakat sağlanması yasal bir zorunluluktur. Bu durum karşısında haklı ve yasal isteklerimizi kabul ettirebilmek için son çare olarak, yasaların verdiği yetkiye dayanılarak grev kararı alınması kaçınılmaz olmuştur. Grev kararımız yasal prosedür uyarınca ilgili yerlere bildirilmiştir. Bakanlar Kurulu'nca ertelenmediği takdirde, 23 Temmuz Çarşamba gününü, 24 Temmuz Perşembe gününe bağlayan gece yarısı saat 01'denitibaren grev uygulamasına başlama imkanımız doğacak ve Türkiye'deki demiryolu taşımacılığı işkoluna bağlı tüm işyerlerinde fiilen greve başlanacaktır"

"Yeni Çeltek'te nokta

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bakanlığının "Nokta operasyonları"nın ön hazırlığını yapmakta olduğunu belirtti.

Çalışma Bakanlığınca, kanunsuz emirle 8 iş müfettişi gönderilerek işçilerin kıdem tazminatlarını hesap etmelerinin istendiğini belirten uygur şöyle konuştu:

"Samsun Bölge Çalışma Müdürlüğünün grevle ilgili tüm işlemlerde bulunduğunu, eğer bir yasa dışı durum söz konusu osaydı bildirir müdahale ederlerdi" şeklinde konuşan Uygur, daha sonra şöyle dedi:

"İş müfettişleri ilk incelemeleri sonucu tutanak ve raporlarını Çalışma Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğüne sunmuşlardır. Ancak bu durumdan memnun olmadığını belirten çalışma bakanlığı yetkilileri aynı müfettişlere "Kapıları güvenlik kuvvetleri aracılığı ile kırıp işçi dosyalarını almalarını" yeniden emretmiştir. İş müfettişleri ise Anayasal hakları çiğnemeyeceklerini, 275 sayılı yasanın f maddesine ve ceza yasasının 201 maddesine aykırı olan emre uyamayacaklarını zira suçlu duruma düşeceklerini bildirmişlerdir.

Bu olayların ardında, günlerdir basını işgal eden "Nokta operasyonları" uygulamasının içine Yeni Çeltek işyerinin de katılmak istenmesi amacı vardır.

HAFTALIK

(Baştarafı 4. Sayfada)

Alevilerin, dün olduğu gibi bugün de, "cami bombaladığı", "cami yaktığı" işitilmiş bir şey değildir. Ama faşizm ne denli ikiyüzlü ise, ne denli demagoji ve yalan faşizmi besleyen damarlardan biri ise, alevilerin ya da "komünistler"in "camiye bomba atması", "cami yakması"da, faşist demagojiyi, faşist ikiyüzlülüğü sergileyen yalanlardan başka bir şey değildir. Bu halk, alevi olsun, sünni olsun kilise yakmamıştır; bugün cami yakması ise, tarihsel olgulara aykırı olduğu gibi, güncel konuma da ters düşer. Çünkü bir camiyi, açıktır ki, ancak saldırı başlatmak isteyenler bombalayabilir, kendilerini savunma durumunda bulunanlar değil. Bir bomba olayının ya da bomba atıldığı söylentisinin ardından, kimler saldırıya geçiyorsa, orada, bomba atanların, saldırıya geçenlerin kendileri olduğu açık değil midir? Nerede cami bombalanıyorsa ya da böyle bir söylenti yayılıyorsa, bilelim ki orada, emperyalizmin ve onun yerli işbirlikçilerinin çıkarı ve eli vardır. Orada bağımsızlığımıza ve ulusal varlığımıza kasteden yabancı sermayenin iğrenç amaçları vardır. Yani "fitne"nin kökü dışardadır ve bu fitne ise, emperyalizm, onun yerli uşakları ve siyasal arenadaki temsilcileridir.

Şunu da unutmamalı ki, sosyalistler, devrimciler, her zaman halkın dinine, dinsel inançlarına saygılı olmuşlardır. Camiye bomba atmak, devrimcilerin işi değildir, olmamıştır da. Kitleleri kandırmak ve kendi çıkarları doğrultusunda harekete geçirebilmek amacıyla, yalnızca bu amaçla cami bombalayanların, cami bombalandı diye söylenti çıkaranların gerçek amaçlarını inananlar görmeli, kendilerini aldatanların, kendilerinin dostları değil, ikiyüzlü düşmanları olduğunu kavramalıdırlar.

Keşap ve Karabulduk'ta fındık mitingleri yapıldı

KEŞAP-GİRESUN (DEMOKRAT)

Giresun'un Keşap ilçesi ve Karabulduk bucağında yapılan yürüyüş ve mitinglerle fındıkta sömürüye son verilmesi ve 110 liralık taban fiyatının 160 liraya çıkarılması istendi. Mitinge kalabalık bir üretici topluluğu katıldı.

Keşap'taki yürüyüş ve miting saat 13.30 sıralarında Veterinerlik binası önünde başladı. Miting Belediye Meydanı'nda yapılan konuşmalarla son buldu.

Konuşmalarda, hükümetin vermiş olduğu 110 liralık taban fiyatın, IMF ve fındık tüccarlarının istemleri doğrultusunda alındığı ve üreticilerin yoksulluğa itilmek istendiği belirtildi. Faşist saldırı ve katliam girişimlerinin de protesto edildiği mitingde, fındık taban fiyatının en az 160 lira olarak yeniden belirlenmesi için mücadelelerini sürdüreceklerini açıkladılar.

Daha sonra, söz alan 50 yaşlarında bir üretici kadın, şöyle konuştu:

"Bir yıl fındık dalının ucuna bakıyoruz. Onu da yok pahasına elimizden alıyorlar. Karnımızı çoluk, çocuğumuzu doyuramıyoruz. Üstümüzde yok, başımızda yok. Nedir bu çektiğimiz. Demireller, Türkeşler bizden ne istiyorlar? Yönetemiyorsanız, çekilin, biz kendi kendimizi yönetiriz. Kendimizi sömürtmeye fırsat vermeyeceğiz. Fındığımız 160 lira olana kadar direneceğiz. Oy istiyorlar veriyoruz. Dozer istiyoruz vermiyorlar. Bundan sonra gelsin alsınlar bakalım..."

Konuşmasında faşist saldırılara da değinen kadın üretici, "Hergün onlarca insanımız öldürülüyor, katilleri yakalanmıyor Çorum'da bunca insanımızı öldürdüler, hiçbirinin katili bulunamadı. İçimizde faşistlere yer vermeyeceğiz. Bize devrimcilerimiz yeter" dedi.

Yürüyüş boyunca ve miting alanında fındıktaki sömürüye son verilmesi istenerek sık sık "Fındık taban fiyatı 160 lira olmalı", "160 lira hakkımız, söke söke alırız", "Gübre, kredi küçük üreticiye verilsin", "Fiskobirlik patrona yemlik", "Zam, zulüm işkence işte faşizm", "Zama zulme karşı tek yol devrim" sloganları söylendi.

Askeri Yargıtay Erdal Eren hakkında verilen idam kararını bozdu

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara'nın Aşağı Ayrancı semtinde 2 Şubat 1980 günü bir jandarma erini öldürdüğü gerekçesiyle tutuklanan ve yargılandığı Sıkıyönetim 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nce ölüm cezasına çarptırılan Erdal Eren hakkındaki karar Askeri Yargıtay 3 Nolu dairesince bozuldu.

Askeri Yargıtay, soruşturmanın eksik yapıldığını belirterek Eren hakkında verilen kararın yeniden incelenmesi istemi ile dosyayı Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemeye iade etti.

Askeri Yargıtay'ın kararı bozma gerekçesi sanık avukatlarının daha önce karara yaptıkları itirazlar doğrultusunda olduğu öğrenildi.

Gerekçe; "sanığın hastanede doğmadığından, kesin doğum tarihinin saptanması; mahkeme kararında öldürülen jandarma erinin vücudunda yanık izi olduğu belirtilmesine rağmen sanık avukatlarının yakın mesafeden ateş edilerek öldürülmediği ve jandarma erinin vücudunda yanık izi olmadığı doğrultusundaki itirazlarının yeniden incelenmesine; olayda jandarma erinin vücudundan çıkan bütün mermilerin balistik muayenesinin yapılmasına..." şeklindedir.

Fatsalar çoğalmadan

(Baştarafı 1. Sayfada)

arkadaş düşüncesini "Bu adama karşı üç nokta ve ünlem operasyonu düzenlemek gerekir" şeklinde açıklıyordu.

Akşam üzeri bu tür olaylarda tecrübe kazanmış bir resmi yetkili Fatsa ile ilgili görüşlerini ve izlenimlerini şöyle anlatıyordu:

"Ben hemen hemen olay çıkan bütün illere gittim. Fakat bu kadar sakin bir ilçeye ilk defa geliyorum. Burada ne aradığımızı henüz anlamış değilim. Düşünün Nevşehir olaylarında o kadar kurşun sıkıldı. Cenaze töreninde bulunan yüzlerce Milletvekiline ateş edildi, bir tek ev bile aranmadı.

Çorumda 25 kişi öldü, bir o kadarı kayıp bu operasyonun onda biri bile düzenlenmedi. Böyle sakin bir ilçe "nokta" hedefi olarak alınamaz. Savaşa gider gibi geldik. Bize tek kurşun bile atılmadı. Tam tersine biraz önce susamıştım. Geçtiğim sokakta balkondan bakan insanlara seslendim. Üç evden birden su geldi. Sana bir şey söyleyeyim mi gazeteci arkadaş biz buraya boşuna geldik!"

Operasyonun başladığı günün öğle saatlerinde günlerdir operasyon için yollarda olan asker yorgunluktan nöbet yerlerinde kariyerlerin ve arabaların içinde uyumaya başlamışlardı. Halk ne olacağını bilmediği için neredeyse cehennemi denecek bir sıcaklık olmasına karşın pencerelerini kapatmış ve perdelerini indirmişti. Sokaklarla askeri araçların tekerlek ve palet seslerinden başka bir ses yoktu. Birde askeri komutlar...

Evleri aranan bazı insanlar araçlara doldurularak belediye işçisi ya da memuruysa Et—Balık Kurumuna, başka bir yerde ya da işte çalışıyorsa Demas Su Ürünleri Fabrikasına götürülüyordu. Belediye işçi ve memurlarının tümünün gözaltına alınmış olması iktidarın niyetini ortaya koyuyordu.

Bir kadın ve bir genç kız bahçe içinde sırtlarını duvara dayamış oturuyorlardı. Önlerinde duran ve maskeleri göğüsleri hizasına kadar inen iki kişi yanlarındaki polis ve askerlerle beraber bu iki insana bir şeyler soruyorlardı. Fotoğraf makinemizi görünce maskeliler ayağa kalktı ve sırtlarını bize döndüler. Biz bu esnada deklanşörün düğmesine basarak bir kaç poz resim çektik. Maskeliler oradan uzaklaştıktan sonra Ana—kız'ın yanına yaklaştım.

— Kimdi bunlar ve size ne sordular.

Ana—kız'ın yüzlerinde bir nefret dalgası dolaştı. Yaşlı kadın maskelilerin ardından baktı ve tükürür gibi konuştu.

— Kocakarılar gibi yüzlerini saklıyorlar. Bir de kalkmış bizi sorguya çekiyorlar.

— Size ne sordular teyze.

— İki oğlumu da aldılar. Maskeli güya arkadaşlarını öğrenmeye çalışıyor. Bir yandan da beni yumuşatıp ağzımdan söz alacak. "Oğullarını sorguya çekeceğiz. Suçları yoksa çıkarlar üzülme" diyor.

Yeniden baktı yaşlı kadın maskelilerin arkasından gözlerini kıstı ve bir daha ağzını açmadı.

Bu arada yan sokakta bir aramada maskelilerden biri hemen hemen bana sürtünerek geçti. Çok yakın mesafeden resmini çekerken elini kaldırarak "çekme" diye bağırdı. Buna karşın [illegible]

Maskelilerin birkaç tanesi bir arada sokaktan geçerken balkonda oturan [illegible]

"Bunlar insan olamaz. Ama hayvanda olamaz. Çünkü hayvanlar böyle suratlarını gizleyerek dolaşmaz ve hemcinslerini ihbar etmezler. [illegible]

YARIN: DAĞ FARE DOĞURDU...

Ecevit parti-içi

(Baştarafı 1. Sayfada)

manlarda CHP'de kurumlaştırılmak istendiği izleniminin yaratıldığını kaydeden Ecevit, muhalefette yer alan bazı CHP'lilerin parti dışı ilişkilere partinin meşru organları ile ilişkiden daha çok önem verdikleri izleniminin yaygınlaştığını kaydetti. Ecevit daha sonra yönetimi eleştirmek ve değiştirmeye çalışmak ile yönetimi hiçe sayarmış gibi davranmanın başka şeyler olduğunu belirterek "yönetimi belli kurallar içinde eleştirmek veya değiştirmeye çalışmak ne kadar haksa, yasal kurallara uygun biçimde seçilerek işbaşına gelmiş yönetimi meşru değilmiş gibi göstermeye kalkışmak o kadar haksızlıktır. Buna karşı partimizde bir tepki birikimi olduğu anlaşılıyor" dedi. Genel Başkanı eleştirmenin saygı duyulacak bir hak olduğunu belirten Ecevit, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Genel Başkanı yıpratma girişimleri bazı noktalarda partiyi yıpratıcı bir nitelik edindiği içindir ki grubumuzda ve partili kamuoyunda gitgide yaygınlaşan bir tepki oluşmaktadır."

Genel Başkan Bülent Ecevit partisinin Ortak Grup toplantısında yaptığı konuşmada Topuz ve Baykal grupları ile "sol kanat"ı sert bir dille eleştirdi. İktidarları döneminde Topuz ve Baykal'ı eleştirdiğini belirten Ecevit "Bugün parti içi muhalefetin bir kanadını oluşturan bazı arkadaşlarımız benimle değil birbirleri ile kıran kırana mücadele ettikleri dönemlerde onları uzun süre yönetimde birarada tutmak için her çabayı gösterdim, ama ne yazık ki sonuç olumlu olmadı." dedi. Baykal'ın parti yönetiminin stratejisinin statik olduğunu söylediğini hatırlatan Ecevit şöyle devam etti: "Kendi yaklaşımları ne açıdan daha dinamiktir bunu yeterince ortaya koyabildiklerini sanmıyorum. Yaklaşımlarının dinamikliğini ben daha çok parti içi muhalefette görmekteyim."

Ecevit parti içi muhalefetin sol kanadını oluşturanları eleştirirken şöyle konuştu: "Onlara yönetime katılmaları için her kapıyı açtım, ama o kapıdan girmek şöyle dursun, benim görüşüme göre sağlıklı bir particilik anlayışıyla içeri giren ve yönetime katkıda bulunmayı kabul eden arkadaşlarına bile sırt çevirdiler." Parti içinde daha dinamik bir hareketi temsil etmek iddiasında olanların ya hep ya hiç anlayışı içinde olduklarını belirten Ecevit, "Bu arkadaşlarımızı ben ikiye ayırmaktan kendimi alamıyorum. İçlerinden bir kısmı partinin programını içlerine sindirenlerdir, bir kısmı ise parti dışında bazı odaklarda oluşturulan politikaları daha çok benimser gözükmektedirler." dedi.

Konuşmasında faşizmin sınıfları kazanabilmek için komünizm tehlikesi varmış gibi göstermeye çalıştığını belirten Ecevit, "Faşizm bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de orta sınıfın gözünde komünizmi bir tehlike imiş gibi gösterecek eylem ve provokasyonlara girişmektedir. Türkiye'de komünist denecek toplulukların kendi başlarına ne kadar güçsüz oldukları görülüyor, fakat CHP'nin peşine takılacak olurlarsa ne kadar büyük bir tehlike haline gelebileceklerini düşünür halk, özellikle orta sınıflar," dedi ve şöyle devam etti "Ben kendi dışımdaki solla işbirliği yapmak sureti ile güçlenen ve iktidar olabilen ve olsa da iktidarda kalabilen bir demokratik sol, demokrat veya demokratik sosyalist bir parti bilmiyorum"

Ertuğrul Günay'ı da konuşmasından ötürü eleştiren Ecevit Günay'ın cepheleşme fikrini savunduğunu kaydederek "Ordu'da CHP büyüyor mu yoksa Ordu elimizden gidiyor mu, bunun takdirini Günay arkadaşımıza bırakırım. Baykal arkadaşımıza da kendi ki- [illegible] rım." dedi.

Daha sonra tüzük değişiklikleri konusundaki tartışmalara değinen Ecevit, tüzük değişikliği isteyenlerin ve tüzüğü eleştirenlerin içinde tüzüğün bu duruma gelmesinde öncülük edenlerin de bulunduğunu hatırlatarak şöyle konuştu: "Parti yönetiminin damgasını taşıyan herkese karşı çıkmak bazı arkadaşlarımda bir refleks, bir iç güdü haline gelmiş. Kendi katkıları ile oluşan politikalara bile kamuoyunda karşı çıkıldı." Partide politika oluşturmaya katkıyı daha kurumsal biçimde genişletmenin yolunun parti içi muhalefeti kurumlaştırmak olmadığını belirten Ecevit Boşluğu yönetim olarak gördüklerini kaydetti "Bu amaçla bir tüzük değişikliğinin hazırlıkları yapıldı. Bu genel görüşmeden hemen sonra genel yönetimde tüzük değişikliği konusu ele alınacak ve bütün örgüt ve grupta tartışıldıktan sonra Aralık ayı sonunda toplanacak olan Kurultayımıza götüreceğiz" şeklinde konuştu.

CHP ÜÇ BAKAN HAKKINDA DAHA GENSORU VERECEK

Öte yandan CHP yöneticileri, İçişleri Gülcügil'den sonra, hükümetteki üç bakan hakkında ard arda gensoru önergesi verilmesi yolunda görüş birliğine vardı. CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ yaptığı açıklamada önümüzdeki hafta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu hakkında önceden hazırlanan ancak hükümetle ilgili gensoru nedeni geciktirilen gensoru önergesini gündeme getireceklerini, daha sonra ise sırasıyla Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Münif İslamoğlu hakkında gensoru önergeleri vereceklerini bildirdi.

Uluslararası Af Örgütü,

(Baştarafı 1. Sayfada)

nun gündeme alınması için bir kampanya açtı.

Bülent Ecevit'in yakın dostu olan Hammarberg Türkiye ile de yakından ilgileniyor. Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye'deki işkence iddiaları üzerine Dışişleri Bakanlığı halen bir rapor hazırlamakta ve bu raporun Avrupa Parlamentosu ile birlikte Hammarberg'e de gönderileceği sanılıyor.

Hammarberg, halen Birleşmiş Milletler örgütüne üye ülkelerden 130'unda ölüm cezası uygulandığını belirterek yalnızca 20 ülkede ölüm cezasının kaldırılmış olduğunu vurgulayan Uluslararası Af Örgütü Genel Sekreteri, bu yıl Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun gündemine, ölüm cezasının tüm ülkelerde kaldırılması konusunu aldırabildiği takdirde bu yönde çok olumlu sonuçlar elde edeceğine inandığını da söylemekte.

Faşistler CHP Milletvekili Köksaloğlu'nu katletti

HABER MERKEZİ

CHP İstanbul Milletvekili faşistlerce öldürüldü..

CHP İstanbul Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu, Şişli'deki işyerine gelen iki faşist tarafından açılan ateş sonucu ağır yaralandı. Göğsünden çok sayıda kurşun yarası alan Köksaloğlu, Şişli Etfal Hastanesi'ne kaldırılırken yolda öldü. Olaydan kısa bir süre sonra CHP İl Başkanı Fikret Gündoğan ve İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil Hastaneye gelerek olay hakkında bilgi aldılar. Buradan toplu olarak CHP Şişli İlçe binasına gittiler. Olaya karşı tepkiler sürerken CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit bir basın toplantısı yaptı.

FAŞİSTLER MİLLETVEKİLİNİ NASIL KATLETTİ?

Olay MHP Şişli İlçe binasının bulunduğu Abidei Hürriyet Caddesi üzerinde ve MHP İlçe binasına 50 metre uzaklıkta meydana geldi. Uzun süredir MHP'nin kurtarılmış bölgesi durumuna getirilmek istenen Şişli'de faşistlerin terör estirdikleri bir bölge. Bu gerçek son zamanlarda 10'u aşkın yurttaşın faşistlerce katledildiği Şişli'de bu kez de bir milletvekilinin kurşuna dizilmesi ile iyice kanıtlandı. Edinilen bilgiye göre silahlı iki faşist, İstanbul CHP Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu'nun Abidei Hürriyet Caddesi'nde bulunan işyerine gelerek, içeride oturmakta olan Köksaloğlu'nu kurşun yağmuruna tuttular. Ağır yaralanarak Şişli Çocuk Hastanesi'ne kaldırılan Köksaloğlu yolda yaşamını yitirdi. Daha sonra olay yerinden diğer cinayetlerinde olduğu gibi, yaya olarak kaçan faşistlerin 20-22 yaşlarında oldukları öğrenildi. Olayın görgü tanıkları Köksaloğlu'nun dükkanının bundan önce birkaç kez bombalandığını ve Köksaloğlu'nun defalarca tehdit edildiğini belirttiler.

Olayı haber alan CHP İl Başkanı Fikret Gündoğan fenalık geçirdi. Olaydan sonra gazetelere telefon eden birkişi, Köksaloğlu'nun öldürülmesini "Şeriatçı İntikam Tugayı"nın üstlendiğini belirtti.

FAŞİSTLERİN KATLETTİĞİ İLK MİLLETVEKİLİ

Faşistlerin katlettiği ilk milletvekili olan Abdurrahman Köksaloğlu 24 yıldan bu yana CHP'nin çeşitli kademelerinde görev yapmakta idi. İstanbul Milletvekilliği görevini sürdüren Köksaloğlu 1930 yılında Sivas'ın Suşehri ilçesine bağlı Karalar köyünde dünyaya geldi. 1944 yılında İstanbul'a gelerek işçi olarak çalıştı ve Vefa Lisesi'ni bitirdi. 22 Ocak 1956'da CHP'ye kaydolan Abdurrahman Köksaloğlu, 1963-73 yılları arasında İstanbul Belediye Meclisi üyeliği yaptı. 1973 yılından beri CHP İstanbul Milletvekili olan Köksaloğlu evli ve iki çocuk babası idi. Köksaloğlu Şişli Abidei Hürriyet Caddesi'ndeki dükkanında, oto lastiği ticareti ile uğraşıyordu.

ECEVİT'İN AÇIKLAMASI

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Köksaloğlu'nun öldürülmesi ile ilgili olarak "Başbakan'ın son zamanlarda CHP'ye yönelttiği çirkin iftiralar ve terörizmi kışkırtıcı beyanlarından sonra bu cinayetin işlenmesi durumun vehametini büsbütün artırmaktadır" dedi.

Köksaloğlu'nun öldürülmesi ile ilgili olarak görüşmek üzere toplanan CHP Genel Yönetim Kurulu'ndan sonra bir açıklama yapan Ecevit, ilk kez bir TBMM üyesinin teröristlerin kurşunlarına hedef olduğunu, CHP'lilerin hiç bir baskı, zulüm cinayetten yılmaksızın cumhuriyeti ve demokrasiyi koruma mücadelelerini ve topluma barış getirme yolundaki uğraşlarını sonuna kadar sürdüreceklerini bildirdi.

Cinayeti işleyenlerin demokrasiyi ve Atatürk Cumhuriyetini yıkmak uğrunda her şeyi göze aldıklarını ve güçlü engel olan CHP'ye karşı harekete geçirildiklerini kaydeden Ecevit, "İçişleri Bakanı'nın anarşi önlendi müjdesini vermesinden iki gün sonra bir milletvekilinin öldürülmesi ülkemizdeki kara gerçeği tüm açıklığıyla ortaya koymaktadır" dedi.

Köksaloğlu'nun yakınlarına, İstanbul örgütü üyelerine ve parlamenterlere tahammül gücü dileyen Ecevit, Genel Yönetim Kurulu toplantısının sürdüğünü, CHP Ortak Grubunun da bugün saat 11.00'de olağanüstü toplanacağını sözlerine ekledi.

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL Telefon: 28 63 03

Yıl: 11 Sayı 2442/219

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS-SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE BEDELLERİ: 3 aylık 900.- 6 aylık 1800.- 1 yıllık 3600.- TL. YURT DIŞI: [illegible]

İLAN KOŞULLARI: [illegible]

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay—Ankara Telefon: 17 01 41

İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75

Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

Günde 16 saat at bakımıyla uğraşıyorlar, üstelik çoğu sigortasız ve düşük ücretle çalışıyor.

Veliefendi Hipodromu seyisleri örgütlenme mücadelesi veriyor

Nadir MUTLUER
Bediz DOĞAN

● Seyisler, "İnsanca yaşamak, emeğimizin karşılığını almak için mücadele ediyoruz. Atlar için lüks hastaneler yaptıran, ve bir at için ayda 30-40 bin lira harcayanlar, biz seyislere ayda 6-7 bin lira maaş veriyor ve atların yem, ot, eyer gibi çeşitli malzemelerin konduğu daracık odalarda ailelerimizle birlikte kalmak zorunda bırakıyorlar.

İstanbul, Veliefendi Hipodromunda çalışan yarış atı bakıcısı seyisler, hergün ortalama 16 saat çalıştıklarını, bunun karşılığında ise düşük ücretler aldıklarını ve sosyal haklardan yoksun, sigortasız olduklarını belirterek **"Bize acıdıkları için ahırlarda kalmamıza göz yumduklarını ve bunun bize bir lütufları olduğunu söyleyen at sahipleri bize acımasınlar. Biz onlardan lütuf beklemiyoruz, emeğimizin karşılığını versinler"** diyorlar.

Yarış atı sahiplerinin engelleme çabalarına rağmen DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası'nda örgütlendiklerini söyleyen seyisler, çalışma koşullarını şöyle anlatıyorlar:

"İnsanca yaşamak, emeğimizin karşılığını almak için mücadele ediyoruz. Atlar için lüks hastaneler yaptıran ve bir at için ayda 30-40 bin lira para harcayanlar, biz seyislere ayda 6-7 bin lira maaş veriyor ve atların, yem, ot, eyer gibi çeşitli malzemelerin konduğu odalarda ailelerimizle birlikte kalmak zorunda bırakıyorlar. Atlarla birlikte yaşıyoruz ama, at sahiplerinin gözünde atlar kadar bile değerimiz yok. Bizim ahırlarda kalmamıza izin verdiklerini söyleyen at sahipleri, aslında atların başında 24 saat bulunmamızı sağlamakiçin bunu yapıyorlar. Her yıl kahvelerini ve lokallerini yıkar tekrar yaparlar. Gelirlerinin büyük bir kısmını bu işlere akıtanlar, burada emeği ile çalışan yüzlerce insan için ne bir hastane, ne de bir lojman yapmayı düşünmemektedirler"

Seyisler Demirel'e protesto mektupları gönderdiler

Geçtiğimiz günlerde Veliefendi Hipodromunda çalışan 200'ü aşkın seyis, yaşam koşullarını protesto etmek amacıyla Bakırköy-Osmaniye Postanesinden, Başbakan Süleyman Demirel'e mektuplar göndermişti. Mektuplarda özetle şöyle deniliyordu:

"Bizler Veliefendi Hipodromunda çalışan seyisler olarak yıllardır sigortasız, tatilsiz, günde 16 saat çalıştırılarak sömürülüyoruz. İşveren bizlere ücretlerimizi zamanında ve tam olarak ödemiyor. Birçok arkadaşımız çeşitli iş kazalarında sakat kalmakta ve bunlarla kimse ilgilenmemektedir.

Atlara yapılan yiyecek masraflarının onda biri bize layik görülmemektedir. hatta şu anki ücretimiz bile işverenin gözüne çok görünmektedir. Bizler artık bu mevcut koşulları kabullenmiyoruz ve durumu protesto ediyoruz"

Seyisler, Başbakan Demirel'e gönderdikleri mektuptan henüz hiç bir sonuç alamadıklarını, bir cevap verilmesine bile gerek duyulmadığını belirtiyorlar.

Seyisler, at yarışlarının şatafatlı görüntüsünün ardındaki çilekeş emekçilerdir. Atlarla birlikte yatar, ömürlerini atların bakımı için tüketir ama atlar kadar itibar görmezler.

Dokuz aylık mücadeleleri boyunca sendikaları aracılığıyla toplu sözleşme haklarını elde etmeye çalışan, ancak işverenin toplu sözleşmeye yanaşmaması nedeniyle 26 Kasım 1979'da aldıkları grev kararını, bundan 5 gün önce uygulamaya koyan Veliefendi Hipodrumu seyisleri, grevleri sırasında görülüyorlar.

DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası işyeri temsilcisi Yasin Gönültaş:

"2 milyar gelirin, ancak 60-70 milyonu, yediyüz seyise ücret olarak dağıtılıyor"

Oleyis Sendikası, işyeri temsilcisi Yasin Gönültaş Veli Efendi Hipodromunda 1935 yılından bu yana at yarışları yapıldığını belirterek şöyle konuştu: "İlk yıllarda ahırlar Bakırköy, Osmaniye, Zeytinburnu ve çevresinde dağınık bir şekilde idi. 1968 yılında bu ahırlar hipodrom dahilinde toparlandı. Jokey Kulübünün kontrolünde bulunan ahırlar halen ruhsatsızdır. Hipodromun hertürlü parasal ve gayrimenkul gelirleri Jokey Kulübünün elindedir. Dernekler Yasası'na göre çalışan bu kulübün yıllık geliri iki milyar liranın üzerindedir. Bu bütçe çeşitli yolsuzluk iddialarına yolaçacak şekilde yönetilmektedir. Burdaki seyisler çok zor koşullar altında çalışmalarına rağmen aldıkları ücretler çok düşüktür.

Milyarlarca liranın kazanıldığı at yarışlarında elde edilen yıllık iki milyar gelirin 60-70 milyonu seyislere ücret olarak verilmektedir. Bu meblağ 700 emekçi arkadaşımıza bölünmektedir. Seyisler ortalama olarak 4500-7000 lira ücret almaktadırlar. Günde 16 saat çalışan insanlara bu ücret yeterli olurmu? Otların ve gübrelerin arasında yatmak zorunda kalan biz seyisler sosyal haklardan da yoksunuz. Çoğumuz sigortasız çalıştırılıyoruz.

Seyis Mehmet Ergün:

"Burada içme suyu bile atlar için akar"

Evli ve bir çocuk babası Mehmet Ergün, "Burada içme suyu bile atlar için akar" diyor ve seyislerin sorunlarını şöyle dile getiriyor:

"Her mevsim başka bir kentte yarış yapılır. Her seyis bakımından sorumlu olduğu atla birlikte seyahat etmek zorundadır. Kara vagonlar içinde, günlerce atlarla birlikte yolculuk yaparız. Ailelerimiz ve çocuklarımız bir göz ocada bizim dönmemizi beklerler. İzmir, Ankara ve Adana'da, köpeklerin dahi yatamayacağı kümes gibi yerlerde aylarca yatar kalkarız. Buralarda sakatlanan ve ölenlerimizin hiç bir sosyal güvencesi yoktur. Yolculuklar sırasında, bizlere herhangi bir ek ücretin veya yol masrafının ödenmesi söz konusu değildir. Attan düşer, sakatlanırsın, at tekme atar, ısırır, iş yapamaz hale gelirsin, maaşını vermezler. Sakatlanır, bir daha iş yapamaz hale gelirsin, yine de üç-beş kuruş hibeyle yaşamaya mahkum olursun. Bizler insanız, emeğimizle yaşıyoruz. Emeğimizin karşılığını alabilmek için örgütlendik ve tüm haklarımızı alana dek mücadelemizi sürdüreceğiz."

Ordulu Fehmi Gürses:

'Tek isteğim, benim gibi sakat olan atın iyileşip yarışa katılabilmesi'

Otuz yıldan bu yana seyislik yapan Ordulu Fehmi Gürses, halen sigortasız çalıştığını ve 7 bin lira ücret aldığını belirterek sorunlarını şöyle ifade etti:

"Bir süre önce attan yediğim tekmeyle ayağım kırıldı. Sakat kaldım. İki sefer ameliyat oldum şimdi ancak koltuk değnekleriyle ayağa kalkabiliyorum. Bu meslek uğruna karımdan boşanmak zorunda kaldım. Şimdi tek istediğim, benim gibi sakat olan ve bakımı için çalıştığım atın biran önce iyileşip yarışlara katılabilmesidir. Sağolsunlar arkadaşlar beni yalnız bırakmayıp, yardımlarını esirgemiyorlar."

---

20 yıllık seyis Selahattin Kılıç:

"At sahipleri atlara yaptıkları masrafları vergiden düşüyorlar"

Yirmi yıldır seyislik yaptığını söyleyen Selahattin Kılıç, evli ve üç çocuk babası. Kılıç, ayda 6 bin lira aldığını ve ancak mahkemeye başvurmakla sigortalı olabildiğini anlatıyor ve şöyle devam ediyor:

"At sahipleri, at sporuyla uğraşır görünüp, atlara yaptıkları masrafları devlete verecekleri vergiden düşerler. Burada bir ata, ayda 30-40 bin lira masraf yapan, diğer tarafta, yüzbinlerce lira vergiyi ödemekten kurtulur. Bu yüzden dereceye bile giremeyen atları besler dururlar."

Yarış atı sahipleri, seyislerin sendikalaşmasına karşı çıkıyorlar

Yarış atı sahipleri yaklaşık bir ay önce, At Sahipleri lokalinde, kendi aralarında yaptıkları bir toplantıda, seyislerin Oleyis sendikasında örgütlenerek toplu sözleşme yapma istemleri karşısında zor durumda kalacaklarını belirterek, bu nedenle Jokey Kulübü ve At Sahipleri derneği'nin birlikte hareket ederek Sendika'nın örgütlenmesinin engellenmesini istediler.

Seyislerden büyük bir bölümünün sigortasız olduğunu, bugünkü koşullarda ücret artış taleplerinin de haklı olduğunu belirten bazı at sahipleri bu eksikliklerin giderilmesi gerektiğini söylediler. Ancak bu sorunun bir sendikayla değil de Seyisler Derneği ile yapılacak centilmenlik anlaşması ile çözümlenmesinin at sahiplerinin menfaatine daha uygun olacağını belirttiler. Jokey Kulübü gelirlerinin büyük bir bölümünün çeşitli devlet kurumlarına bağışlandığını hatırlatan at sahipleri bu gelirlerin bir kısmının seyislere verilmesi ile at sahiplerinin ücret artışları ve sosyal haklardan doğacak mali külfetlerinin hafifletilmesini önerdiler.

Radyo TV program haber

21.30 GECEMİZ

Bugünkü Gecemiz programında, Nejat Uygur parodiler sunacak ve aynı zamanda programın sunuculuğunu üstlenecek.

Drama bölümünde Sadık Sendil'in yazdığı "Ramazan Gelini" adlı oyunun birinci bölümü yayınlanacak.

Programın Türk Sanat Müziği bölümünde Samime Sanay ve Metin Güyer "Küçük yaşta aldım sazı elime - Yine yakmış yar mektubun ucunu- İnan inan ki kimse bana" adlı şarkıları seslendiriyor Yıldız Ayhan ve Soner Özbilen "Deryalar-Keklik - Vişneli Kaymaklı dondurmam - Açılsan Güller" adlı türküleri okuyacak. Türk Hafif Müziğinde Erol Evgin'in okuyacağı şarkılar "İstanbul Şehri- Umut- Söyle Canım"..

21.20 HABER PROGRAM

Irak eller yakın oldu

Bu gece "Yarım Yüzyıldan Çizgiler"in yeni bir bölümü ekrana geliyor. Daha öncekileri izleme olanağı ve sabrı bulabildiyseniz fazla söze gerek yok. Programda, Türkiye'de uçak sanayimizin gelişimi anlatılıyor. Birisi de ilginç öyküsü var, "Irak Eller Yakın Oldu"nun....

Tusas'ta, "Gelişen" uçak sanayiimizin filmini çekmeye giden kamera ekibinin, bomboş bir araziyle karşılaşarak "tesis" diye büro binalarını yutturmak zorunda kalması, yapımcı Olcay Göker'in at arabası görüntüsü isteyip, çekilen filme "ille de köy yolunda giden bir at arabası isterim" diye itiraz etmesi vs.....

Ne kadar ciddi bir yapım değil mi?

VİKİNGLER 19.07

Sürekli filmin bu bölümünde, Vikingler köylerinde sakin sakin yaşarken gemileri testere balıklarının hücumuna uğrar ve batar.

"Gökkuşağı" ve son zamanlarda pek izlenebilirliği kalmayan "Güle oynaya" programlarının bitiminden sonra, küçük izleyiciler için televizyonda seyredilebilir bir tek "Vikingler" kaldı. Yoksa, yaz günlerinde okulları kapanarak daha fazla televizyon izleme olanağı bulabilen çocukları kimse düşünmüyor mu?

RADYODAN SEÇMELER

TRT I

06.40 Günaydın 07.40 Günün İçinden 12.10 Öğle Üzeri 14.30 Yurttan Sesler 15.05 Arşivden Mikrofona 15.20 İz Bırakanlar 17.00 Olayların İçinden 21.30 Konser Saati (Mozart ve Brahms'dan iki eser yer alıyor) 22.40 Türküler.

TRT II

07.05 Solistlerden Seçmeler 08.00 Gün Başlıyor 09.00 Türküler 09.15 Cumhuriyetin Getirdikleri 10.00 K. Günel ve Yüksel Kip'ten Şarkılar 11.05 Selma Ersöz Şarkılar programında yer alıyor. 11.40 Günler Geçerken 12.00 Dünya Folklorundan 12.20 Metin Everest'ten Şarkılar 12.40 Biz Bize 13.30 Konser Saati (Schubert, Çaykovski ve Hindemith'den birer parça yer alıyor.) 16.40 Rahmi Sönmezocak'tan Şarkılar 18.30 Ekonomi Sözlüğü

TRT III

07.02 Güne Başlarken 08.00 Sabah Konseri (Telemann'dan iki, Bach'dan bir eser yer alıyor) 09.30 Carly Simon'ın "Boys in The Trees" Albümü yer 10.00 Küçük Konser (Vivaldi'den Do Minör Konçerto, Mendelsohn'dan Keman Konçertosu dinlenebilir). 11.00 Öğleye Doğru (Haydn, Beethoven, Bartok ve Debussy'den parçalar yer alıyor) 12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz 15.00 Konser Saatinde "Bruckner"in eserleri seslendirilecek

TV'de BUGÜN

19.00	HABERLER
19.07	VİKİNGLER
19.27	İSLAM ÜLKELERİ (Kuveyt-Mısır)
19.52	İFTARA DOĞRU
20.30	HABERLER
21.20	HABER PROGRAMI
21.30	GECEMİZ
22.35	CHARLIE'NİN MELEKLERİ
23.20	HABERLER

Demokrat Çocuk

SEVGİ ve İLGİ İSTİYORUZ

GELİN OYNAYALIM

EBE GÖRDÜ OYUNU

İçinizden biri ebe olsun. Ebe arkasını oyunculara dönerek sayı saymaya başlar. Oyuncular ebeye dokunmak için ona doğru yürürler. Ebe her 3 sayıda bir yüzünü oyunculara döner. ebe arkaya döndüğünde oyuncuların durmaları gerekir. Ebe döndüğünde yürüyen birini görürse, o oyuncu oyundan çıkarılır. Ebeye dokunan oyuncu olursa, ebe tüm oyuncuları kovalar. Yakalanan oyuncu ebe olur.

(1)

(2)

TANIYALIM ÖĞRENELİM

ÖLÜMSÜZ KAVAK

Sevgili arkadaşlar, belki kiminiz "hiç ölümsüz kavak olur mu?" diye düşüneceksinizdir. Kiminiz de belki, "insanlar ormanları yakmıyorlarsa, gereksiz yere ağaçları kesmiyorlarsa doğal olarak ölümsüz kavak da olur" diye düşünmüşsünüzdür. Ölümsüz kavak olur mu olmaz mı, diye bakıyorum şimdiden tartışmaya başladınız.

Ölümsüz Kavak, gerçekte sizler için yazılmış bir öykü kitabının adı. Bu kitabı sizler için Bekir Yıldız yazmış ve Cem Yayınevi de Çocuk Kitapları Dizisi içinde yayımlamış. Dilerseniz size bu kitaptan bir bölüm aktarayım:

"Baltalı insanlar, beni kendilerine doğru çekerken, ben de öbür yöne direnmek için çırpınıyordum.

"Ana, ana..."

Toprak anamdan bir ses gelmeye başladı. Sevindim.

"Senmisin ana? Öldürülmemin nedenini açıklasana kurban olduğum."

"Bana küskün gitme ama,kesilmen güzel bir şey yavru. Ah, bir anlayabilsen bunu."

"Ana, ana... Ne bedenime kurt, ne başıma şimşek düştü. Kesilmem niye?"

"Küçük, küçük yavruların, göz kaydırdıkları kağıt olacaksın kavağım. Burada çürüyüp gitmek yerine, insan yavrularına hizmet etmen kutsal bir iş değil midir? Hadi yolun açık kağıdın bol olsun, ormanımın selvi boylusu......"

İşte arkadaşlar, Ölümsüz Kavak'ın öyküsü böyle başlıyor. Ölümsüz Kavak'a daha sonra ne mi olmuş? Bakın onu kitaptan öğrenmeniz mümkün. Var mısınız onu da kitaplarımızın arasına katalım....

SİZLERDEN

BİLMECE BULMACA

SOLDAN SAĞA'

1.Öğrencilere yıl sonlarında verilen başarı durumlarını belirleyen belge. 2.Alfabenin ilk harfi - Alfabenin 12. harfi 3.Bir çalgı. 4.Sonuna "L" gelirse, başta olan bir hastalık adı olur.

YUKARIDAN AŞAGIYA:

1.Adale. 2.Bir renk. 3.Bir ilimiz. 4.Alfabenin 17. harfi. 5.Bir sesli harf, bir alan ölçüsü birimi.

YANIT

Çimen(İLK 4, ANKARA

Bir dünya olsun ki...

Bir dünya olsun
Sevgi dolu her yanı
Barış var, mutluluk var.

Tek bir insan ölmüyor.
Veremden, sarılıktan, kuşpalazından
Ve tüm insanlar eşit
Okumayan bir çocuk yok.

Bunlar gerçek olacak mı?
Ve çocuklar
Elele birlikte oynayacak mı?

Sanem (İlk, 5 GÖRDES